

Milovan Ind. Savașki Part
SALA DE LE-TURA

flacăra

anul XXXIII
(1520)
31
VINERI
3 AUGUST
1984

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

CONVORBIRI ÎN PROBLEME DE INTERES COMUN ROMÂNNO-BULGARE

**Tovarășul
Nicolae Ceaușescu
și tovarășa
Elena Ceaușescu
s-au reîntîlnit
duminică
pe litoralul
Mării Negre
cu tovarășul
Todor Jivkov**

— pagina 3 —

**Prima comună
de nefumători
din România**

În comuna Maleru, unde oamenii sînt de regulă preocupați să-și desăvîrșească tradiția hărniciei, viața de zi cu zi a lăsat loc și pentru inițiative mai deosebite, desigur spre folosul obștii. Sfătuiți și îndrumați de un om ingenios, inginerul bucureștean Iorgu Sava Crăiești, maieranii s-au decis să facă din abandonul țigării o adevărată virtute, pentru care se sprijină reciproc, se sfătuesc și se conving, fiindcă nu doar orgoliul îi mîngie, ci și dorința de a trăi și munci cu acea robustețe a strămoșilor. Convinși din ce în ce mai mult de utilitatea renunțării la această deprindere, oamenii din Maleru se arată bucuroși de a da prin propria lor voință un exemplu de tenacitate. Ei mai sînt convinși că, în acel peisaj care-i înconjoară, iarba dracului nu va mai rodi niciodată.

— pagina 17 —

**Grîul la zi, grîul
de-a pururi**

— pagina 5 —

**Experimentul
Elthes a început!**

— pagină 17 —

**Timpuri istorice
și viziuni
romanești**

— pagina 9 —

Orașul, ca o pecete domnească

„Sinaia Moldovei“ i-au zis unii. Alții, stăpîniți de aceleași sentimente, i-au zis „Perla Moldovei“. Amîndouă denumirile vin însă să sublinieze frumusețea de excepție a acestui străvechi oraș moldav. Natura a dat cit a dat, omul însă, de cînd a început să șlefuiască piatra, a înobilat permanent Locul. Arheologii, mereu scormonitori, au scos la lumină măturile unor așezări umane care datează din paleoliticul superior. De la acea dată, un fel de capăt al lumii, civilizațiile se aștern straturi-straturi, pînă ce, din valurile mării eterne a timpului, apare la

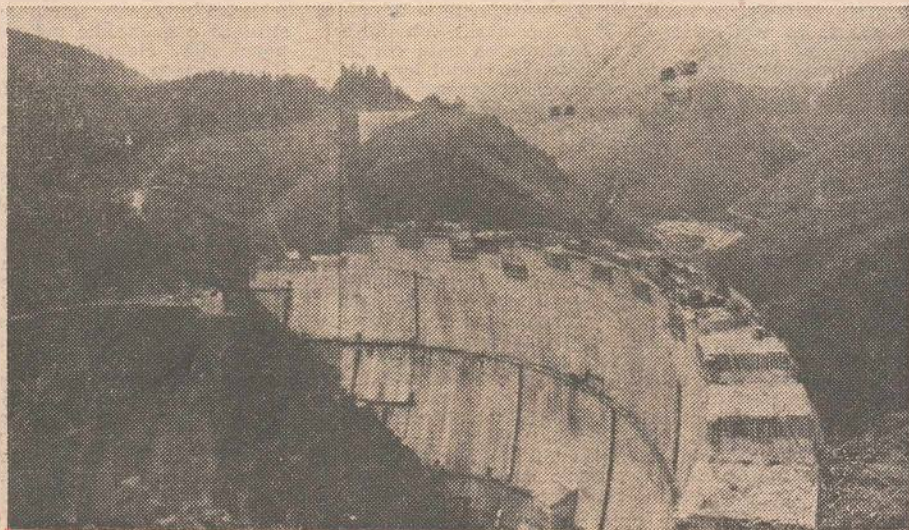
orizont cetatea dacică Petrodava, capitala regelui Dicomos, adversarul lui Octavianus. Din pămîntul ca un cuib de viață reverberează spiritul, concretizat în ziduri și obiecte, în podoabe și unelte: Hora de la Frumușica, piesă de cea mai mare valoare din toată colecția de ceramică din neolitic, descoperită de neobositul arheolog Constantin Mătasă; vasul cu patru idoli, de la Ghelăești, desco-

(Continuare în pagina 4)

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

**Ridică-te și luminează în cuvînt
sentimentele țării**

— paginile 6 și 7 —

Cenacul Flacăra al Tinerețului Revoluționar continuă turneul pe litoral. Cronici și fotografii, programul viitor în paginile 12 și 13.

Creșterea încrederii între state — un important factor al securității internaționale

Omenirea parcurge împrejurări deosebite, când în relațiile internaționale s-a ajuns la o încordare extrem de gravă, la creșterea fără precedent a pericolului de izbucnire a unui nou război mondial, care va fi, inevitabil, un război nuclear, cu urmări catastrofale pentru întreaga planetă. Deosebit de gravă este situația din Europa, care a devenit un urias arsenal nuclear, unde s-au acumulat cele mai mari și mai puternice arme și tehnici de luptă, care o dată puse în mișcare, ar putea distruge de câteva ori nu numai Europa ci întreaga lume.

Desfășurarea vieții internaționale demonstrează cu prisosință că unul din principalii factori care alimentează permanent încordarea internațională și face să sporească riscul unei confruntări generalizate constă în persistența unei atmosfere de neîncredere și suspiciune între diferite state și grupări de state. O multitudinea de factori provoacă, alimentează, întretin și adâncesc această neîncredere și suspiciune, și acești factori — de natură politică, militară, economică, teritorială, confesională, ideologică sau de altă natură — au acționat întotdeauna într-o formă sau alta, într-o măsură mai mare sau mai mică. Dar istoria, viața, evenimentele arată că principalul izvor, cauza esențială a neîncrederii dintre popoare, dintre state, au constituit-o înarmările, pregătirile de război.

Există, de altfel, o legătură strânsă, și o condiționare reciprocă între creșterea încrederii între state, pe de o parte și întărirea securității internaționale și dezarmare, pe de altă parte. De fapt, înarmările constituie factorul cel mai nociv pentru instaurarea unui climat de destindere și încredere în lume. La rândul lor, neîncrederea și suspiciunea reciprocă acționează ca un permanent factor de sporire a arsenalelor cu noi și tot mai perfecționate mijloace de distrugere, creează mari piedici în calea negocierilor, îndeosebi a tratativelor de dezarmare. Arătând că „neîncrederea existentă determină accentuarea cursei înarmărilor”, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele țării noastre, sublinia, totodată: „Dar continuând înarmările nu se întărește încrederea, ci, dimpotrivă, se accentuează neîncrederea”. Este lesne de înțeles că, acționându-se în direcția sporirii încrederii, s-ar aduce o contribuție concretă la eliminarea surselor generatoare de tensiune. La promovarea procesului de destindere, de dezarmare, după cum numai pășindu-se efectiv pe calea dezarmării, se va putea edifica o adevărată încredere între state.

Iată de ce, sub impulsul hotărâtor al secretarului general al partidului, președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în spiritul unei înalte răspunderi pentru crearea condițiilor externe de liniste și siguranță, propice desfășurării cu succes a operei de construcție a noii societăți, România acordă cu consec-

vență o atenție specială promovării unor relații internaționale bazate pe încredere și respect reciproc, considerând aceasta drept un element fundamental pentru însănătoșirea climatului mondial, pentru reluarea și continuarea politicii de destindere, de pace, dezarmare și securitate în lume.

Este bine cunoscut, de exemplu, că dislocarea de trupe și instalarea de baze militare pe teritoriile altor state implică lezarea suveranității și independenței naționale a țărilor respective, se răsfinge în mod negativ asupra ansamblului climatului internațional. Desigur, sint cazuri când, din diverse motive, anumite state solicită ele însele, prin forurile de conducere legitime alese, pe baza unor tratate sau acorduri bi și multilaterale ori sub egida Organizației Națiunilor Unite, prezenta temporară a unor forte militare străine. În general însă trupele, la fel ca și bazele militare străine, sint, prin simpla lor prezență, un permanent factor de neîncredere, de suspiciune, de insecuritate, cu atât mai mult cu cât trupele și bazele militare străine se află, de regulă, tocmai în regiunile și punctele mai „fierbinți” de pe glob.

Se știe, de asemenea, că una din barierele majore în calea colaborării normale dintre diferite state, devenit, în anii din urmă, un anacronism al relațiilor internaționale, o reprezintă blocurile militare. Împărțirea lumii în blocuri militare agravează încordarea internațională, alimentează neîncrederea între state, frânează procesele innoitoare, cursul destinderii, constituind o primejdie permanentă pentru independența popoarelor, elementul care stimulează și mai mult intensificarea competiției înarmărilor, în general, și a celor nucleare, în special. România, ca și alte țări socialiste, s-a pronunțat în repetate rânduri pentru desființarea concomitentă a Blocului Nord-Atlantic (N.A.T.O.) și a pactului Tratatului de la Varșovia. Mai mult, ele au propus ca, până la desființarea celor două blocuri, să se reducă activitățile lor militare, ceea ce ar fi în consens cu interesele popoarelor, cu interesele generale ale dezvoltării pașnice a omenirii.

Este adevărat că în Actul final al Conferinței de la Helsinki pentru securitate și cooperare în Europa s-au înscris unele măsuri de creștere a încrederii și de întărire a stabilității pe continentul european. Ca urmare, s-a ajuns la notificarea marilor manevre terestre și la invitarea de observatori la asemenea manevre, ceea ce constituie, desigur, un fapt pozitiv. Oricum, însă, indiferent de notificări, organizarea de manevre, mai ales cu participarea efectivelor militare din mai multe țări, la granițele altor state sau într-o regiune adiacentă, nu pot să nu aibă caracterul unor demonstrații de forță și acțiuni de intimidare, creând neliniște, suspiciuni și încordare. La aceasta se adaugă și faptul că, printre măsurile de încredere înscrise în Actul final de la Helsinki, nu se află notificarea mis-

cărilor militare de anvergură, care preced și succed manevrelor, ca și notificarea manevrelor navale și aeriene.

Dintotdeauna, înarmările, pregătirile militare au fost invariabil însoțite de campanii de prelucrare a maselor pentru a justifica creditele militare, politica agresivă, pentru a perverti conștiința, în vederea împingerii popoarelor spre pieire, în războaie de agresiune. Corelația strânsă dintre politica de forță și dominație, de înarmări, pe de o parte, și propagarea militarismului și vrăjbei între națiuni, pe de alta, se manifestă cu deosebită vigoare în perioada actuală, a recrudescenței luptei pentru reimpărțirea sferelor de influență și a dezvoltării fără precedent a tehnicii militare. Prin urmare, propaganda de război aduce un grav element de tensiune în relațiile internaționale, afectează inevitabil raporturile în diferite domenii, negocierile în curs sau posibile, conlucrarea pe plan internațional în interesul destinderii și securității, creează neliniște, îngrijorare, teamă, duce la pervertirea simțului moral, stimulează violența, care și așa face atâtea ravagii în țăările occidentale și care, fără îndoială, este un corolar direct al psihozei de război. Iată de ce, în concepția țării noastre, încetarea propagandei de război este o condiție esențială pentru prevenirea catastrofei nucleare, pentru promovarea destinderii, securității și colaborării internaționale. „Este necesar să se pună capăt oricărei propagande de justificare a cursei înarmărilor, propagandei urii împotriva altor popoare — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu. Dacă s-ar depune tot atâtea insistențe și s-ar cheltui cel puțin tot atâtea mijloace pentru propagandă de destindere, pentru dezvoltarea încrederii și prieteniei, s-ar crea premisele înfăptuirii năzuințelor oamenilor de a trăi într-o lume a încrederii, a păcii, a colaborării pașnice”.

Pornind de la necesitatea de a se face totul pentru asigurarea unui asemenea climat de încredere, pace și colaborare între națiuni, pentru trecerea la un proces efectiv de dezarmare, România a propus, de-a lungul anilor, adoptarea de măsuri eficiente de creștere a încrederii între state, cum ar fi: retragerea tuturor trupelor străine în interiorul granițelor naționale, asumarea, de către fiecare stat, a angajamentului ferm de a nu disloca trupe pe teritoriul altor state; reducerea manifestărilor politicii de bloc, diminuarea activităților militare ale blocurilor, intensificarea eforturilor pentru desființarea concomitentă a acestora; desființarea bazelor militare de pe teritoriile altor state; renunțarea la efectuarea de manevre și demonstrații militare, în special cu participarea mai multor state, în apropierea frontierelor naționale ale altor țări; aplicarea consecventă a măsurilor de creștere a încrederii înscrise în Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa; respectarea cu bună-credință, de către toate statele, a angajamentelor asumate în virtutea acordurilor existente în domeniul dezarmării, cit și a hotărârilor O.N.U. privind negocierile de dezarmare, îndeosebi a celor adoptate prin consens; încetarea propagandei pentru înarmare și război și desfășurarea unor acțiuni largi de educare a popoarelor în spiritul idealurilor păcii și încrederii, împotriva războiului și înarmărilor; organizarea, sub egida O.N.U., a unei conferințe mondiale a mijloacelor de informare în masă — radio, televiziune, presă — care să dezbată și să stabilească măsuri corespunzătoare în această direcție.

În concepția țării noastre, toate aceste direcții de acțiune și măsuri se constituie, împreună, într-o vastă „strategie a dezvoltării încrederii internaționale”, înfăptuirea lor fiind de natură să creeze o ambianță propice promovării unor relații de înțelegere și colaborare, a cauzei destinderii, păcii, dezarmării și securității internaționale.

Fără îndoială, statornicirea unei atmosfere de încredere între state reclamă, ca o condiție sine qua non, așezarea fermă a raporturilor internaționale, a relațiilor dintre toate statele, pe baza principiilor independente și suveranității internaționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării cu desăvîrsire la forță și la amenințarea cu forța, respectării dreptului fiecărui popor de a se dezvolta liber pe calea progresului economic și social, potrivit aspirațiilor și intereselor sale vitale.

Având în vedere situația deosebit de gravă de pe continentul european, România a acționat cu multă stăruință, în cadrul reuniunii general-europene de la Madrid și în afara ei, pentru convenirea și organizarea Conferinței în curs de desfășurare, la Stockholm, pentru măsuri de încredere și securitate și pentru dezarmare în Europa. Importanța acordată de țara noastră acestei conferințe rezultă din documentul prezentat la inaugurarea lucrărilor ei „Poziția României, concepția și considerentele președintelui Nicolae Ceaușescu privind măsuri de încredere și securitate și pentru dezarmare în Europa”, care cuprinde un ansamblu de propuneri, vizând eliminarea pericolului nuclear de pe continent, edificarea unei Europe a păcii, securității și colaborării. Un capitol substanțial al acestui document este consacrat măsurilor pe care țara noastră consideră că ar fi necesar să se întreprindă pentru întărirea încrederii între state și a securității internaționale. La fel ca și propunerile anterioare, și aceste noi inițiative, care reprezintă o dezvoltare, a celor anterioare, potrivit evoluțiilor cunoscute din viața continentului și în general din viața internațională, pornesc de la considerentul că, prin ele însele, măsurile de încredere nu înseamnă dezarmare și nu pot înlocui măsurile practice, eficiente de dezarmare. De asemenea, ele nu pot constitui un scop în sine, ci trebuie să urmărească crearea unui climat politic care să permită, să favorizeze discutarea și adoptarea unor măsuri eficiente de dezarmare, în primul rând, de dezarmare nucleară, singurele în măsură să creeze o reală securitate pentru toate statele și popoarele. Pe scurt, în concepția țării noastre, măsurile de încredere care vor fi adoptate de Conferința din capitala Suediei trebuie să se încadreze într-o strategie generală, cuprinzătoare, al cărei obiectiv final trebuie să fie dezarmarea generală, în primul rând dezarmarea nucleară. Acționând pentru intensificarea eforturilor, în cadrul Conferinței de la Stockholm, pentru întărirea încrederii, România se pronunță, totodată, cu consecvență pentru oprirea amplasării de noi rachete nucleare pe continent, retragerea celor existente, pentru eliberarea Europei de orice fel de arme nucleare. **Asa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Acordăm o mare însemnătate desfășurării Conferinței pentru securitate, încredere și dezarmare de la Stockholm. În prima etapă a acestei conferințe s-au formulat o serie de propuneri importante. Pe această bază, va trebui acționat pentru a se ajunge la un acord corespunzător în etapele următoare, astfel încât conferința de la Stockholm să reprezinte un moment important în întărirea securității și cooperării în Europa, pe calea dezarmării”.**

Este convingerea fermă a țării noastre că orice pas înainte pe calea întăririi încrederii, realizării dezarmării militare și dezarmării în Europa ar crea premise din cele mai favorabile pentru abordarea și găsirea unor soluții celorlalte probleme ale securității și cooperării pe continent, exercitând, totodată, o puternică înruiere pozitivă asupra ansamblului climatului internațional.

Dr. ION CIUBOTARU

Expresie a dorinței comune de adâncire a relațiilor româno-bulgare

BUCUROȘI DE OASPEȚI

● Vizita de prietenie în țara noastră, la invitația tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, a tovarășului TODOR JIVKOV ●

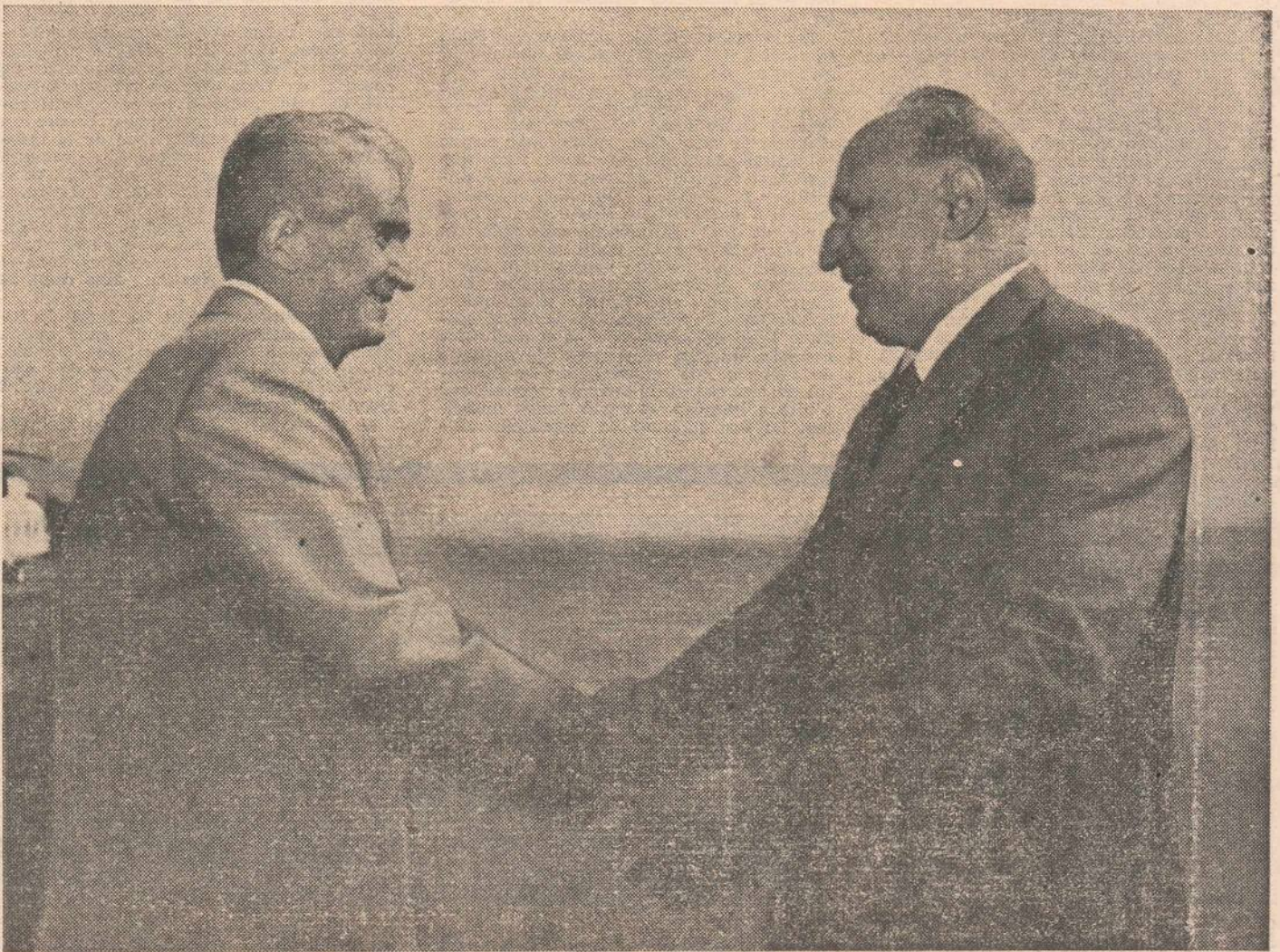
În spiritul tradiționalelor dialoguri la nivel înalt, dând expresie dorinței comune de adâncire a rodnicelor relații de colaborare și conlucrări multilaterale dintre cele două țări, partide și popoare, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat o vizită de prietenie în țara noastră tovarășul Todor Jivkov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria.

După cum se menționează în Comunicatul cu privire la vizită, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au avut cu tovarășul Todor Jivkov convorbiri într-o serie de probleme de interes comun. Conducătorii de partid și de stat din cele două țări au efectuat un schimb de informații cu privire la activitatea și preocupările actuale ale Partidului Comunist Român și Partidului Comunist Bulgar, ale Republicii Socialiste România și Republicii Populare Bulgaria, la stadiul construcției socialismului în cele două state, la programele lor de perspectivă. A fost exprimată hotărârea P.C.R. și P.C.B., a României și Bulgariei de a acționa pentru realizarea înțelegerilor și hotărârilor stabilite cu prilejul dialogului, la nivel înalt, a căror îndeplinire corespunde intereselor celor două popoare, reprezintă o contribuție de seamă la adâncirea și lărgirea colaborării româno-bulgare, la cauza păcii și socialismului, a înțelegerii și conlucrării internaționale.

Cu prilejul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, tovarășul Todor Jivkov au efectuat o călătorie pe canalul Dunăre — Marea Neagră. Conducătorii de partid și de stat ai celor două țări s-au imbarcat mai întâi pe vasul „Lancea”, la bordul căruia au străbătut primii kilometri ai canalului, pînă la ecluza de la Cernavodă. Călătoria a fost continuată la bordul navei prezidențiale „Mihai Viteazul”, care a străbătut noua cale navigabilă a României. Itinerarul de-a lungul canalului a evidențiat marile dimensiuni ale acestei creații românești, pentru care a fost necesar un uriaș volum de lucrări: 300 milioane metri cubi de excavații și dragaje; 4 milioane de metri cubi de betoane turnate în fundații și ziduri de sprijin; construirea a 7 mari poduri rutiere și de cale ferată, a 2 ecluze, a 3 noi porturi — Cernavodă, Medgidia, Basarabi — și a altor obiective. Oamenii muncii din localitățile riverane canalului, a căror viață social-economică va cunoaște mutații importante, odată cu intrarea canalului în circuitul economiei românești și al navigației internaționale, și-au exprimat și cu acest prilej dragostea și recunoștința față de conducătorul iubit al partidului și statului, stima și considerația față de înalții oaspeți. Tovarășul Todor Jivkov a dat o înaltă apreciere Canalului Dunăre — Marea Neagră, grandioasă operă ce intruchipează forța societății socialiste și capacitatea creatoare a poporului român, realizată sub conducerea Partidului Comunist Român, a secretarului său general.

Așa cum se subliniază în Comunicat, conducătorii de partid și de stat ai României și Bulgariei și-au exprimat satisfacția pentru această nouă întâlnire, care se înscrie pe linia vizitelor reciproce la nivel înalt și a convorbirilor tradiționale româno-bulgare, a relațiilor de prietenie și colaborare în continuă dezvoltare dintre partidele, țările și popoarele noastre, în interesul reciproc, al cauzei socialismului, progresului și păcii în lume.

ION CODRU

● Ceremonia sosirii înalțului oaspete a avut loc pe aeroportul internațional „Mihail Kogălniceanu”, împodobit sărbătorește pentru a primi pe solul poporului bulgar

● Tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, tovarășul Todor Jivkov au efectuat o călătorie pe Canalul Dunăre—Marea Neagră.

● Pe tot parcursul vizitei, conducătorii de partid și de stat ai celor două țări au fost salutați de oamenii muncii cu deosebită dragoste și calde manifestări de stimă și prețuire, cu sentimente de profundă prietenie.

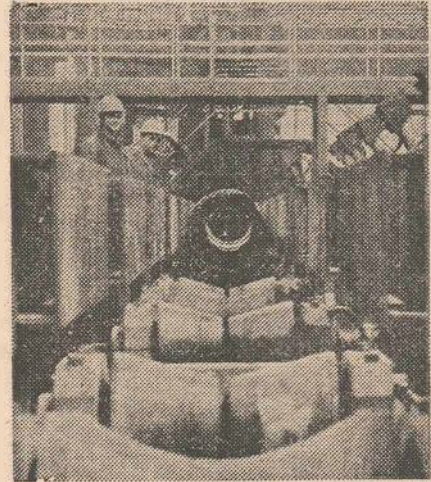

Orașul, ca o pecete domnească

• Ceahlăul ca stare de spirit • Piatra Neamț — civilizație și dezvoltare •

(Urmare din pag. 1)

perit de arhitectul Ștefan Cucos; gînditorul de la Tirpești; fructiera dăcică de la Bitca Doamnei. În Piața Libertății de azi, mai străjuiesc încă Turnul și lăcașul de cult al lui Ștefan cel Mare. Iată vorbele lui săpate în ziduri: „Io Ștefan Voevoda, Domnitoriu Țării Moldovei, fiul lui Bogdan Voevoda, a zidit această campanare, avînd Doamnă a sa pe Maria, fata lui Radu Voevoda, și fiu al lor iubit pe Bogdan Voevoda, în anul 7007 (1499), iară al domniei lui anul al 43-lea curgătoriu: octombrie 24 zile 1499”. Alături de aceste ziduri, în aceeași Piața a Libertății oamenii de spirit ai cetății au adunat o colecție de picturi celebre, precum și obiecte vechi, alcătuiind o secție de etnografie, despre care etnograful Elena Florescu ne spunea că însumează peste 5.000 de piese, din păcate cu posibilități de expunere doar pentru 350! Printre ele, iată un răboj, piesă de foarte mare valoare, un adevărat registru de evidență la stîna, în care românul-păstor a folosit elemente de cod universal, o scriere străveche tulburătoare. Stilul de casă și

covoare, hora eternizată în ceramică, jugul sculptat, lingurile ca niște chei ale universului, topoarele, plugurile și ațtea altele care degajă o autenticitate fără seamăn. Ce superbă civilizație a Locului. Au zis unii că am fost o țară de lut. Nu mă supără expresia lor, ea demonstrînd cu netăgăduită probitate vechimea noastră în enclava carpatică încă de la începutul lumii. Dar cum pot oare să treacă peste o astfel de frumusețe? Au zis că nu avem urme de civilizație. Dar cum nu pot vedea și desluși rafinamentul spiritului încrustat în lemn și desenat pe cămașa ce îmbracă trupul? Ca și cînd civilizația lemnului, arta țesăturii, aurul și argintul transformat în filigrane n-ar fi tot civilizație, tot atît de pline de valoare ca și piramidele Egiptului, ca moscheele Samarkandului sau ca și catedralele gotice! Urmele acestea istorice, emprenta sufletului care le-a creat, gîndul care a condus în mișcare zămislitoare mina — sînt atît de ale noastre, degajă atîta românism încît îți vine să te contopești în valul emoției ce inundă. Astfel, acest oraș moldav, Piatra Neamț, apare ca o pecete domnească, o pecete a spiritului românesc.

CONTINUA SETE DE IDEAL

Am întrebat un om de-al locului: ce crede că îl caracterizează pe nemțeni? Noi, mi-a răspuns, sîntem oameni mai potoliți, omenoși poate mai mult decît alții, dar n-am suportat niciodată asuprirea și nici umiliința. Avem aici, în apropiere, un deal mai înalt, căruia oamenii noștri îi spun Osoiu. Denumirea, spun bătrînii, îi vine de la oase. Într-un an, zic ei, turcii au năvălit peste Moldova lui Ștefan. Și lupta s-a dat pe acest deal, care, după ce Ștefan i-a alungat pe cotropitori, a rămas alb de oase. Nu e o corneală și nici o simplă metaforă. E o poveste adevărată. Dar adevărul acesta se continuă. Iată, merg pe străzile orașului împreună cu profesorul Radu Gheorghe, director al Filialei Arhivelor statului Neamț, care îmi spune o lecție tot de istorie, citind documente: „La Piatra Neamț, zice, datorită existenței fabricilor de hirtie și cherestea, s-a constituit de timpuriu un nucleu muncitoresc. În 1831, la Văleni, începe să funcționeze prima fabrică de hirtie din țară. Ulterior, iau ființă și alte unități industriale. În 1896, în timpul grevei muncitorilor de la Fabrica de cherestea „Goetz” din Galați, muncitorii din Piatra Neamț, ca și alții din întreaga țară, se solidarizează cu gălățenii: le trimit ajutoare materiale și îi îndeamnă spre victorie. În 1907, muncitorii nemțeni nu numai că s-au solidarizat cu țărănii, ci, în unele localități, au participat activ la lupta pentru pămînt”. Și istoria continuă: în timpul luptelor greviste desfășurate de muncitorii tipografi din București, în decembrie 1918, la Piatra Neamț s-au organizat acțiuni de solidaritate, fapt care a determinat poliția să opereze arestări în rîndul conducătorilor locali ai mișcării muncitorești și socialiste. Dar cea mai amplă mișcare din istoria luptelor muncitorești prietene, este, fără îndoială, greva generală din decembrie 1919. În perioada aceea, județul Neamț

era considerat drept cel mai important centru al industriei forestiere din întreaga țară.

Mă adresez iarăși profesorului Radu Gheorghe și-l rog să apeleze din nou la memoria documentelor, la momentele celui August de foc care cuprindea întreaga suflare românească: Și la Piatra Neamț, ca în toată țara, muncitorii, îndrumați de comuniști, au acționat pentru sabotarea producției de război, împotriva fascizării țării, a concentrărilor și rechizițiilor. La Fabrica „Bistrita”, de pildă, unde se confecționau căruțe pentru armată, au fost întirziate comenzile; la Fabrica „Moldova”, unde se construiau subsansamble pentru barăile din lemn, destinate militarilor germani, în mai multe rînduri s-au livrat subsansamble incomplete; la Fabrica de hirtie și mucava, lipsa de serviciu a muncitorilor devenise un fapt permanent; la unitățile de cherestea, de industrializare a lemnului au fost cazuri de incetare parțială sau totală a lucrului. O parte dintre muncitorii au fost judecați de instanțele mili-

produc anual peste 1570 Gw, dintre care numai Centrala de la Stejarul produce aproape 400 Gw pe an. Se vor construi, însă zeci de microhidrocentrale pe Bistrița, Siret, Prut, Uz, apoi pe afluenții Bistriței și ai Moldovei. Am început cu energia, ea fiind singele întregii industrie, ea preocupîndu-i pe specialiștii români de multă vreme: ideea despre un baraj la Bicaz a existat încă de la începutul acestui secol. „În caz că se renunță la această idee, e o mare eroare!”, scria profesorul inginer Dumitru Leonida, imediat după 1906, pe studiul de amenajare energetică a Bistriței în zona Bicaz. Acest vis al românilor avea să se realizeze, ca și celălalt mare vis. Canalul Dunăre — Marea Neagră, abia după 23 August 1944.

Ne îndreptăm, însoțiti fiind tot de tovarășa Zamfira Almășanu, spre marea platformă a Săvineștilor: se întinde, aflăm, pe 200 hectare! În 24 de ore, confluează aici peste 13.000 de oameni! Populația unui oraș!

— Ce produc ei?, o întreb pe inginera

Pelsajul industrial al noii cetăți de azi se completează cu alte întreprinderi, cu nimic mai prejos decît cele de pînă acum: Întreprinderea de tricotaie „8 Martie”, unde se prelucurează o bună parte din firele sintetice de la Săvinești. Se creează aici peste o mie de produse noi pe an. Datorită creatorilor, fabrica are atîtea cereri încît nu le mai poate acoperi cu capacitățile de azi! E măsura cea mai exactă a talentului și a vredniciei acestor oameni. În întreg județul apoi s-a dezvoltat puternic industria de panificație: s-au construit mori moderne, fabrici de pine, s-a diversificat producția de panificație și s-a îmbunătățit mult calitatea producției. Urmare dotărilor, dar mai ales calificării oamenilor, la Piatra Neamț se extrage azi pînă la 80 la sută procent maxim de făină albă din grîu. Acest fapt îl situează pe oamenii din panificația nemțeană pe locul întâi pe țară. Fiindcă înseamnă că dintr-un kilogram de grîu ei obțin peste un kilogram de pine albă! E puțin lucru oare? Directorul Mihai Leonte ride cu discreție, dîndu-mi să înțeleg că drumul pînii, ca să fie neted, cere și dragoste și trudă. Dragostea lor și truda lor sînt suficiente, mereu însă în creștere. Dovadă? În 1983, 101 milioane lei beneficii. De patru ani la rînd întreprinderea e fruntașă pe țară, iar nu de mult, inginerul Mihai Leonte a avut bucuria să primească, pentru întreg colectivul pe care-l conduce, din partea șefului statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o mare distincție: Ordinul Muncii clasa a II-a.

— Ce s-a construit în ultimii ani în Piatra Neamț?

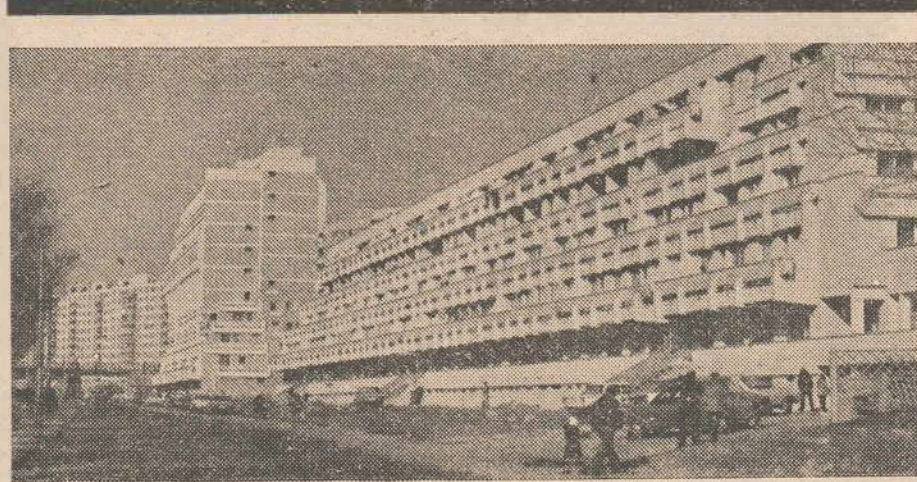
La întrebarea asta ne-a răspuns Ștefan Harabagiu, inginer-sef la Antrepriza de construcții montaj: Peste 30.000 de apartamente, la care vom mai adăuga, pînă la sfîrșitul acestui cincinal, încă 2.000.

Stăm pe o colină în cartierul Dărmănești, unde în 5.000 de apartamente locuiesc circa 20.000 de oameni. Sînt aici toate necesitățile funcționale ale unui oraș: magazine, școli, grădinite, dispensare, fabrici, farmacii. E cel mai mare cartier al orașului, la care se mai adaugă alte două: Dărmănești Nord și Dărmănești Est. Unul din blocurile de aici a fost construit cu panouri din tuf vulcanic, noutate de care revista noastră s-a ocupat. S-au aplicat soluții noi de construcție și mai ales de eliminarea condensului. Constructorii din întreaga țară au venit să-și însușească noile tehnologii. S-au construit două mari hoteluri: Central și Ceahlăul, Spitalul județean, un magazin universal, care se va da în funcțiune în aceste zile, tipografia orașului, sediul administrativ, biblioteca, centrale telefonice automate.

Și toate aceste noi fructe ale brațelor, ale civilizației de azi, se astern peste ecurile celorlalte civilizații, se adună în același spațiu permanent. Criticul de artă Valentin Ciucă, un împătimit al sondării acestor frumuseți, enunța o idee demnă de reținut: „Spațiul acesta așază oamenilor și valorile, îi adună și le adună pe această verticalitate a Ceahlăului — care nu e numai munte, ci și o stare de spirit. Fără să-mi arog calități de istoric, pot să afirm că celebra cultură neolitică Cucuteni (al cărei 5.000 de ani îi vom sărbători anul acesta) devine un argument. Ca artă, aici a fost creată miniatuura de la Neamț, mesterii fiind țărani de sub poalele Cetății Neamțului. Școala aceasta de miniatură și comparabilă cu școlile miniatuuriștilor germani și englezi. Arta populară, apoi, arta iconarilor de la Văleni rivalizează cu marile centre europene de profil. Nu ne miră deci faptul că primele școli domnești apar aici, în acest spațiu dominat de Ceahlău. De timpuriu apare apoi Societatea literară „Asachi” cu un program generos de culturalizare. Spațiul acesta i-a atras pe mulți creatori de frumos, de artă: Caragiale, Sadoveanu, Cosbuc, Cîințan Pavelescu, Enescu, apoi Creangă a plecat de aici, iar Hoșaș a venit și a creat aici. În pictură, de pildă, avem la muzeu un modul expozițional intitulat „Specifice național și unele interferențe europene” — nu întâmplător, ci în ideea de a demonstra că oricît de intensă ar fi fost relația cu alte tipuri de epos, simțirea acestor mari creatori, pictori, a rămas esențialmente românească. Ba, mai mult, Lascăr Vorel trebuie să fie considerat ca precursor al expresionismului european”.

Cum se vede viitorul acestui oraș, de aici, din Piața Libertății?, îl întreb pe tovarășul Dumitru Lesovschi, secretar al Comitetului municipal de partid Piatra Neamț. Aflu că la sfîrșitul acestui cincinal, peste 80 la sută din populația orașului (azi de peste o sută de mii) va locui în apartamente noi, confortabile. În industrie, vom pune în funcțiune noi obiective economice: noua instalație Relon IV, instalațiile de fabricare a unor noi sortimente de celuloză și hirtie de la întreprinderea „Reconstrucția” și „Comuna din Paris” și altele. Cu aceste obiective, industria municipiului va atinge un nivel al producției industriale. În 1985, de peste 12 miliarde lei. Dotările social-culturale vor spori în etapa imediat următoare, vom da în folosință noul magazin „Universal”, vor spori dotările bazei tehnico-materiale în sport, turism, agrement.

Iată, închei acest reportaj dominat de o idee: Ceahlăul nu e numai un munte, ci și o stare de spirit! O axă pe verticală a acestor curgătoare civilizații.

Toate aceste fructe ale brațelor

tare, condamnați. Dar nețărnică sete de ideal nu avea să se potolească! Și ea cuprindea nu numai muncitorimea din fabrici, ci și pe muncitorii care fuseseră mobilizați pentru front. Prin manifeste, comuniștii chemau militarii să întorcă armele împotriva lui Hitler. Urmare acestor acțiuni, la Piatra Neamț s-a petrecut un fapt semnificativ: 3.280 militari români, cantonați pe aceste meleaguri, au adresat Comandantului Corpului IV armată, în ianuarie 1942, un memoriu în care își exprimau hotărîrea de a nu participa la campania din est, cerînd în același timp evacuarea germanilor din țară, întoarcerea armelor împotriva acestora. Din cuvintele lor răzbate un înalt sentiment de demnitate: „Sîntem un popor independent, spuneau ei printre altele, și nu mercenari, și nu vom mai face nici un pas spre răsărit. Ne putem conduce singuri, fără nici un amestec străin. Ne putem apăra singuri și nu avem nevoie de tinichelele străine pe pieptul nostru...” Superbă demnitate! Tulburător patriotism! Nețărnică curaj! Și toate aceste calități umane se uneau și deveneau combustia nepieritoare a eroilor Augustului eliberator!

FIORUL DIN PIAȚA LIBERTĂȚII

Am colindat prin întreg orașul, am cunoscut oamenii citorva întreprinderi mari, am ascultat-o ore în șir, vorbindu-mi despre oamenii orașului, pe Zamfira Almășanu, secretar al Comitetului municipal de partid, și am revenit în Piața Libertății. Mă inundă un sentiment ciudat aici, simți că pe neudeva pe aproape curge un fluviu al nemuririi. „Dedesubt, la multe picioare, e vatra primilor oameni, vatra celor din paleoliticul superior: surla, bordeiul sau, poate, un simplu loc bătorit de trupul acoperit cu blănuiri. Vin mai la suprafață și dau de alte vetre și de unelte, și de bronzuri. Încă sui pe drumul devenirii mele și, mai plin de curaj, iată, mă plimb prin cetatea Petrodavei! Mă cheamă apoi un buciom, și un răzeș pletos îmi deschide porțile Curtilor domnești ale lui Ștefan cel Mare. Bună-ziuă. Doamne, îi zic; sînt un drumeț! Am venit să pipăi zidurile tale și lăcașurile tale încă mîndre, pe pereții cărora martirii neamului meu sînt pictați cu aureole de sfinți! Lasă-mă să le rezămiesc chipurile în adîncurile ființei mele! Am deschis ochii și, iată, aievea, ca o explozie de frumusețe, cetatea de azi a Pietrei Neamțului. Cîta singurare pentru păstrarea acelei vetre dintii! Cîta luptă și cîta muncă pentru propria ei devenire! Cel puțin două din marile ctitorii de după Eliberare s-au construit aici: Bicazul și Săvineștii. Peste ani, însă, li s-au adăugat multe alte mari obiective industriale și social-culturale! Piatra Neamț a devenit un mare producător de energie electrică: Gheorghe Cîntu, inginer-sef la întreprinderea de electrocentrale Bistrița, ne spunea că se

Aurica Vizitiu, secretar al comitetului de partid și deputată în Marcea Adunare Națională.

— Fibre sintetice folosite în industria de tricotaie, stofe, covoare, suport textil pentru benzii, anvelope și alte produse tehnice, pentru ciorapi etc.; mai producem, de asemenea, o gamă foarte largă de produse chimice, un intermediar pentru pielea sintetică și multe altele. Săvineștiul este cea mai mare întreprindere din cadrul centralei noastre, reprezentativă pentru industria chimică românească.

Dar cea mai mare realizare pe care o putem consemna aici este tot omul. Sigur, combinatul acesta a adunat ca un mare fluviu brațele puternice ale oamenilor din satele din jur. Dar, adunîndu-le, nu s-a rezumat numai la asta. Acest colectiv imens, foștii plutași de pe Bistrița, plugarii săraci, păstorii scăpați, a fost transformat într-o adevărată universitate tehnică: oamenii au învățat tot timpul, au devenit specialiști. Ne-am așezat pe un loc gol, ne măturisera inginerii Aurica Vizitiu, fără nici o tradiție în specialitate, am primit de la alții utilajele și am început să producem, cu greutatea inerente începutului. Apoi am devenit școală de cadre: am asigurat specialiștii tuturor unităților de fibre din centrală. Am învățat, apoi, să ne fabricăm singuri utilajele. Le-am perfecționat. Am inventat tehnologii noi, iar azi sîntem producători și exportatori de utilaje și tehnologii proprii. Construim în Coreea o fabrică de fibre sintetice tip melanj, după tehnologia noastră. Ce am mai putea adăuga oare acestui adevăr? Poate numai admirație! Și încă industria Neamțului nu se rezumă numai la aceasta: la întreprinderea mecanică „Ceahlău” se fabrică mașini agricole — semănători și grape cu discuri. 70 la sută din producție, ne spunea economistul Vasile Chitic, se exportă și de mai bine de patru ani de zile n-au primit nici un reproș la calitate. Acum se află în probe un nou tip de semănătoare pentru plante prăsitoare cu control electronic al preciziei de însămîntare. Stăm de vorbă, apoi, cu inginerul Gheorghe Tărăngoiu, director al Combinatului de prelucrare a lemnului. Ne vorbeste despre tradiția industriei lemnului, dar și despre salturile ei. Cam 42 la sută din suprafața județului o reprezintă pădurile. În miinile oamenilor lemnul cîntă! Înainte, în Neamț, se producea doar cherestea, hirtie și mucava, lemn pentru mine, lăzi ambalaje, binale și parchete. Din 1973, lemnul a început să se prelucureze aici, ajungîndu-se astăzi ca 83 la sută din structura produselor să o reprezinte mobila. Se exportă 60 la sută din producția de mobila. Întreaga cantitate de masă lemnoasă se transformă în produs finit. Pînă și praful de lemn se folosește la centrala termică. Vechea imagine a plutașului de pe Bistrița e o umbră acum.

Piinea țării, o cauză a tuturor

• Locul unde Argeșul sărută Dunărea • La Uliești, in campanie •

Un loc bine marcat pe harta țării:

OLTENIȚA

Datele legate de istoria Olteniței se pierd în timp. Dar, ca toate orașele așezate pe Dunăre, existența orașului este specificată în mai toate actele legate de marile evenimente ale istoriei. Începând chiar cu cele din comuna primitivă. Desigur, în aceste rânduri, este foarte greu să faci o trecere în revistă a tuturor documentelor care vorbesc despre Oltenița. Ne vom referi doar la „România pitorească” a lui Alexandru Vlahuță în care se spune: „Din stînga, în zidul de sălcii se deschide o poartă pe care intră liniștit Argeșul. Aici, în unghiul acesta de apă, pe ruinele Constanțioarei, veche cetate, zidită de Constantin cel Mare, este firguroșorul Oltenița, schelă de grâu a județului Ilfov”.

Dar, ca și multe alte orașe ale țării, marea dezvoltare a orașului este cunoscută doar în ultimii ani. În anii de după eliberare. Și ca un argument a celor afirmate stau datele care vorbesc de la sine.

Intr-o zi a acestei veri, cînd tei seculari din centrul orașului nu-și lepădaseră încă floarea făcînd din acest colț de țară un loc de vis și poezie, am făcut cunoștință cu orașul de pe malul Dunării. Ghițul, să spun așa, ne-a fost Nicolae Gheorghiușan, secretar cu problemele muncii organizatorice și președinte al Consiliului orașencesc F.D.U.S., un om al locului de la care am aflat foarte multe lucruri interesante despre orașul scriitorului Alexandru Sahia. În primul rînd populația care a crescut an de an. Dacă în urmă cu patruzeci de ani orașul număra cu puțin peste zece mii de locuitori, azi numărul acestora trece de treizeci de mii. Nucleul muncitoresc în jurul căruia s-a dezvoltat orașul a fost șantierul naval. Cu toate că la Oltenița era o tradiție în construirea diferitelor feluri de ambarcații, aici, un șantier naval a luat ființă în toată regula doar în perioada anilor noștri. După 23 August s-a constituit un atelier de reparat ambarcațiilor pescărești ale localnicilor. Acest atelier a constituit punctul de plecare al

viitorului mare șantier naval. Istoria lui s-a desfășurat pe o mică perioadă de timp, printr-o dezvoltare rapidă. Anul care a urmat, 1946, a reprezentat nașterea oficială a noului șantier naval al țării. Primele nave erau din lemn. În 1947 șantierului i s-a încredințat construirea unor vase pescărești autopropulsate și a unor remorche de mică putere. Ziua de 1 Mai 1948 este notată ca fiind ziua lansării primului vas maritim pescăresc din lemn fabricat în Oltenița. Naționalizarea de la 11 Iunie 1948 a constituit punctul de dezvoltare pe mai departe a șantierului și a orașului. Transcriem aici câteva fraze din interviul dat de către directorul șantierului, Eroul Muncii Socialiste ing. Ioan V. Cristea, cu ocazia împlinirii a trei decenii de la istoric act al naționalizării, cuvinte care spun multe: Era în Iunie 1948, pe timpul cireselor coapte. Dimineață au venit între noi cîțiva comuniști de la județeană și cu alți muncitori din Grivița și Malaxa. Un tovarăș s-a urcat pe nicovală și-a zis: „De azi înainte toate fabricile sînt ale muncitorilor”. „Și cele din Oltenița?” am întrebat noi. „Și cele! Dar ce-aveți voi pe-aici? 64 de circumi, o moară și șantierul acesta de bănci! De acum încolo să vedem ce faceți! Că totul este al vostru...” Și timpul a demonstrat că se poate. Șantierul naval de la Oltenița, nucleul în jurul căruia a gravitat întreaga dezvoltare a orașului, s-a dezvoltat an de an făcînd ca marca întreprinderii de aici să fie căutată și apreciată în multe țări ale lumii. Toată această dezvoltare este legată de numele secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, în repetate rânduri, a vizitat șantierul naval. Astfel, ca să intrăm și în domeniul cifrelor, pînă în anul 1970 aici s-au construit 26 de moto-nave de 5 000 de tone și 22 de 2 000 de tone destinate exportului. În ultimul timp s-au construit noi nave, drage refulante de 3 500 de metri cubi pe oră, motonave de 5 000 de tone, cargouri maritime, remor-

chere împingătoare, gabare basculante, barje și alte diverse construcții metalice necesare industriei noastre. Prin construcția și darea în folosință a noli turnătorii „Întreprinderea de construcții navale și plase turnate” a devenit, în scurtă vreme, una din cele mai puternice unități de acest gen din țară.

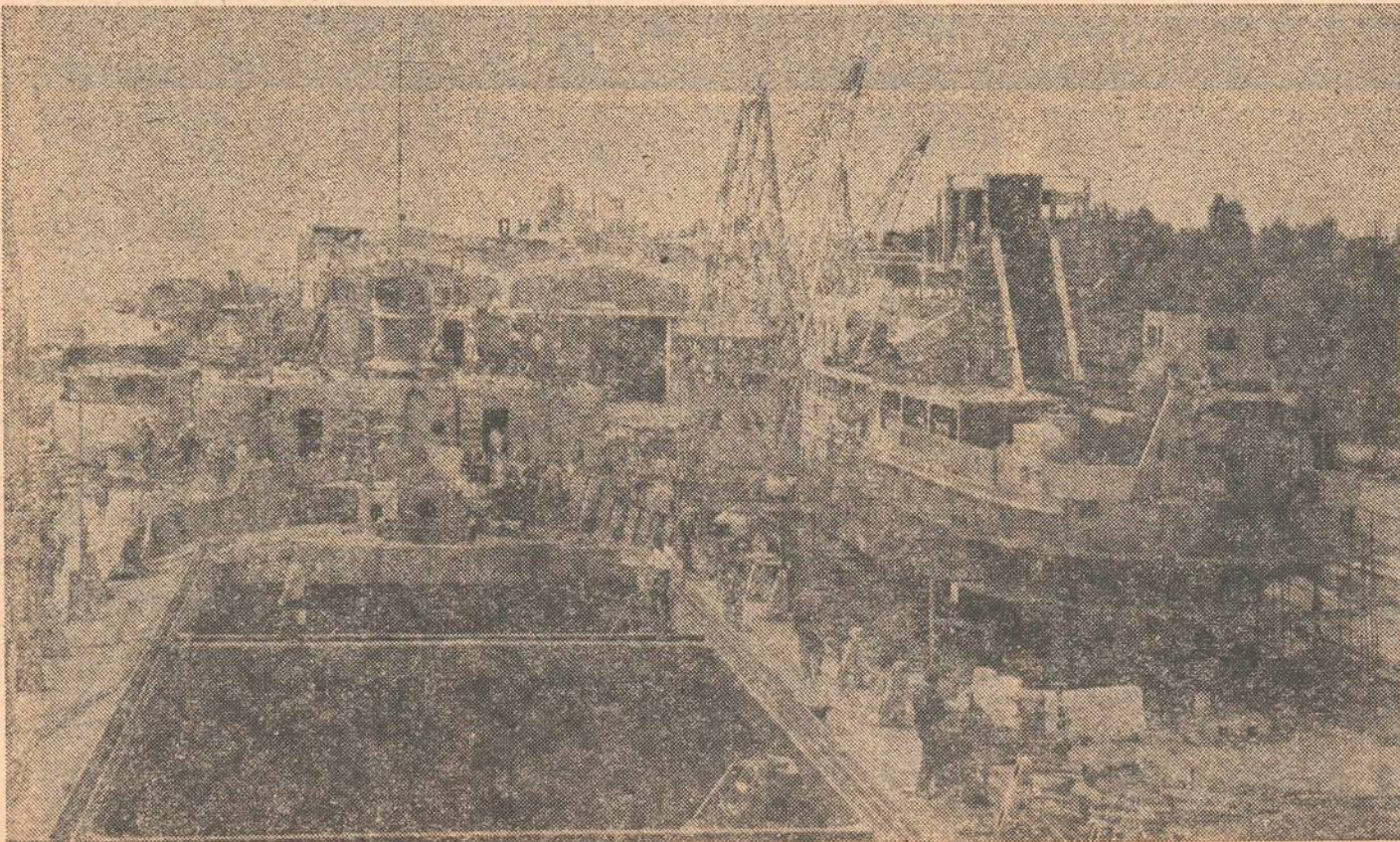
Și în paralel, să zicem așa, cu șantierul naval a luat ființă și s-a dezvoltat filatura „Oltenița”, una, o spun cu mîndrie localnicii, dintre cele mai moderne unități de acest fel din Europa. Aici își găscse de lucru peste 3 000 de femei, a căror medie de vîrstă nu depășește 25 de ani. O altă unitate cunoscută și recunoscută este cea a Cooperativei meșteșugărești „Dunărea” care prin lucrările de artizanat specifice zonei s-a făcut mesagerul locului, cu foarte multe adrese de destinație. Dar Oltenița n-a uitat și nu uită că este și un puternic centru agricol. Astfel, orașul are două C.A.P.-uri și un puternic I.A.S. profilat pe creșterea orozului. În cele peste 7 000 de hectare ale agriculturii își găscse locul toate culturile adecvate zonei respective. La Ulmeni, comună subordonată Olteniței, a luat ființă o puternică întreprindere de stat pentru creșterea și industrializarea cărnii de porc cu un rulaj de peste 270 000 de capete anual. De asemenea pentru industrializarea și conservarea legumelor și fructelor din zonă, în ultimul timp a luat naștere și s-a dezvoltat o puternică unitate pe acest profil. Produsele ei sînt cunoscute și apreciate în 35 de țări ale planetei. Desigur, se pot spune foarte multe lucruri legate de fiecare unitate în parte. Să mai spunem că în Oltenița, în anii socialismului au apărut și s-au dezvoltat 37 de unități industriale, s-au construit peste 3 000 de apartamente. Prin munca lor, prin grija pe care partidul nostru o manifestă pentru dezvoltarea cit mai armonioasă a tuturor zonelor țării, locul unde Argeșul sărută Dunărea este astăzi bine marcat pe harta țării...

SORIN POSTOLACHE ■

Griul la zi, griul de-a pururi

Silozurile de cereale par niște zgîrciori, în șesul Dimboviței, și chiar dacă în vara aceasta n-au fost chiar puține zilele în care norii au coborît pînă aproape de imensele buncăre verticale, acolo unde oameni de meserie pregătesc griului casa, ca unui stăpîn ce este, se poate spune că o anume așteptare n-a fost zadarnică. E vorba despre seceriș, de bună seamă. Nu este secerișul așteptat, în miezul verii, ca un eveniment, unul dintre cele mai importante din an și care ne interesează pe toți? În iarnă și în primăvară, din interes și curiozitate, și mai puțin, cred, din simpla dorință de a întreține firul unei conversații, oamenii se-ntreabă unii pe alții cum li se pare că a răsărit și a crescut griul, ca și cum ar fi limpede că, spre a călca în urma unor vorbe știute, dacă griu nu e, nimic nu e. Toate bunurile pămîntului sînt necesare, desigur, dar avem să recunoaștem că, datorită cine știe căror principii, poate pentru că în oglinda amintirilor din copilărie fiecare se vede cu o bucată de piine în mînă, griul rămîne o sărbătoare pentru toți și o bucurie comună. Iar cine a mers către Găești în Iarnă sau în primăvară și aruncîndu-și privirea pe fereastra compartimentului s-a întrebat cum o să fie griul acestei veri, are de aflat acum, la încheierea secerișului, că griul a fost foarte bun. O însemnată parte din griul adunat la Găești vine de peste Argeș, de pe pămînturile comunei Uliești, comună despre care se zice că ar fi o colonie de olteni, strămutați aici cu multă vreme în urmă, pe cînd pămîntul era mai puțin și pădurile erau mai înfrînse. Cu vremea, pămîntul a ajuns să cuprindă aproape 2 400 de hectare. Și dacă este chiar adevărat că arborii își trimit rădăcinile în jos, în pămînt, pe cît își trimit către soare uriașele coroane cu crengi și frunzișuri, înseamnă că putem să ne închipuim cum acest colț din vestitul Codru al Vlădiei înfrumusețată în adîncul pămîntului cîtreierat de seve asemenea imaginii răsturnate în luciul neted al unei ape limpezi, deasupra căreia griul scintilează ca o peliculă de aur. Dar încă, zice secretarul primăriei, Ion Iordache, spre deosebire de alte comune care și-au cam dezvelit pămîntul de tot, la Uliești se află și-acum aproape 1 500 de hectare de stejar și cer, mai cu seamă, împărțite în nouă trupuri de pădure ce se cheamă Stejăret, Mosteanca, Bunget, Baracu, Ceair, Hornu, Cineanca și Văcăreasca Deal și Văcăreasca Vale, numele celor din urmă făcînd necesară precizarea că pe teritoriul comunei pămîntul nu se-ntinde întotdeauna drept ca-n palmă și că uneori peisajul amin-teste de satele de sub munte. Încotro al merge, către satele comunei, drumul se strecoară, într-adevăr, prin defileele de răcoare ale pădurilor, și împreună cu Ion Dima, președintele Consiliului unei agro-industrial Petrești, de care aparține și comuna Uliești, străbatem către unul din locurile unde ar mai fi de lucru poate numai cîteva ore ca să se încheie secerișul acestui an. Vești la fel de bune ne dăduse și inginerul Virgil Nicolescu, directorul Direcției agricole a județului, și intrucit este limpede că s-a scurs o vreme între ziua cînd le-am aflat și ziua cînd apar aceste rânduri, nu cifre aveam să mă grăbesc să rețin în primul rînd, cifrele exprimînd realități schimbătoare de la o oră la alta, ci modul, nu ezit să spun, ireproșabil în care a fost organizat aici secerișul acestei veri. Ceea ce n-a fost greu de observat nici acolo unde combinatele mai aveau de lucru, încă puțin, lângă satul Minăstioara, aparținător de comuna Uliești, în locul numit Dogăreanca. Abia coborîți de pe combinatele lor, pentru pauza de prînz, cîțiva dintre cei 13 mecanizatori care lucrează pe combine și anume Ion Iancu, Radu Chișer, Dumitru Cirstea, Radu Voicu și Ieremia Voicu ne-au spus că, spre deosebire de alți ani, de data aceasta nu s-ar putea plînge că le-au lipsit motorina sau piesele de schimb și, în chip neașteptat, pînă și curelele de transmisie care într-o vreme se rupeau cam des au început să fie de calitate mai bună. Și dacă n-au mai stat sub povara unor griji dintr-astea care-l făceau să semene uneori cu niște oameni plecați la vîntoare cu pușca neîncercată, parcă au îndurat mai ușor și necazurile acestei veri ploioase dar cu zile fierbinți și cu aer înăbușitor ca de seră. Zilele bune de lucru sau, în unele zile, doar orele bune nu le-au scăpat printre degete, secerișul acestei veri a avut într-adevăr și răgazuri pline de nerăbdare așteptării, ceasul prielnic a fost pînă și chiar ca un vinat de preț, mai cu seamă pentru că o parte destul de însemnată din griul de la Uliești a fost griu de sămîntă, mai scump decît celălalt care se cheamă că e de consum. Președintele C.A.P.-ului, Gheorghe Nicolae, ca și inginerul șef Cornel Neacșu sau șefa de fermă Eugenia Ciucă au dreptate să nu se sfiască deloc a spune, cu o mîndrie sigură, că printre paie retezate ale miriștii nu se vede nici un bob.

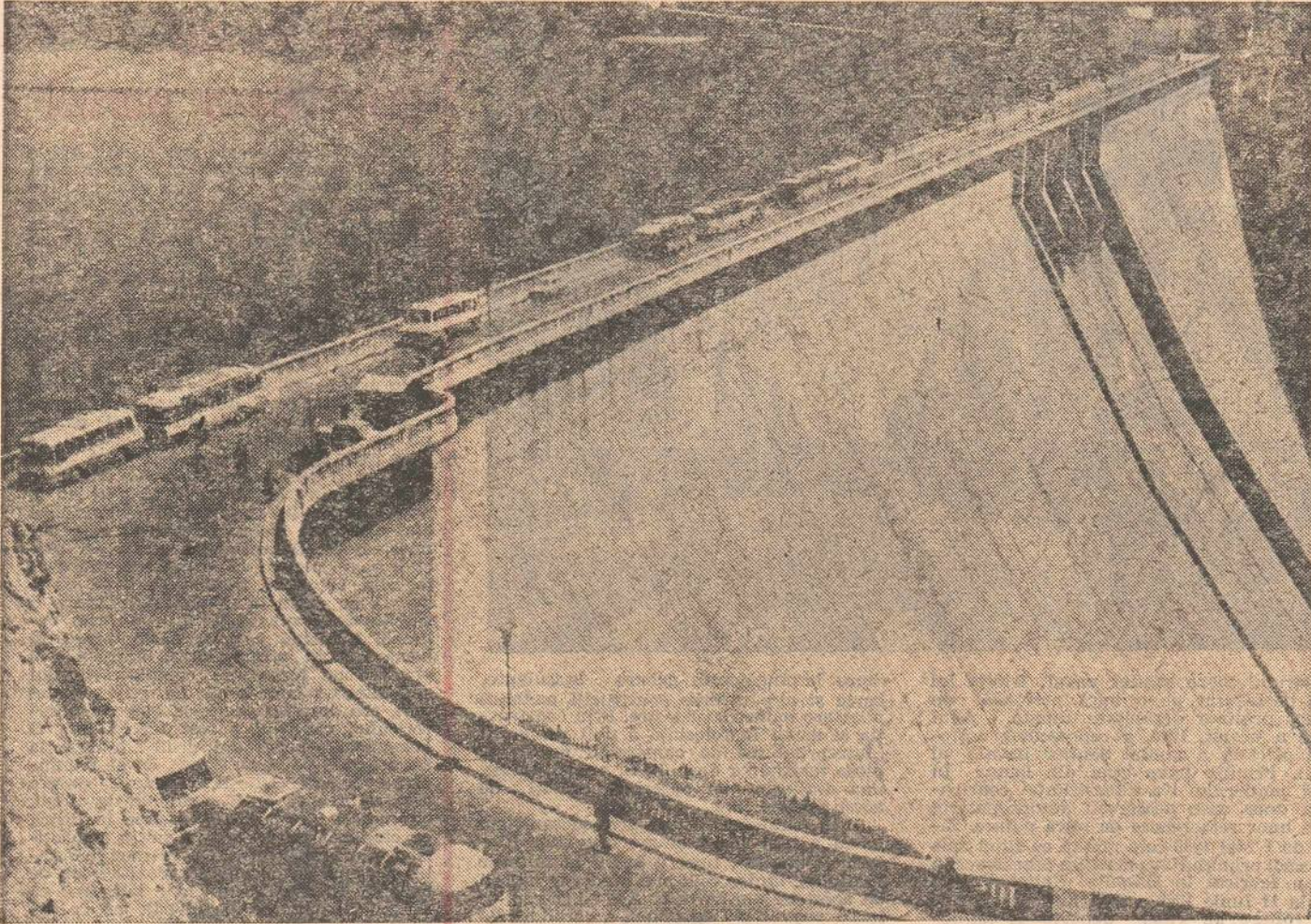
DUMITRU ELIADE ■

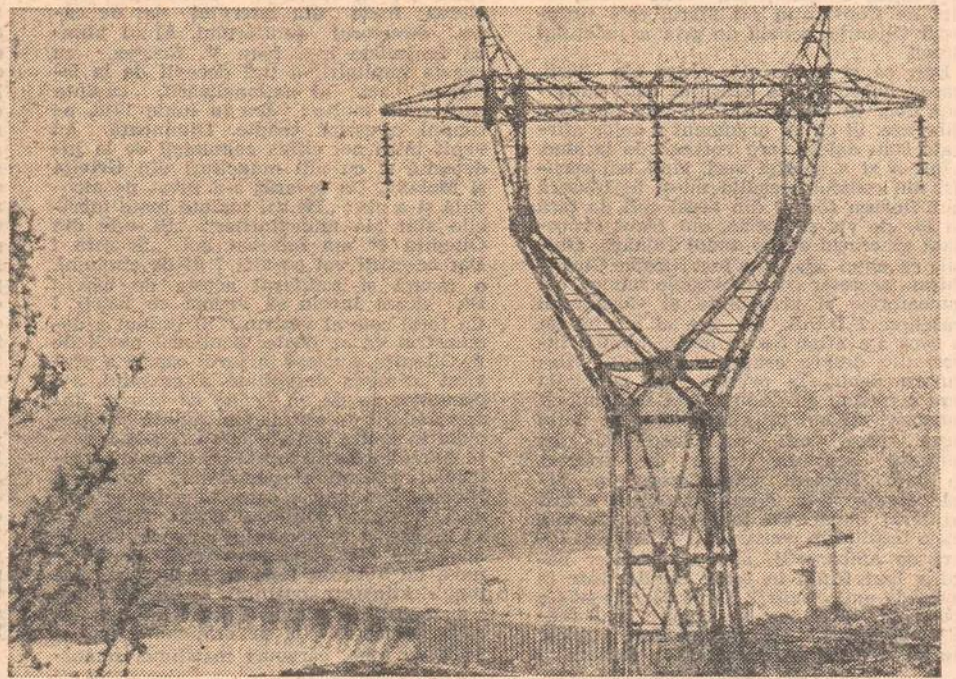

Ridică-te și luminează în cuvânt

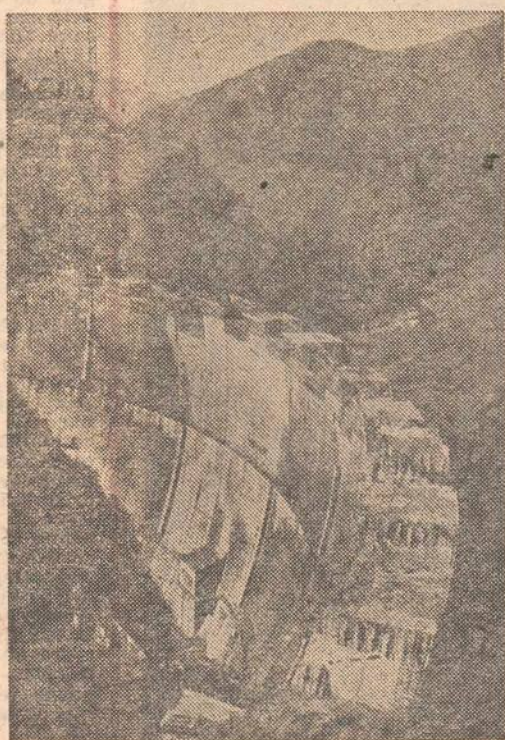
• Sistemul energetic național, o realizare măreață •

Un mod
de
a merge
înainte

Așa trăiesc, muncesc, învăț se bucură și iubesc

sentimentele țării

• Sistemul energetic național, o realizare măreață •

23 AUGUST
40
1944-1984

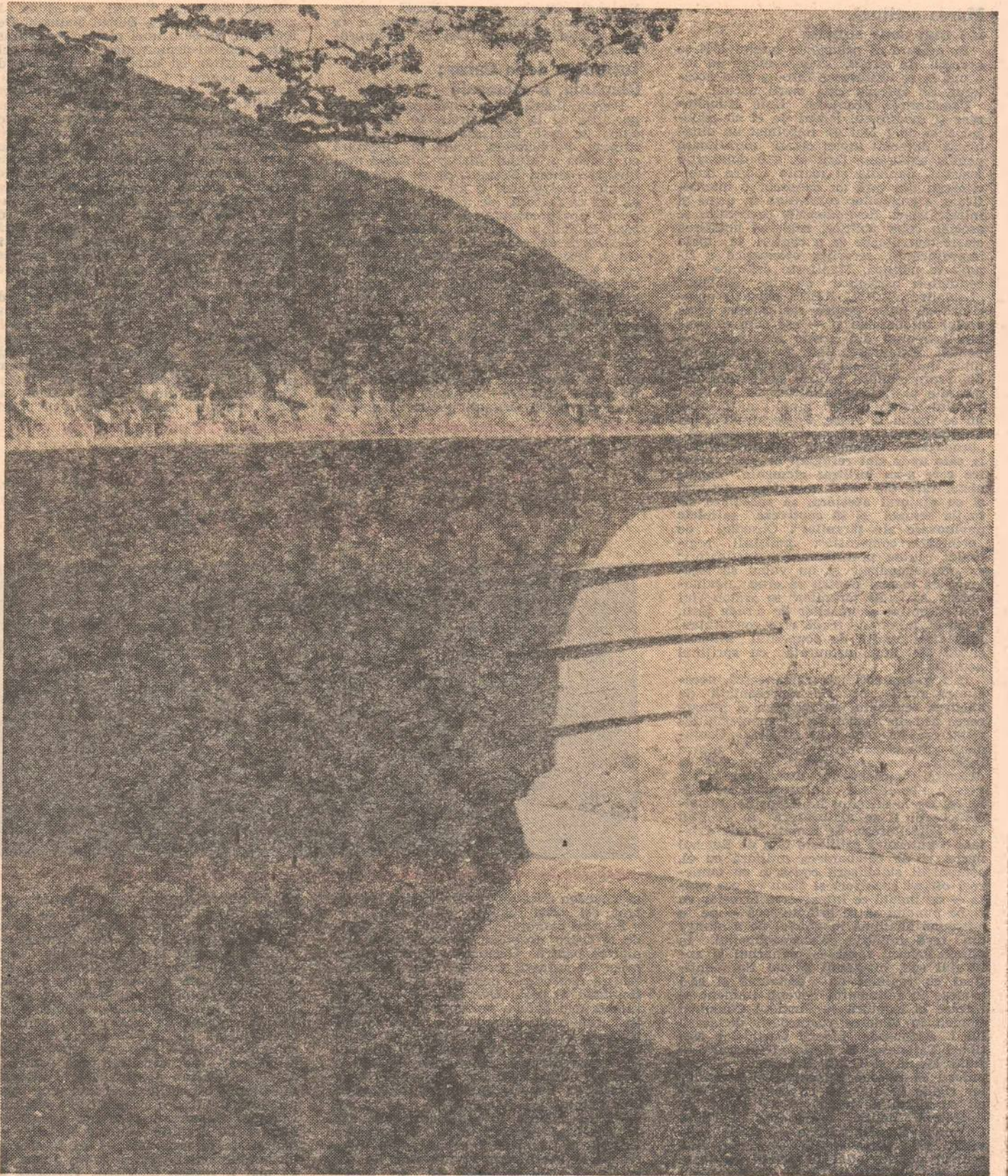
Povestea e veche, poate mai veche decât toate. Pentru că prima energie materială pe care omul a folosit-o, spre a-și ușura munca și viața, a fost cea a apelor curgătoare. Cât i-a trebuit pentru a-și da seama de beneficiile acestei surse inepuizabile, e greu de știut. Poate că nu i-a trebuit decât să existe. Cert e însă că, din cele mai îndepărtate vremuri, omul s-a străduit să supună apa și s-o facă să lucreze pentru el.

Numai că între începuturile acestor povești, ilustrate și acum ici și colo, cu moara și cu piua, și imaginile alăturate, înfățișând semețe frunți de beton așezate în calea apelor, adevărate pridvoare ale cerului, nu mai rămâne, decât o vagă legătură sentimentală. Altit. Drumul până la imagini reprezintă istorie, istorie nouă și cu atât mai tulburătoare cu cât ea s-a născut, concret, în urmă cu abia 20 de ani.

Congresul al IX-lea al partidului. Congresul Redepșteptării României, a avut și meritul, între atâtea altele, de a fi trasat și declanșat construcția amplă și accelerată a hidrocentralelor, nefiindu-se să afirme că independența țării depinde, în bună măsură, de independența ei energetică. Și așa, de la Ciungnet la Mărișelu, de la Bicăz la Siriu, de la Vidraru la Sugaș, munții și văile au pornit să facă reverențe apelor, între ale căror maluri, rinduite și lărgite, s-au înălțat coloși de piatră, unii dintre ei, cei mai mulți, având înălțimi ametoitoare. Astfel s-a încheiat, printr-un superb efort colectiv, prin inteligență și sudoare, sistemul hidroenergetic național, capabil nu doar să valorifice mai bine, în mod superior, resursele existente, ci și să vorbească lumii, cu dovezi, desore vocația și priceperea românilor de a dura pentru eternitate. Cele 17 hidrocentrale de pe Argeș, cele 14 de pe Bistrița, cele 13 de pe Olt și așa mai departe au obligat la un termen nou, energia în cascade, iar toate celelalte, 70 la număr în Sistemul energetic și de navigație Porțile de Fier, au ridicat dimpreună puterea instalată la aproape 4 mii de megawați, plasând România, deși operația continuă, între țările cu un potențial redutabil.

Noi le zicem, simplu, hidrocentrale. În limbajul specialiștilor se cheamă centrale hidroelectrice. Poetii le-au numit, am tot citit despre asta, case ale luminii. Frumoasă metaforă dar, val, incompletă! Pentru că hidrocentralele nu înscamnă doar mai multă lumină pentru țară, ci și, sînt tentat să scriu, mai multă piine. Ele contribuie la irigarea terenurilor agricole, creează legături rutiere și feroviare peste spinările barajelor, ajută, prin intermediul lacurilor de acumulare, piscicultura, favorizează turismul și așa mai departe. Strădania pe care o implică zidirea lor, nu mică și nu lipsită de sacrificii, se justifică prisosind și se întoarce, cu generozitate, către țară. Construcția unei hidrocentrale nu e, de fapt, decât un mod de a merge înainte.

OVIDIU IOANIȚOAIĂ ■

bărbații, femeile și copiii de la barajul Drăgan

Fotoreportaj de ELENA GHERA

Totul pentru libertatea țării

• Constituirea, din inițiativa comunistilor, a Coaliției Național-Democratice •

Marea cotitură, tot mai acut simțită

Pe măsură ce primăvara anului 1944 se apropia de sfârșit, evenimentele au început să se desfășoare într-un ritm accelerat. Se apropia ziua mării decizii.

Constituirea Frontului Unic Muncitoresc și manifestul lansat de el cu prilejul zilei de 1 Mai au imprimat un dinamism deosebit luptei clasei muncitoare pentru eliberarea țării de sub dominația fascistă. Capitala și marile centre muncitorești din țară au cunoscut o intensificare a acțiunilor combative în uzine și întreprinderi. Revendicările economice se asociau celor politice, relevând hotărârea clasei muncitoare de a conferi, în toate împrejurările, cererilor economice o finalitate politică. Manifeste difuzate de comitetele patriotice de la „Malaxa”, „Lemaitre”, C.F.R., S.E.T., chemau muncitorii să lupte pentru răsturnarea regimului antonescian și — așa cum se spunea într-unul din aceste manifeste — pentru „instaurarea unui guvern al Frontului Unic Național al Poporului, format din reprezentanții tuturor grupurilor democratice patriotice antihitleriste”.

Valul acțiunilor de luptă antifasciste nu se limita la orașe. Prefectura Poliției Capitalei raporta alarmată, la 10 mai, că: „propaganda comunistă s-a intensificat la saie unde sunt refugiați orașeni, printre care s-au infiltrat elemente comuniste, care (...) caută a-și face partizani și cu ajutorul acestora, să speculeze situația actuală și să captiveze sufletele nevinovate ale țărănilor”. Obsedați de „primejdia comunistă”, poliștii regimului căutau pretutindeni „instigatori” și „propagandiști” și nu voiau să înțeleagă că tocmai pentru că erau „nevinovate”, „sufletele țărănilor” se arătau tot mai receptive chemărilor de a reda țării, a cărei „talpă” de trudă ei o constituiau, libertatea smulșă de ocupantul hitlerist și de dictatura instaurată cu sprijinul acestuia.

În întreaga societate românească, necesitatea mării coticurii, reprezentată de abolirea regimului antonescian și întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste, era tot mai acut simțită. Comunistii erau aceia care arătau dintru început calea corespunzând intereselor și demnității naționale: lupta românilor pentru a se elibera prin propriile lor mijloace. De la sfârșitul lunii aprilie, social-democrații li se alăturaseră în Frontul Unic Muncitoresc. În armată, unde existase o puternică ostilitate față de Reichul nazist și de colaborarea militară cu el, comunistii stabiliseră contacte cu numeroși ofițeri superiori și știau că pot conta — de îndată ce întoarcerea armelor va fi pe punctul să se înlătuască — pe o adeziune unanimă în efortul de a alunga din țară unitățile Wehrmacht-ului. În sfârșit Palatul regal — monarhul și anturajul său, interesați să nu fie identificați cu regimul de dictatură și să-l urmeze în falimentul devenit iminent — intrase în legătură cu Partidul Comunist Român în vederea răsturnării dictaturii lui I. Antonescu. Liderii Partidului Național-Tărănesc și Național-Liberal — Iuliu Maniu și C.I.C. Brătianu — nu puteau să rămână prizonieri ai pozițiilor lor rigide în dialogul cu comunistii, decât cu riscul de a se găsi izolați pe echierul politic românesc. Partidul Comunist Român reușise — grație activității sale perseverente — să devină centrul politic, aflat în relații cu toate partidele politice ale țării, care militau pentru smulgerea României din orbita Reichului nazist. Frontul Patriotic Antihitlerist, constituit în toamna anului 1943, și Frontul Unic Muncitoresc, înfipt în aprilie 1944, însemnaseră pași importanți pe drumul unirii tuturor partidelor și organizațiilor politice într-un Front Unic Național, expresia politică a consensului poporului român de a se elibera de sub dominația fascistă și a se alătura mării coaliții antihitleriste.

Un nou pas în această direcție a fost făcut la 26 mai 1944 prin constituirea din inițiativa și sub egida comunistilor a Coaliției Național-Democratice, care reunea Partidul Comunist Român, ce reprezenta și celelalte formațiuni politice din Frontul Patriotic Antihitlerist, gruparea național-liberală a lui Gh. Tătăreanu, Partidul Socialist-Tărănesc (L. Rădăceanu și M. Ralea) și gruparea dr. P. Topa, din fostul partid național-democrat al lui N. Iorga.

În evantaiul politic românesc, partidele „istorice” — țărăniștii și liberalii — rămăneau singurele ce nu se încadraseră încă în marele front național al luptei antihitleriste. Și ele erau ostile Germaniei hitleriste, și ele voiau ca România să-și regăsească orientarea tradițională a politicii sale externe — ostilă argeslunii și expansiunii Reichului, ostilă revizionismului teritorial — și ele voiau ca România să-și redobândească independența, dar adversitatea lor față de comunism, teama că o dată cu înlăturarea dictaturii antonesciene, vor fi zguduite temelile regimului burghez și că acest regim va fi în cele din urmă eliminat, toate acestea li făceau pe Iuliu Maniu și C.I.C. Brătianu să sprijine soluția unui armistițiu încheiat de I. Antonescu (sub motiv că cine a început războiul, acela trebuie să-l și încheie) sau să-și pună speranțele într-o interven-

ție anglo-americană, considerată garanția cea mai sigură că vechiul regim va supraviețui mării coticurii ce se preconiza.

Întalnirea de la Cairo; România, o momeală

Pentru liderii celor două partide, negocierile de la Cairo trebuiau să indice calea pe care România trebuia să o urmeze. Publicitatea făcută în legătură cu sosirea prințului Stirbey la Cairo nu-i învățase nimic. Desigur, ei nu cunoșteau planul „Bodyguard” și nu aveau de unde să știe că factorii de decizie anglo-americani sint preocupati de succesul debarcării în Franța (operația „Overlord”) și nicidecum de soarta lui Iuliu Maniu, C.I.C. Brătianu sau de dificultățile pe care România avea a le întâmpina în momentul desprinderii de Germania hitleristă. Și totuși, exista un element care ar fi trebuit să le dea de gândit: negocierile de la Cairo băteau pasul pe loc. Așa cum nu știuseră de „Bodyguard”, tot așa nu aveau de unde să știe că în planul de delimitare a sferelor de influență în Europa de sud-est, elaborat de premierul britanic Winston Churchill, interesul Marii Britanii pentru România

După îndelungi discuții, s-a ajuns la acordul de a se crea Blocul Național Democrat, pe baza unei platforme antifasciste, general-democratice, în care cele patru partide își exprimau hotărârea de a lupta pentru: 1. încheierea imediată a armistițiului cu Națiunile Unite „căutând a obține condițiunile posibile cele mai bune pentru interesele țării”; 2. ieșirea României din orbita Berlinului, eliberarea ei de trupele germane de ocupație, alăturarea de coaliția antihitleristă, restaurarea independenței și suveranității naționale; 3. abolirea regimului de dictatură și instituirea unui regim constituțional democratic, întemeiat pe acordarea de drepturi și libertăți civice tuturor cetățenilor României; 4. intrarea imediată în vigoare a acordului și obligația partidelor contactante „la organizarea și ducerea în comun, fără nici o întârziere, a acțiunii pentru realizarea punctelor de mai sus stabilite”. Declarația Blocului Național Democrat avea și un adaos în care se arăta că partidele participante „și păstrează întreaga independență ideologică și politică, acordul intervenit neprivind decât punctele mai sus fixate”. Constituirea Blocului Național Democrat a însemnat succesul deplin al politi-

Mareșalul în derută...

În acest timp, cind poporul român se pregătea să pună capăt regimului de dictatură și colaborării promovate de el cu Germania hitleristă, cei doi Antonești, simțind izolarea în care se găseau în țară, au încercat să stabilească contacte, prin canale diplomatice, cu Aliații occidentali și chiar cu Uniunea Sovietică. Dacă sondajele făcute la Madrid, Lisabona, Istanbul și Ankara nu au dat practic nici un rezultat, discuțiile purtate de ministrul României în Suedia, Frederic Nanu, cu ambasadoarea Alexandra Kollontai au înregistrat anumite progrese. Guvernul antonescian nu era însă hotărât să o rupă cu Reichul nazist. Tatonările nu erau urmate de acțiuni concrete, și stabilizarea frontului în nordul Moldovei l-a făcut pe mareșal să nu mai fie atât de stăruitor în străduința de a discuta modalitățile de ieșire din război a României.

În vara anului 1944, mareșalul a avut dese convorbiri cu cel care devenise un adevărat „superministru”, al Germaniei la București, expertul economic Carl Clodius (Hitler ar fi voit să-l recheme pe Manfred von Killinger, de a cărui incapacitate se convinsese, dar se temea că rechemarea ar fi fost interpretată drept expresia unor divergențe între cei doi dictatori; a renunțat, deci, și l-a trimis pe Clodius în calitate de supervizor al Legației germane la București). Într-un amplu memoriu întocmit la 12 iulie, Clodius analizează amănunțit evoluția lui Ion Antonescu în ceea ce privește atitudinea față de Germania în raport cu situația militară: încrezător cind situația pe front se stabilizează, alarmat și pesimist, cind Wehrmacht-ul suferă eșecuri. Astfel, dacă utilizarea bombei-zburătoare V-1 — prima din „armele secrete” promise și răspromise de Führer — i-au redat optimismul, ofensiva Armatei Roșii începută în Belorusia la 23 iunie (și care avea să ducă în cele din urmă la prăbușirea grupului german de armate „Centru”, una din cele mai grele înfringeri suferite de Wehrmacht pe frontul de est) l-au trezit din nou preocupările. Potrivit lui Clodius, Ion Antonescu rămăsese convins că destinul României este inseparabil legat de cel al Reichului și, în consecință, respinsese sugestia lui Iuliu Maniu pentru o pace separată, declarându-i fruntașului național-țărănist că nu-i va permite niciodată să joace rolul unui Badoglio (mareșalul italian care la 25 iulie 1943 preluase conducerea guvernului, după răsturnarea lui Mussolini). Clodius arăta însă că mareșalul era convins că „războiul nu poate fi câștigat, în ultimă instanță, pe plan militar, ci trebuie sfârșit printr-un compromis politic”, ceea ce, cu alte cuvinte, însemna că nici el nu mai credea în posibilitatea unei victorii al Reichului (așa cum îi spusese de altminteri și lui Barbu Stirbey înaintea plecării acestuia la Cairo).

Această informație nu pare a-l fi neliniștit pe Hitler (dacă el va fi luat cunoștință de memoriul lui C. Clodius), de vreme ce, la 24 iulie, primindu-l pe noul comandant al grupului german de armate „Ucraina de sud” (aflat acum pe teritoriul României) generalul colonel Hans Friessner l-a declarat că „Mareșalul Antonescu nu este fidel”.

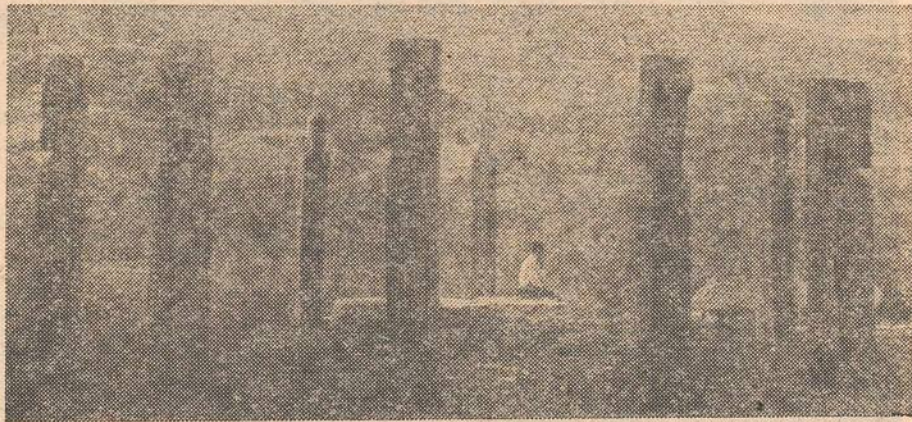
Această fidelitate Hitler voia însă să o verifice, mai ales că, după atentatul de la 20 iulie 1944, era hotărât să vadă pe cine poate conta în interiorul Germaniei și în afara ei în lupta pînă la „victoria finală”. Ion Antonescu a fost deci convocat la cartierul lui Hitler de la Rastenburg, pentru ceea ce se avea să fie ultima întrevvedere dintre cei doi dictatori. Nu toți factorii de conducere germani erau siguri de situația din România. Discuțind, la 3 august, cu colonelul von Trotha, primul ofițer de stat-major al generalului Hans Friessner, care era îngrijorat de evoluția situației în România, feldmareșalul Wilhelm Keitel a fost de acord cu „temeinicia motivelor” de alarmă ale generalului german. Este caracteristic faptul că, la 1 august, jurnalul de operații al grupului de armate german „Ucraina de sud” consemna: „Întreg poporul român este obosit de război și va folosi orice ocazie favorabilă pentru a ieși din război”.

De fapt, nu era vorba de o „oboseală de război”, ci de refuzul de a purta un război contrar intereselor poporului român. În ziua în care mareșalul Ion Antonescu se întâlnea cu Hitler la Rastenburg (Prusia Orientală), Serviciul Central de Securitate al Reichului, aflat sub autoritatea Reichsführerului S.S. Heinrich Himmler, informa într-o notă că „în ceea ce privește evenimentele politice (din România — n.n.), în ultimele patru săptămâni se manifestă în mod vizibil o deplasare a întregii opoziții spre stînga și, o dată cu aceasta, preluarea conducerii acestei opoziții de către partidul comunist”. Adversarul însuși recunoștea rolul conducător al comunistilor în lupta poporului român pentru libertate și independența națională.

Data la care erau scrise aceste rânduri capătă astfel o valoare simbolică, în timp ce mareșalul Ion Antonescu se întâlnea cu Hitler, pentru a afla de la el care sint șansele propriului său regim, poporul român, în frunte cu comunistii, era angajat pe calea propriei eliberări.

Dr. IOAN CHIPER

„În ceasul de față, datoria poporului român”

se dovedea dacă nu cu desăvîrșire inexistent, cel puțin redus la minimum.

Potrivit planului „Bodyguard”, discuțiile de la Cairo trebuiau să fie o sursă de alarmă pentru Germania, și să o determine să retragă trupele din Franța, teatrul debarcării, pentru a le aduce în România. O dată „Overlord”-ul reușit, ce interes mai puteau prezenta aceste discuții? Era exact întrebarea diplomatului britanic Christopher Steel, care își expunea, la 11 iulie, considerentele sale lui Sir Orme Sargent, subsecretar de stat la Foreign Office, astfel: „A fost definitiv hotărât ca negocierile pentru încheierea armistițiului (cu România — n.n.) să fie de acum înainte în mâinile rușilor, dar dl. Steel se întreabă dacă noi (Marea Britanie — n.n.) mai avem vreun interes să le continuăm. Maniu este un om bătrîn și slab, incapabil de a întreprinde vreo acțiune decisivă. Este mai mult decît improbabil că lovitură sa de stat se va produce înainte ca rușii să fi înaintat în România, cind ar fi prea târziu ca ea să mai fie de vreun folos. De altminteri, în această conjunctură avem noi vreun interes deosebit în a face ca România să iasă din război cit mai curînd posibil? În primăvară, aceasta era important, pentru că negocierile de armistițiu și amenințarea ca România să iasă din război ar fi blocat trupe germane care altminteri ar fi fost folosite împotriva „Overlord”-ului. De fapt, în împrejurările de față, a ne interesa de Maniu ar însemna numai să ne asumăm un angajament moral față de el, care ne-ar crea dificultăți, în general, și cu rușii, în special, dacă ei ar dori să repudieze termenii armistițiului lor”.

Lipsa de progres în negocierile de la Cairo se explica, așadar, prin lipsa de interes a Marii Britanii, secundată de S.U.A., față de tentativele făcute de opoziția burgheză de a scoate, sub egida lor, România din războiul impus de Germania hitleristă.

Blocul Național Democrat

Oricît de mare ar fi fost capacitatea de autoiluzionare a liderilor național-țărăniști și național-liberali în speranțele puse în Aliații occidentali, ei nu puteau ignora pulsul real al țării. Și țara voia unirea tuturor fiilor ei pentru a-l reda libertatea și independența națională. În contextul creat de inițiativele stăruitoare ale Partidului Comunist Român, în mai au început tratative între reprezentanții P.C.R., P.S.D., P.N.T. și P.N.L., în urma cărora s-a creat un Comitet Central de Acțiune pe bază cvadripartită, avînd drept organ executiv, un birou, alcătuit din opt membri, cite doi de fiecare partid.

cil de alianțe, preconizată și desfășurată de Partidul Comunist Român, ca unica soluție pentru salvarea țării. Grație eforturilor perseverente ale comunistilor, s-a realizat cea mai largă coaliție de forțe social-politice din istoria României. S-a confirmat încă o dată că independența națională este obiectivul în măsură să solidarizeze toate forțele social-politice ale țării, că, dincolo de tensiunile și confruntările dintre ele, independența și suveranitatea țării — apărarea sau redobîndirea lor — pot constitui baza pentru o amplă colaborare politică. Ziarul „România liberă” a exprimat cel mai bine semnificația politică a constituirii Blocului Național Democrat: „Toate grupările politice de opoziție — toate forțele vii de rezistență națională — au înțeles că momentul acțiunii, dacă trece acum, nu va mai fi regăsit niciodată. Partidele de opoziție — reprezentînd poporul român în întregul lui — au căzut de acord asupra politicii externe, pe care țara trebuie să o urmeze. Partidele politice arată, în acest chip, că au înțeles care este, în ceasul de față, datoria poporului român”.

Unit sub același steag al independenței naționale, poporul român se pregătea să înfrunte Germania hitleristă, pentru a-și recîștiga libertatea.

În acest scop, în noaptea de 13-14 iunie 1944, s-a desfășurat în casa conspirativă a P.C.R. din Calea Moșilor nr. 103, o consfătuire la care au luat parte reprezentanții ai Partidului Comunist Român, ai Palatului regal și ai armatei; s-a hotărît constituirea unui comitet militar care să elaboreze planul militar al insurecției. Întemeiat pe o analiză riguroasă a situației interne și internaționale, pe evaluarea corectă a raportului de forțe, și, înainte de toate, pe încrederea în capacitatea poporului român de a-și redobîndi libertatea, acest plan a prevăzut măsurile necesare pentru răsturnarea dictaturii antonesciene și izgonirea unităților Wehrmacht-ului de pe teritoriul național. Acest plan a fost comunicat Uniunii Sovietice, S.U.A. și Marii Britanii de către emisarii români de la Cairo, cit și Uniunii Sovietice singure, în cursul discuțiilor recente, începute în mai la Stockholm, de consilierul de legație, George Duca, și ambasadoarea U.R.S.S. în Suedia, Alexandra Kollontai. Luînd cunoștință de prevederile planului, reprezentanții Uniunii Sovietice l-a caracterizat drept „foarte interesant, clar și temeinic studiat”.

Rămînea acum ca, o dată intențiile forțelor patriotice, antihitleriste din România, cunoscute, cele trei mari puteri ale coaliției antihitleriste să dea răspunsul, în vederea coordonării acțiunilor. Răspunsul mult așteptat în România întîrzieza însă să se sosească...

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Timpuri istorice și viziuni românești

Un japonez „eminescian...”

Cea de-a 7-a carte a **Zăpezilor de-acum un veac** stă sub zodia enigmaticului, a aparițiilor și disparițiilor misterioase. Trimis să observe „realitățile balcanice”, prințul nipon Sanadaru dispăre în chip enigmatic, înghițit de sorbul oriental al Bucureștilor; cufundați în zăpezile Balcanilor, combatanții primesc misiuni fără noimă, absurde (Arghir, Aghașvili); după Plevna, foștii aliați, autori ai victoriei asupra otomanilor, li se refuză în chip absurd locul legitim la masa păcii în timp ce grațioasa „literatură epistolară” a marilor personaje, ceremonioasă, plină de solemnitate este de fapt ilariantă și grotescă în raport cu realitatea consemnată. În sfârșit, „balul japonez” organizat de Păuna Catargi cu concursul prințului Nigata și al bucătarului chinez Ming nu este mai puțin bizar decât unele dezbateri din Senat ori Camera de la București îndată după victoria de la Plevna. Acestea și încă multe altele introduc în curgerea epică a romanului senzația, din ce în ce mai accentuată, de ruptură în lumea de după război: o falie adâncă desparte cercurile lumii de „sus” de ale celei de „jos”. Unită în vederea atingerii unei aspirații seculare, această lume eterogenă suferă, după victorie, un rapid proces de înstrăinare, de inconciliabilă sfișiere lăuntrică provocată de ieșirea la iveală a unor ascuțite contradicții sociale și politice. Romanul este mai puțin ca oricând o „frescă” și mai mult o satiră a societății românești. Din paginile lui se aude acum mai bine „risul” prin care ne despărțim de trecut, de un anumit trecut. Scriitorul diversifică acest ris, utilizând toate nuanțele comicului modern: de la grotesc și absurd la ludicul caustic. Dimensiunea satirică a cărții izvorăște, în mare, din ciocnirea în sinul aceleiași societăți a simptomelor unui proces de descompunere caracteristic unei lumi care apune, cu zorii unei noi, cu semnele unui nou început. **Zăpezile** este tocmai romanul acestui moment contradictoriu din existența unei societăți: al agoniei tragice a unei lumi în curs de dispariție în care mecanismele constituite ale puterii funcționează în gol, fără legătură cu noile circuite ale vieții publice, cu imperativele momentului. Comedia absurdă a lumii în pragul dispariției conferă **Zăpezilor** o remarcabilă consistență. Autorul alternează momentele de front cu scene din viața civilă a societății românești a ultimului pătrar al secolului 19, epocă de tranziție în care se încrucșează mediile cele mai eterogene cunoscute vreodată în istoria noastră. În bună măsură, aceste medii pestrițe sînt „excentricitate” de prezență episodică a unor personaje de aiurea, ruși, englezi, georgieni, finlandezi, suedezi, spanioli, francezi, japonezi implicați direct ori spectatori mai mult sau mai puțin interesați în desfășurarea evenimentelor de la 1877. În esență, lor li se datorează, cel puțin parțial, natura enigmatică sub care ni se înfățișează narațiunea din **Zăpezile**, o narațiune în continuare arborescentă, dar, mai mult ca oricând, nervoasă, rapidă, concentrată, eliptică. Înțelegem la un moment dat că „străinii” citați mai înainte sînt agenții naratorului, „ambasadorii” săi în lumea românească. În acest fel, mărturia prozatorului prezintă o solidă garanție de obiectivitate, iar lumea reinviată și retrăită ni se înfățișează, prin ochii străini, cu o doză remarcabilă de inedit. Este, dacă vrem, „traducerea” unei realități cunoscute într-o limbă străină, nouă, necunoscută, iar suma observațiilor și concluziilor acestor „traducători” ai societății și mentalităților românești ale timpului constituie, într-o formă transfigurată, ideologia adîncă a romanului. Abia acum începem să ne dăm mai bine seama de dificultatea insurmontabilă a încadrării acestui roman precum și de semnificația acestei neputințe. „Străinii” romanului îl dispensează pe autor de a formula teză ideologică a cărții: care nu este propriu-zis un roman „istoric” ci unul, în sens larg, social și politic, existențial și istoric și, încă, romanul unor destine istorice și transitorice, cosmice: romanul ca gen „total”, ce-și asumă lumea în integralitatea formelor și ipostazelor sale. De aceea, mai adecvat ca oriunde în celelalte secvențe ale ciclului, în **Zăpezile** istoria trăită — încețșarea ființelor omenești, surge-

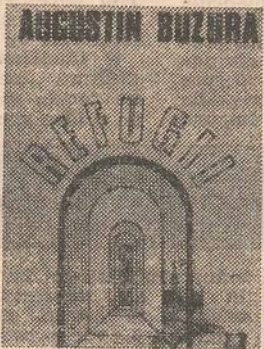
rea coloanelor de prizonieri, de învinși și învingători sub ameițtoarea furtună albă, ocuparea Vidinului etc. — se vede prinsă din primele pagini, într-o ramă cosmică. Universul întreg este răscolit de virturi de ninsoși al căror cuiabar va fi fiind undeva, „foarte departe de front, undeva în stepele de peste Urali sau mai departe, între Himalaia și Oceanul Înghețat”. Galopul furtunilor care nu țin seama de hotarele terestre se izbește, pentru a se sparge, în pereții scunzi dar tari ai munților Carpați. Fenomen natural descris cu o rară adecvare, acest potop alb, cosmică inundație de zăpezi, înfășoară, ca într-un giulgiu uriaș, omnia aflată în pragul unei mari prefaceri, al unei re-nașteri prin suferință purificatoare. Invasia albă schimbă geografia, dereglează instinctul de orientare al oamenilor, escamotează reperele direcției de înaintare transformind linia dreaptă în cerc și aruncînd înșuși fiind total sustras eroismului convențional, ritualului obișnuit al marțialității și al gloriei. Ca atare, omul este văzut din perspectiva imensității spațiului aoida unei vieți microscopice, pe cit de mărunta, pe atît de măreață prin semnificația acțiunii sale istorice.

Cu cartea **Zăpezilor**, Paul Anghel adaugă un nou stîlp de rezistență monumentale sale construcții românești. Sub raport cronologic, arcul epic al acestui volum subintinde ultimul episod al războiului de independență, respectiv, ocuparea Vidinului și eliberarea Bulgariei de vest. Practic, otomanii sînt învinși iar între învingători începe un nou război, „războiul” păcii: între aroganța marilor puteri și demnitățile statelor mici, între arbitrară voință imperială și legitima conștiință națională alimentată din adînc de forțele proaspete și autentice ale poporului. Străinii care mișună în paginile volumului, departe de a se reduce la o prezență exotică și pitorească, au rolul, cum spuneam, de martori imparțiali, de „ambasadori” ai autorului în contradictoria societate românească a momentului. Iată observații fundamentale, în fond „eminesciene”, făcute de prințul nipon Nigata într-o scrisoare-raport trimisă la Tokio: „Aristocratul român detestă comerțul, industria și tehnica, lăsîndu-le pe mina alogeniilor, dar tipind cînd acestea devin ofensive. Tărâni nu-și pot îngădui nici o inițiativă. Lumea burgheză urbană se înghesuie spre slujbe la stat, pregătindu-se să devină o clasă birocratică, trăind din manipularea hirtiiilor și a sforăriei politice. Resursele solului și subsolului nu sînt puse în valoare, deși le depășesc vizibil pe cele ale Japoniei de azi. Cu un pic de cap, care nu se vadește, cu o deschidere precum cea a erei Meiji țara ar deveni un rai. Acum arată a rai natural, amestec brutal de sălbăticie și lux, opulență și mizerie, curți nobiliare splendide și sate de bordeie, biblioteci mărețe și neștiință de carte, biserică și tractoruri, arbitrar și demagogie...”. Hotărît lucru, prințul nipon este, mental, un „eminescian”, iar epistola lui scrisă „fără ură și părtinire” are stîlul articolelor poetului.

Zăpezile este un roman excepțional și sub raportul filozofiei sociale pe care o conține.

C. STANESCU ■

Refugiile romanului

Anunțat ca fiind înțitul Zidul morții, noul roman al lui Augustin Buzura — **Refugiile**, Editura „Cartea Românească” 1934 — ar invita poate la o lectură „precaută”, să-i zicem, pusă adică sub rezerva unor reasezări ulterioare a centrelor de greutate. În cazul de față însă, tentația oricăror presupuneri trebuie îndepărtată, și principial (fiecăre carte trebuind să reziste în primul rînd prin ea însăși), dar și pentru că **Refugiile** este un roman admirabil echilibrat sub raport epic. Materia unor carte trebuind să reziste în primul rînd prin ea însăși), dar și pentru că **Refugiile** este un roman admirabil echilibrat sub raport epic. Materia

de fapt (numind „fapt” chiar și deliberările de natură psihologică), sincopată, este recuperată treptat, în etape, prin flash-back-uri concentrice, declanșate după un subtil sistem al asociațiilor de idei născute în memoria temporar amputată a tinerei traducătoare Ioana Olaru. În ciuda aparentei de exces analitic și a fap-

tului că timpul românesc închis între copertile cărții nu depășește cele câteva zile petrecute de eroină în saloanele unui spital de boli nervoase, timpul ficțiunii, retrospectiv, propulsează destinul Ioanei dincolo de momentul de criză, trasînd drumul între două vîrste ale experienței existențiale: de la senzația, acută, dureroasă, a singurătății, care pulsează în memoria ei la începutul romanului sub forma unei unice amintiri a citorva fire de iarbă ruginite, balanșind absurd într-un orizont vag-albăstrui (sugerînd așadar căderea), pînă la conștiința singurătății, ca statut existențial acceptat, ca motor al unei necesare verticalizări prin inițiativă în final („Trebuie să mă eliberez cumva, își spuse. Nu-ți poți contempla la nesfîrșit infringerile, mizeria, umilința. Trebuie. Acum cînd nu e prea tîrziu”). Distanța — gîndită prin aceste sugestii de geografie simbolică a romanului — este între postura omului aflat la pămînt (în primul caz) și cea a unei perspective intrucivă mai firești în final, cînd Ioana contemplă de sus (recte, de la fereastra unui salon de spital) lumea inconșurătoare, chiar dacă încă sub semnul claustrului.

Internată în urma unui șoc puternic, provocat de agresiunea lui Anton Crișan (care descoperise legătura ei cu arhitectul Sabin și găsite de cuvîntă să o sancționeze printr-un viol bestial), Ioana Olaru este readusă forțat în punctul zero al existenței sale, în punctul maximei disponibilități deci. În acest punct zero, Ioana deliberază (între viață și moarte), justifică (degringolada căsniciei sale ratate și chiar atitudinea iresponsabilă a lui Iustin — unul din personajele cele mai izbutite ale romanului, amestec de egoism și vulnerabilitate, de inconștiență și luciditate, de obstinație și gust al compromisului celui mai josnic), reordonează (amintiri legate de timpul petrecut în casa doctoriței Victoria Oprea), incriminează (meschinăria lui Rafiroiu și a lumii de trururi și miș-mășuri cu valoare de trambulină socială pe care el o reprezintă), reanalizează la nesfîrșit (complicatele angrenaje de situații care au dus la intrarea lui Anton Crișan în viața sa) s.a.m.d.

Autoscopia, obișnuită scrișului lui A. Buzura de altfel, valorizează aici mai puțin atitudini sociale, poziții ideologice, deliberări de conștiință (deși ele sînt prezente în fundal, cel puțin în povestea inginerului de mine Helgomar David), îndreptîndu-și de astă dată lentilele măritoare mai ales către aspectele moral-afective. În **Refugiile**, psihologiile au în mai mare măsură valențe cazuale, păstrîndu-și în același timp racordul la tipologii. Ioana, Iustin, Silvia Giurgea, Tatiana, Maia Cerbu, M.N.S., Victoria Oprea, Helgo, Anton chiar, sînt, la un moment dat al vieții lor, niște învinși fie sub raport social, fie sentimental, niște refugiați în raza singurei speranțe: echilibrul moral și afectiv. (Marele M.N.S., grotescul reformator de opsciu concepute, nu întîmplător, un sistem al armoniei universale, al imblinzirii prin sunet.) Nodul gordian al destinului lor este, indiscutabil, reușita afectivă: Iustin devoră toate resursele sentimentale ale căsniciei sale cu Ioana, autodevorîndu-se totodată, tocmai din nevoia aproape patologică de afectivitate; Ioana face cîteva încercări de a ieși din cochilie, la fel de timide și de riscante ca și ale melcului în fond; Victoria Oprea își construiește o carapace de cinism și autoironie destinată să apere tirzia și atît de vulnerabila sa pasiune pentru Helgomar; Anton Crișan își dobîndește, printr-o respingătoare tenacitate, un obiect de afectivitate (în persoana Ioanei Olaru), refugiîndu-se în el cu tot bagajul de venin adunat în lamentabile eșecuri anterioare etc. Fiecăre din ei este — sau ar putea fi — pentru celălalt un refugiu.

Realismul prozei lui A. Buzura a făcut, o dată cu această carte, un pas decisiv către o schimbare a raportului de forțe: de la spațiul dilematic al conștiinței, accentul se deplasează către labirintica moral-afectivă; traumele de conștiință cedează tot mai mult locul, în **Refugiile**, rînilor mai „carnale” ale acestei zone. Dacă motivațiile, determinările rămîn încă bine implantate în sfera socialului ca și în celelalte cărți ale prozatorului, soluțiile se reclamă însă net din direcția șansei omenești a echilibrului afectiv. Necruțătoare în acrimia lor analitic-justificări, cărțile lui Augustin Buzura nu sînt totuși (ca să parafrazăm titlul unui alt roman de succes din ultima vreme) „drumuri la zid”, chiar dacă vorbesc de o istovitoare, paradoxală situație: aceea de a avea ca unică șansă de viață rotirea inverșunată pe „zidul morții”. O carte tulburătoare, cu un mesaj profund omensc, o pledoarie pentru demnitatea condiției refugiuului interior.

TANIA RADU ■

Fragmente critice

„Volumul conștiinței”

Valeriu Cristea pune în introducerea la recenta lui carte (*Modestie și orgoliu*, Editura Eminescu, 1984) cîteva chestiuni privitoare la proza și critica noastră care merită a fi discutate. Lăsînd la o parte, deocamdată, articolele de analiză propriuzise, ingenios construite și substanțiale, mă voi referi în însemnările de față la ideile criticului despre *volumul conștiinței* literare și la caracterul afectiv (uman) al criticii. Teme vechi, neclase și, la drept vorbind, inclassabile. Generațiile literare vin și trec, temele rămîn. Valeriu Cristea

nu este singurul care le repune în discuție, dar este, azi, criticul român care manifestă preocuparea cea mai constantă pentru imperativul etic în critică și pentru implicarea umanului (să-i spunem astfel) în proză. Ideea lui e că se manifestă o anumită „insuficiență umană” în proza actuală și că, în genere, scriitorul de azi e rece, volumul conștiinței lui e mic, iar imaginea pe care o dă asupra omului este săracă și neconvîngătoare. Într-o carte mai veche (*Alianțe literare*), criticul a analizat pe larg excepțiile de la această regulă și excepțiile sînt, pentru secolul al XIX-lea, Duiliu Zamfirescu, iar pentru secolul nostru, Marin Preda. Sint, după el, prozatorii români care arată o mai mare simpatie pentru om și o mai mare profunzime în analiza sufletului uman. Revine acum asupra acestei opinii, zicînd

că un prozator trebuie să aibă — după formula lui Maiorescu — „inima caldă” și că, în judecata de valoare, criticul literar trebuie să țină seama de *calitatea umană* a personajelor dintr-un roman. Căci, argumentează criticul — „conținutul trăirii acestora nu este o problemă deloc secundară (cum li se pare unor critici ce nu acordă nici o atenție acestui aspect) nici în raport cu destinul fiecărui scriitor în parte, nici în raport cu destinul literaturii noastre în general, cu nivelul ei spiritual. Cu eroi care n-au descoperit încă sentimentele omenești fundamentale sau cu alții care în numele unui realism pragmatic și obtuz refuză (și se mai și laudă cu aceasta!) să-și pună marile întrebări filozofice ale existenței (acele întrebări, de fapt foarte simple și irezolvabile) nu se poate realiza acea literatură valoroasă,

din punct de vedere estetic și uman, pe care cu toții o dorim”.

Valeriu Cristea are, indiscutabil, dreptate. Valoarea unui roman nu e fără legătură cu substanța umană pe care o prezintă și, cum s-a spus de atîtea ori, cu filozofia de existență pe care o propune. Prin filozofie de existență înțeleg o anumită complexitate umană și, în ordine estetică, un grad de profunzime și autenticitate (verosimilitate) fără de care orice soluție epică nu are nici un înțeles. Valeriu Cristea reproșează prozatorului de azi tocmai faptul că a redus într-un mod inadmisibil imaginea omului în literatură și că, în genere, preocupat de tehni-

(Continuare în pag. 15)

EUGEN SIMION ■

Delimitări

Despre cronicari și cultură

Literatura română se poate fâli cu un șir impresionant de cronicari, pentru tustrele țări ale noastre: Moldova, Țara Românească și Transilvania. Mai e nevoie să-l înșirăm? Fie... În Moldova, cei trei mari: Grigore Ureche (din nefericire, în nevoită simbioză cu Simion Dascălul), Miron Costin și Ion Neculce. În Țara Românească, anonimul cantacuzinesc (probabil tot Stoica Ludescu!), omologul acestuia, mai talentatul anonim brâncovenesc, stolnicul Constantin Cantacuzino și Radu Popescu. În Transilvania, corifeii școlii latine: Samuil Micu, Gheorghe Șincai și Petru Maior. Spuneam că ne fâlim cu ei. Așa este... dar însă (ca să-l imit pe Perpessicius, cu folosința dubletului de conjuncții adversative, al generației pașoptiste)... nu prea sînt citiți decât în școală și de rariii intelectuali cu plăceri filologice, amatori de vechi miresme lexicale. Să nu se strige că exagerez, că adică aș subestima pasiunea intelectuală pentru cinstitele lucrări ale celor de mai sus. Avem o scuză: nici în Occident nu sînt citiți respectivii. Am o amintire probantă. Asistam, în ianuarie 1928, la cursul lui Nicolae Iorga, într-una din sălile Sorbonei, la Paris, flancat în dreapta de un simpatizant francez, care s-a căsătorit ulterior cu o studentă română de la doctorat. Profesorul vorbea despre insula Cipru sub francezi, în secolul al XII-lea al erei noastre. Această dominație a durat pînă la cucerirea ei de către regele Angliei, Richard I Inimă de Leu. Parcă-l aud pe profesor, spunînd:

— Lorsque la flotte anglaise aborda a Famagouste, l'île se donna a lui (cînd flota engleză debarcă la Famagusta, insula capitulă). La auzul ultimelor cuvinte, personificarea cu un cert iz erotic, vecinul meu îmi suflă ironic la ureche:

— Oh, le veinard (ce baftă pe el).
Am crezut și eu în acel moment, că expresia nu prea fusese nimerită. Or, citindu-i mai tirziu pe cronicarii francezi în frumoasă colecție Pleiade, am înțeles la unu din ei aceeași sintagmă, pentru predarea unei cetăți. Așadar, Iorga stîrnea surisul ironic al noilor intelectuali francezi (vecinul meu a intrat în diplomatie!), care nu-și citiseră glorioasa pleiadă: Villehardouin, Joinville, Froissart, Comynes.

Să ne întoarcem însă la ai noștri. Cel mai iubit dintre toți, mai ales de către ai săi, moldovenii, este Ion Neculce. Mihail Sadoveanu îi închina, lui și lui Creangă, un adevărat cult, socotindu-se urmașul lor. În anii culturii socialiste, opera lui (**O samă de cuvinte și Letopisețul Țării Moldovei**) s-a bucurat de două ediții: una semnată Iorgu Iordan, cealaltă Gabriel Strempeț (aceasta, cu note și variante). Deunăzi, în colecția Texte comentate, Lyceum, a Editurii Albatros, a apărut o „antologie, tabel cronologic, prefață, note, referințe critice și bibliografie de Ion Dianu“, din aceeași lucrare a slăvitului și iubitului ultim mare cronicar moldovean. A fost mare prin talentul natural de povestitor și portretist, nu și prin cultură, în care predecesorii săi îl depășeau.

Ilustrația din acest număr — sculpturi de GYÖRGY ALBERT ■

Noul editor crede totuși că la curtea stolnicului, unde familia lui s-a adăpostit timp de patru ani, Neculce s-ar fi bucurat de oarecare instrucție. Sînt de altă părere. Deși vară primară cu Constantin Cantacuzino, mama lui Neculce va fi fost primită ca o rudă săracă, iar Ion nu i se va fi părut unchiului său apt de învățură înaltă, și ca atare nu prea se va fi ocupat de el. Altfel nu mi-am putut explica ura manifestată de cronicar împotriva Cantacuzinilor, de-a lungul cronicii, tradusă în epitețe injurioase, excepție făcînd pentru frații Toma și Iordache, din Moldova, ultimul fiindu-i de altfel bunic după mamă.

Predecesorii săi, Ureche și Costin, învățaseră latina în școlile poloneze, pe cînd el știa atîta carte românească, cită binevoise a-i transmite tatăl său vitreg, Enache gramăticul. I-a fost de ajuns! În anii pribegiei, va fi rupt ruseasca și poloneza, dar n-a beneficiat de apropierea lui Dimitrie Cantemir, cu care era cîmotie, dar care-l ținea la distanță, purtîndu-se tiranicește cu ai săi, ce-l urmaseră în pribegie. Noul editor se miră că Neculce nu l-a prețuit pe Dimitrie Cantemir, ca pe un mare cărturar. Se vede că nu i-au rămas necunoscută lucrările acestuia în manuscris, iar **Divanul** i se va fi părut lucrare de școlar, sub îndrumarea lui Ieremia Cacavelas. În schimb, Neculce cade pe spate în fața culturii lui Dosoftei: „Acestu Dosofteiu mitropolit nu era om prostu de felu lui. Și era neam de mazăl; preț învățat, multe limbi știu: elinește, latinește, slovenește și altă adincă carte și-nvățătură...“.

Ion Dianu găsește portretul, sub raportul recunoașterii acesteia, „insuficient“. Ce vrea mai mult? Ar fi dorit ca Neculce să recunoască în el pe „primul nostru mare poet“. Îi cerea prea mult... Aceluiași editor nu i-a plăcut litota „nu era om prostu de felu lui“, deși epitetul se referea și la origine (mazăl, adică boier, nu țaran!), și la cultură (învățat, nu analfabet!). Nu mi se pare, așadar, că aceste rînduri „sînt deficitare“, deoarece despre nici un alt moldovean Neculce nu se arătase atît de admirativ.

Alteceva ne mai surprinde: vorbind despre cunoscuta rivalitate dintre Brâncoveanu și Dimitrie Cantemir, îi califică pe amîndoi, într-o notă, „oameni de mare cultură“. Despre cel de-al doilea, nimic de zis, dar domnitorul Țării Românești, care a făcut foarte mult pentru cultură, n-a fost, el însuși, prea învățat. Cărțile sale de predilecție erau calendarele, în genul faimosului **Foietul novel**, editat de regretatul meu coleg Emil Vărtosu, carte cu preziceri astrologice, în care voievodul scruta cu sperstanțe viitorul.

Ion Dianu se mai înșală, cînd vede, într-o altă notă, în Antim Ivireanul „capul cel mai luminat al culturii Valahiei“. Acela era, nu mitropolitul înzestrat cu o unilaterală cultură teologică, ci stolnicul, a cărui bibliotecă ne-a revelat pe omul de varlate, cunoștințe cvasienciclopedice. Nu mai vorbesc de geniul său politic, de îndrumătorul nepotului său, domnitorul țării, cititorul avid de ocultistică. Adevăratul om de mare cultură a fost el, stolnicul, iar nu cei doi prelați mai sus-numiți.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

● Alături de recenta **Antologie le poezie bucolică românească** a Gabrielei Danțiș, supraintitulată **Ceres și Pan și semnalată** nu demult în spațiul acestei rubrici, a apărut la Editura Sport-Turism o alta, dedicată de asemenea poeziei românești: **Ipostaze ale pădurii în lirica românească**, alcătuită de Valeriu Dinu. Ca act critic și de restituire valorică, antologarea tematică este un aspect mai mult decât îmbucurător al cercetării literare actuale, ea solicitînd antologatorului nu puține calități, între care, firește, indeosebi spiritul critic. Așadar, nîciodată nu vom putea spune că sînt „prea multe antologii“, cu condiția ca ele să nu se substituie circuitului editorial integral al operelor literare și, firește, în prezența unor criterii științifice și operante. Antologia de care ne ocupăm de astă dată are meritul de a sugera concluzii interesante (parte din ele puse deja în pagină de Șerban Cioculescu, în prefața pe care o semnează), concluzii din sfera etnopsihologiei, dar și a psihologiei creației, decurgînd din modul cum, de pildă, selectează poetul român motive din aria tematică a **pădurii**. Susținută pe un corpus solid de texte alese din opera a opt mari poeți români — Eminescu, Alecsandri, Coșbuc, Goga, Blaga, Pillat, Voiculescu, Arghezi — antologia reprezintă cu destulă generozitate și alți autori, de la Ion Heliade Rădulescu, Ștefan Petică, pînă la Emil Botta și Al. Philippide. Inexplicabilă rămîne însă absența poeziei de după 1960 dintr-o antologie care nu face, în titlu sau subtitlu, nici o precizare privind segmentul de istorie literară pe care îl exploatează. Antologia propriuzisă este urmată de un interesant tablou de termeni din „lexicul forestier“, împreună cu contextele poetice în care sînt de găsit în volum, precum și de o addenda de aprecieri critice asupra poezilor reprezentate aici. Editura Sport-Turism, care publică lucrarea, își aduce astfel laudele pentru spiritul deschis pe care îl probează inițiativa acestei editări, precum și pentru excelentele condiții grafice în care a apărut.

● La Editura Medicală semnalăm un **Vademecum fitoterapeutic**, semnat de A. Radu și Ecaterina Andronescu. Lucrarea se vrea „un «însoțitor» cu sfaturi utile și practice, bazat pe completarea cunoștințelor empirice cu cunoștințe practice, bazate (sic!) nu numai pe observație, ci și pe un temeinic experiment de laborator sau clinic“. Recuperarea tot mai evidentă a interesului specialiștilor (și al publicului larg, în consecință) pentru posibilitățile terapiei cu ajutorul plantelor este îmbucurător, iar îndreptarul de față se adaugă în chip profitabil altor titluri apărute în ultimii ani (între care amintim lucrările farmacistului O. Bojor). Cu o singură observație — privind lipsa unui indice de afecțiuni ce se tratează cu ajutorul plantelor — **Vademecum fitoterapeutic** este un titlu de păstrat la îndemînă.

● În colecția „Cogito“ a Editurii Albatros a apărut un volum de **Aforisme și reflecții** selectate din opera lui G. Călinescu, alcătuit de I. D. Pirvăsescu și Al. Stănculescu-Birda, cu o prefață de I. C. Chițimia. În loc de orice altă prezentare, citeva gânduri ale divinului critic despre cultură, despre exigențele și despre... primejdiiile ei: ■ „O cultură nu se impune

înafară, ci înăuntru. Odată conștient de cultura lui de creație, un popor își stabilește singur valorile și le face obligatorii“. ■ „Cînd cineva are sentimentul crizei culturale, prin chiar aceasta afirmă o tensiune a spiritului și deci o treaptă înaintată de cultură“. ■ „Să nu împingem simțul critic pînă acolo unde el poate fi dăunător“. ■ „Cel mai absurd și inutil furt mi se pare cel literar, și pentru aceea că e mai devreme sau mai tirziu descoperit și fiindcă esența creației fiind sentimentul puterii personale, plagiatul e o mințire de sine“. ■ „Judecățile asupra operei de artă nu se capătă prin sufragiu“.

● **Secretul doamnei de zăpadă**, de Mircea Micu, carte apărută recent la Editura „Cartea Românească“, este un volum de povestiri, după cum aflăm din chiar pagina de gardă. Cele treisprezece titluri din sumar (ultimul fiind un poem dramatic — **Într-o simplă zi de iarnă**) alcătuiesc o lume, cum se zice, o lume pe care o structurează o mare curiozitate, în expansiune către zonele de mister ale existenței (**Adio, Europa, Secretul doamnei de zăpadă**), dar și față de omeneșul cel mai la îndemînă (**Elefantul albastru, Mutul**), alături de o mare plăcere a povestitului, dar care se sustrage totuși oricăror „ticuri“ de povestitor de profesie. Proza lui Mircea Micu are de găsit paginii gazetărești și sensibilitatea poemului, precum și o totală dezinhibare față în față cu uneltele scrisului.

● Trei povestiri de Radu Albala sînt adunate în ultimul său volum, publicat la Editura „Cartea Românească“ — **Desculte**. Tuța, fătuca fără vîrstă și fără trecut, în care se amestecă inocența cu provocarea, nerozia cu scripările de inteligență, Tamar, misterioasa pianistă trăindu-și declinul în splendori crepusculare, Nora — coborîtă parcă din lumea romanelor Hor-

țensiei Papadat Bengescu, vechilul București dintre cele două războaie, o copilărie trăind din interludii campestre o mică viață ce se susține rigurilor aristocratice, o crimă pasională... Peste toate acestea, stilul rafinat al lui Radu Albala. Trei povestiri, alcătuit de fapt un mic roman, drapat cu toate farmecele de „belle époque“.

● **Ciudățeniile bunicului meu** (Editura „Ion Creangă“, 1984) este un roman pentru copii, construit pe o idee simplă și ingenioasă „un

băiat de 13—14 ani, pe nume Dinu, vrea să-și cunoască bunicul, izolat cu ani în urmă de familie ca urmare a unor vechi neînțelegeri. Un bunic ursuz, singuratic, un copil isteț și afectuos, o casă bizară, care se dovedește a fi un fascinant laborator de... inginerie genetică, populat de ființe hibride (un humanoid pe nume Tom, un fel de maimuță vorbitoare, apoi o pisică uriașă și feroce, un berbec cu lina aurie, o crescătorie de arici, un ciine dotat pe cale genetică pentru vînătoarea acvatică ș.a.m.d.) În final, fireasca reconciliere de familie, la capătul unor aventuri captivante, înălțate în marginea fantasticului și — artificiu oportun aici! — un epilog care readece totul la dimensiunile reale, fără a dezumfla totuși participarea de pînă aici a lectorului: Dinu e... un copil cu multă imaginație, în ochii căruia bunicul mult dorit devine un savant de excepție, o maimuță obisnuită — un personaj de science fiction etc. Cartea incită prin naturalețe și bun-simț, prin decența soluțiilor epice. Rodica Moldoveanu este o bună prozatoare pentru copii.

● Lazăr Lădăriu debutează la Editura Sport-Turism cu o carte frapantă, **Rîurile se întorc la izvoare** — un fermecător „hibrid“ literar, aflat la intersecția cîtorva specii literare: reportajul (uneori în vizibilă descendență bogziană), poemul în proză, proza propriuzisă, dizertația pe teme folclorice (întregită de citeva excepționale texte culese de autor), filologice, istoriografice, mitologice, portrete și crochiuri etc. O carte densă, gîlgină de cunoașterea locurilor transilvane cărora le este închinată, de dragostea pentru ele. Oameni vechi, oameni noi, întimplări de tot felul se desfac din paginile ei, într-un izbit portret contemporan al Țării Ardealului: „...am scris paginile care urmează (...) ca un îndemn spre cercetare cu pasul, cu ochiul și cu sufletul a mult frumoaselor locuri transilvane ce se cuprind pe întinderea Muresului mijlociu, din defileul Toplița-Deda începînd și coborînd către Reghin și Cimpie ori despletindu-se, ca niște potocei de basm, pe valea Gurghiuului și spre alte împrejurimi. O carte de adevăruri, o invitație printr-un spațiu geografic și uman încă prea rar descoperit și popularizat de reporterii, oculti, parțial, chiar și de drumeții pasionați de cunoașterea meleagurilor țării“.

TANIA RADU ■

CAP LIMPEDE

Nu numai un număr de referință pentru personalitatea și opera lui Romulus Guga, dar și un număr de constință este nr. 6/1984 al revistei **Vatra**. Textele semnate de C. Moraru, Dan Culcer, M. Sin, D. Micu, F. Murgur, R. Vulpescu, L. Aladăr, F. Păcurariu, S. Duișan, A. Cosma, D. Mureșan, L. Grünberg, G. Floeșteanu contribuie, unele substanțial, la conturarea unui profil complex Romulus Guga, de scriitor total, cu o profundă implicare civică și politică. ● Patru poeme inedite, un fragment de roman, **Autopsie sentimentală**, un altul, din piesa **Cele cinci zile ale orașului**, dar mai ales interviul acordat de Romulus Guga lui N. Băciuț formează coloanele de rezistență ale acestui număr din **Vatra** ● **Prințul incinerat** este romanul de aproape 700 de pagini lăsat în manuscris de Guga. „o carte care mă sintetizează sub toate aspectele, în care poezia, teatrul și proza

s-au reunit într-un tot și în care am încercat să aduc niște lucruri noi, care, oricît vor provoca zdruccinături și cutremururi, sînt sigur că vor însemna o experiență interesantă“ (din interviul citat). Fără îndoială, un aviz editurilor noastre... ● O succintă, dar binevenită pledoarie pentru opera de traducere semnează în **Familie** nr. 6 Ioan Kohn, citind o serie de mari fapte literare aduse în românește, de la **Bhagavad Gita**, la haiku, de la Dante, Goethe, Hölderlin și pînă la Th. Mann, Baudelaire, Dostoievski, Michaux. ● **Heidegger și „discursul mixt“** se numește pagina de fermecătoare densitate prin care, în același număr al **Familiei**, Ștefan Aug. Doinas analizează raportul poetic/filozofic în gândirea hermeneutică heideggeriană. Parafrazîndu-l pe Hölderlin, se poate spune că „poetic locuiește“... Doinas acest „dürftiger Zeit“ al ideilor! ● Frumoasă (și utilă) inițiativa revistei

Transilvania (nr. 6) de a edita un supliment de poezie-proză-eseu, cuprinzînd aproape 30 de semnaturi de la 10 cenacuri din **judetul Hunedoara**. Am remarcat poezia Lilianei Petrus, 20 de ani, muncitoare („Cușca mea e mai strîmă decît a leului / printre grații nu încap bicul“) și a lui Virgiliu Vera, muncitor, 22 de ani: „Se caută destinul zdrențos și ilegal / Cum cauți un sicriu să-ți vină bine / Cum îți săruți iubita prin geamul de cristal / Al armei cu lunetă, și te tîntești pe tine“. ● Realizat tematic — **Valorificarea moștenirii culturale și a tradițiilor populare** — nr. 6 al revistei **Ateneu** impune prin cumulus de subiecte și colaborări dedicate folclorului sub toate aspectele sale. Studiile lui A. Oșteanu și A. Suștea, articolele semnate de G. Muntean, P. Ursache, V. Adăscăliței, C. Livescu, M. Coman, interviul acordat de Gh. Vrabie, ca și prezența, în

comentarii, a lui Petru Caraman, G. Dem. Teodorescu, T. Herseni, Gh. Vlăduțescu, O. Birlea, I. Datcu, compun un sumar bine gîndit, cu multe puncte de interes. ● Nicolae Manolescu despre Adolfo Bioy Casares, Vl. Jankélevitch cu **Pseudo-logia ironică a disimulării**, L. Ulici cu a doua parte dintr-un profil Cezar Baltag reprezintă alte „structuri de apel“ ale recentului număr din **Ateneu**. ● Patru afirmații ale poetului Ion Gheorghe, din interviul acordat revistei **Astra** (nr. 7): „Mie nu mi-e frică de nimic. Sînt bătrîn și am văzut multe“. „Atîta vreme cît sînt sănătos la minte și-n alcătuirea necesară și strictă și deci, pot lucra, de cine, pentru ce să mă bîm 7?“ „Idealul meu gnoseologic este Eroul Salvator...“; „Dar pe cît Patria mea va rămîne neapusă, nestirbită și pe cît Partidul meu va ține independența sa în elaborarea propriei ideologii

Desene pe asfalt

Bucuria supremă

Există oameni care cred că a munci se cheamă să înveți un meșteșug pe care mai apoi să-l practici — mai bine, mai rău — până la pensie. Un singur meșteșug, deprins adesea fără pasiune, unul doar, din zecile cu care ne-am putea umple viața. Aceste modeste rinduri nu vor să evoce coplesitoarea personalitate a academicienului Alexandru Philippide, ci, pornind de la exemplul luminat sale vieți, încearcă să desprindă pentru mai tineri (dar și pentru cei ce nu mai sint tineri) ilustrația unui principiu moral suprem: datorita de a munci în slujba obștii până la alunecarea în amintire. Poetul evocat a scris până în ultimele zile de viață. S-au tipărit în emoționante facsimile aceste ultime manuscrise (între care unul se încheia cu o iscălitură caligrafiată trudnic și cu școlărească pată de cerneală) și ele ne relevă imaginea

unui desăvârșit muncitor roștin-du-se cu devoțiune până în ultimul ceas, om mindru, neingenucheat de glorie, un harnic constructor de gândiri și euritmii. Un om care nu s-a lăsat orbit de norocul (ce întunecă steaua

unora) de a trăi rapida, spectaculoasă confirmare a succesului. I s-a spus (și a fost) mare poet de la primul volum tipărit și criticii — lucru rar! — aproape că l-au aplaudat în consens, dar maestrul a încercat și ispita prozei, a publicisticii militante, a eseului de excepțională rigoare științifică și a traducerilor din lirica (dar și din preza) lumii, a patronat colecții editoriale, a fost un conferențiar neobosit. Avea timp. Prea mult mi-e dat să văd dăruiți oameni de artă cantonați într-o singulară modalitate de exprimare și care nu trudesec îndeajuns, pe măsura încrederii pe care o avem în harul lor. Arta nă-i „joc al dragostei și-al întâmplării“ și dacă „inspirația“ nu poate fi provocată, să facem barem ca pauzele (lungi adesea de ani și decenii!) dintre o carte și alta să fie colorate de alte activități complementare, munci totdeauna utile colectivității care așteaptă să o slujim slujindu-ne.

Marele poet a trăit, sint sigur, bucuria muncii.

GHEORGHE TOMOZEI

Iubirea de frumos

Sonologia

O carte de știință asupra logosului muzicii publică la editura muzicală de curind, epuizată rapid din librării, cunoscutul compozitor Corneliu Cezar despre care am mai scris în acest colț de pagină.

O carte de știință asupra muzicii pornind de la un compozitor așadar va dezvălui mereu dacă nu mai mult de ceea ce poate exprima un om de știință, dar sigur alt fel în nuanțe ale spiritului de valoare sufletească inestimabilă.

Cu o imensă bibliografie lucrarea urmărește cele șase domenii de ac-

țiune a undelor sonore: anume nivelul atomic și molecular, celular vegetal, celular animal și trei niveluri avind în centru ființa umană. Muzica, melosul, sunetul liniștit armonic, melodia cum o știm în clasici în pacea muzicii popoarelor în muzica bună, modernă, are o influență binefăcătoare asupra lumii de la cele mai nevăzute creații până la sufletul omenesc. Alungă sălbăticia din suflet, smulge lacrima compasiunii din sufletul zburciunat, precum lira tracului Orfeu, alungă drahurile rele precum psaltrionul chaurului poet David ce liniștea mintea răătăcită a lui Saul regele pe care Rembrandt l-a pictat într-o celebră lucrare reprodușă de Sorin Dumitrescu pe coperta cărții de care ne ocupăm.

O astfel de carte ar trebui să de-

vină obiect de studiu — problematica vitală ridicată de ea — în toate școlile noastre anume a se cunoaște rostul de excepțională valoare morală al melosului, al muzicii adevărate. Dacă o plantă ascultându-l pe Bach aduce roadă dublă, ce urlașe resurse interioare poate declara în sufletul delicat al copiilor noștri!

Editura muzicală ar fi în drept să ceară o nouă ediție care să ajungă în toate școlile și bibliotecile pentru buna creștere a tinerelor generații prin arta Logosului întrupat în melodie.

După lectura acestei cărți alt fel pot fi organizate repertoriile muzicale ale atitor orchestre din țara noastră.

IOAN ALEXANDRU

Tinerețe și valoare

Iată un lucru care trebuie să ne dea de gândit: expozițiile pe care le fac mulți dintre artiștii plastici cunoscuți par, fiecare, rezultatul și, adesea, concluzia plină de energie a întregii lor activități, dar toate la un loc nu izbutesc să ne lămurească asupra întregii lor activități, asupra liniilor ei de forță. Dacă un artist știe să conceapă un sir de expoziții interesante, iar întregul operelor sale să se vadească neinteresant, e cazul să ne întrebăm dacă nu cumva arta aceasta, a regizării unei expoziții, nu ne abate atenția de la chestiunile de fond ale creației. Publicul și de multe ori și criticii confundă o expoziție frumoasă regizată cu una de conținut. Din cauza regiei, care în sine produce un efect de autenticitate, problema autenticității în obiectele de artă, pe care se exercită regia ansamblului, intră rareori în discuție. Sigur, se va spune, treaba e complexă, dar oricât de complexă ar fi ea, nu putem să nu observăm că

aproape toți absolvenții institutelor de arte plastice compun expoziții de debut din care se înțelege mai bine dorința de a fi luți în seamă, nu importă cum, decît nevoia de a crea ceva care să dureze. Insași ideea de durată pare nepotrivită în comentariul acestor manifestări „de protocol“. Totul se explică, probabil, prin „nevoia de a fi luat în seamă“. Se ivește întrebarea — pe care o pune și unul din personajele povestirilor lui Brecht în clipa cînd sesizează absurdul situației: atunci, de ce să fii luat în seamă?

Expoziția de sculptură a săptămânii György Albert (Căminul Artei, etaj), una dintre cele mai „bine făcute“ expoziții personale ale unui artist tînăr, are calitatea excepțională (chiar „singulară“, cum scrie profesorul Vasile Drăguț în catalog), de a clama, în fiecare lucrare, nevoia unei opere unitare, pornită robust și structurată pe idei clare, respirînd armonie și adevărate. Sculpturile definitive ale lui György Albert, toate în bronz (în tehnica veche și dificilă a „cerii pierdute“), au dimensiuni zise „mici“, dar, de fapt, dimensiunile proprii puterilor de moment ale unui artist care are ceva mai bun de făcut decît să caute: să găsească.

Teza, destul de recentă de altfel, a căutărilor sinelui e una plină de

comoditate. Dacă vom citi cum se cuvine istoria artei vom vedea că nici un sculptor nu și-a afirmat atît de mindru și de belicos, ca destui contemporani, neputința de a se găsi, de a găsi. Născut în 1949, György Albert e un sculptor tînăr, despre a cărui creație, însă, se poate vorbi cu tot temeiul intrucît are direcție și continuitate. Din forma, mărimea și calitatea fundației unei clădiri putem pricepe ce are să fie clădirea. Micile obiecte în bronz, al căror „finisaj“ dovedește nu ambiție artizanală, ci trebuința filozofică a lucrului terminat, dar terminat în sensul în care și materialul — bronzul — o cere, au înălțare monumentală și un soi de demnitate a dezvoltării în spațiu ce te obligă să le îți minte. O sculptură fără ticuri și agreabile accidente manieriste, pe care să o îți minte — aceasta este, într-adevăr, ceva nu tocmai obișnuit.

György Albert a mai avut o expoziție în București — la „Galateea“, în 1980 — dar activitatea sa e marcată mai ales de manifestări în provincie (Satu Mare, Cluj-Napoca, Tg. Mures, Oradea). Ar trebui să primească o sală (cum e, de exemplu, „Simeza“) care, datorită seriei de manifestări valoroase, orientează mai net interesul public către o operă ce merită a se afirma.

TUDOR OCTAVIAN

CAP LIMPEDE

tactice și strategice, posteritatea mea crește-va-n substanță și folos public, locul meu în poezia românilor va fi foarte mare. ● Și o afirmație a lui G. Grigurescu, intervievat în Argeș (nr. 6) asupra noimelor poeziei: „In același timp centru și circumferință a cunoașterii, după cum se pronunță un filosof, unde e locul Poeziei? Limitele Poeziei inșiși devin Poezie, din instrumente de tortură se transformă, ca într-o magie cultică, în obiect de adorație“. ● O fericită opțiune — marele premiu literar al revistei Argeș a fost acordat Gabrielei Adameșteanu pentru romanul Dimineață pierdută. ● Dar o nefericită opțiune a aceleiași reviste este rubrica „Traduceri imaginare“, semnată de Ilie Bădicuț. După ani și ani de traduceri propriu-zise, din literaturile orientale, I. Bădicuț imaginează, inexplicabil de impetuos, un text poetic la Ana Blăndiana, fals în esență și nu o dată vulgar: „Iu-

besc / ... / ploaia tigancă nebulnă ce joacă zănată / Ce-și scutură sinii perfizi și pafdalele-n ple-tă / ... / Cînd toate deodată / Și-aruncă poalele-n cap...“ ș.a.m.d. ● Două confesiuni de senină maturitate — Virgil Teodorescu și Ovidiu Papadima — alături de un amplu profil Nicolae Manolescu (alcătuit de Alex. Ștefănescu) conferă numărului 6 al revistei Tomis trei surse de referință culturală. ● Păcat că Tomis-ul (spre deosebire de Secolul 20) nu dispune de condiții grafice corespunzătoare pentru reproducerea din opera lui Ion Bitzan. Dar și așa cele 7 „cărți-obiecte-scriituri“, alături de interviul acordat de artist („totul depinde de profesionalism, de o anumită virtuozitate care se transmite prin școală, prin cultură și care se formează prin muncă permanentă în atelier“) dau revistei o atmosferă de caldă spiritualitate. ● Lingă arti-

cele, fatalmente, cu caracter strict didactic, desprindem din culegerea Limbă și literatură, nr. 1/1984, editată de Societatea de Științe Filologice, analiza lui Eugen Tođoran la Noaptea de decembrie de Al. Macedonski, studiile semnate

de I. Oprisan (Melancolia peisajului sadovean), Pavel Ruxandoiu („Ce te legeni codrule?“ Destinul estetic al unui motiv folcloric), Mircea Vasilescu (Elocvența titlurilor, Cercetare asupra poeziei românești contemporane), Cristian Popescu (Premisele filozofice ale antitezei eminesciene) și evocarea lui Nicolae Cartoian de către Mihai Moraru. (Tania Radu)

● În urmă cu două săptămîni, la rubrica noastră Lumea cărților a apărut o micorecenzie la Antologia poeziei bucolice românești, alcătuită de Gabriela Dantiș. Însemnarea ce ar fi trebuit să se intituleze „Sub tegmine fagi“, preluînd astfel un subtitlu din sumarul volumului, a apărut în mod eroonat sub titlul „Ad tegmine fagi“. Deși cu siguranță eroarea n-a trecut neobservată cunoscătorilor, facem totuși cuvenita rectificare. (T. R.)

Cronica literară

Textologie și comparatism

Ne referim în această cronică la volumul Lecțiuni și convergențe (Eminescu, 1984) de Aurelia Rusu, cea dintîi editare a proiectelor eminesciene de Teatru (Opere IV—V, Minerva, 1978—1979) și a celei mai bune ediții de Proză literară din Eminescu (Minerva, 1982), doctor în filologie de la Aix-en-Provence cu o teză despre Convergențe rustice la Giono și Sadoveanu.

Citeva exemple de lecțiuni ale textelor eminesciene. În ediția Academiei de Opere — Eminescu, VII, în proza intitulată de Perpessicius Istorie miniaturală, p. 323, citim rindurile: „Este o romanță*** ...imi aduce aminte de [ce] a zis*** (repetat, rînd indiscifrabil — în italiană.)“ În ediția Aureliei Rusu, Opere, VI, p. 342, citim în proza intitulată acum Istoria unei lacrimi: „Este o romanță italiană... mi-aduc aminte de ea... zii... zii... ehe: Sul mare lucica l'astro d'argento...“ Era vorba, prin urmare, de romanța (cîntecul popular napoletan) Santa Lucia din care prima strofă e transcrisă de Eminescu și în ms. 2285, 70 v. 96 („Sul mare lucica l'astro d'argento / Placida è l'onda, prospero è il vento: / Venite all'agile, barchetta mia, Santa Lucia, Santa Lucia.“) În ms. 2306 (cu o variantă la poezia Te duci), Perpessicius-descoperise, fără s-o poată identifica, traducerea românească a aceste strofe transcrise astfel: „Pe mare lucește o stea de argint / Și trece pe undă prielnicul vînt / sp. (indesc.) lui luntre cobori... / O sfințită Lucie, o sfințită Lucie!“ Desigur că indiscifrabilul sp... este sprinten (agile) iar lui, dat că nesigur, trebuie citit lin.

Legenda cîntărețului, intitulată așa de G. Călinescu, iar de Perpessicius A fost odat-un cîntăreț, este o transpunere în versuri a textului în proză Poveste indică, aflat și el în ms. 2259. Proza ar sta, după Aurelia Rusu, la baza proiectului de roman pe tema unității atman-Brahman din filosofia Upanișadelor, Avatarii feroșului Tîă. Oricine citește fragmentele postume de proză literară eminesciană poate observa nu numai unitatea de structură, dar și recurența unui număr de motive. Încă din 3 iulie 1932, ne informează Aurelia Rusu, într-un articol din Adevărul literar și artistic, G. Călinescu afirma că intenția lui Eminescu era de a face „în teatru sau în proză un tablou al societății contemporane și constructiv și satiric“. Prefațind în 1966 o ediție de proză literară eminesciană, susțineam că sub titlul fragmentului Aur, mărire și amor Eminescu ar fi adunat proze intitulate de editori: Moș Iosif, La curtea cucului Vasile Creangă, Părintele Ermolachie, Chisăliță și Falsificatorii de bani, zăgrăvind pe de o parte moravuri și tipuri din înalta societate a Iașului, pe de alta moravuri și tipuri din mediul rural. Intrucît în manuscris fragmentul Aur, mărire și amor apare în interiorul fragmentului intitulat de G. Călinescu Avatarii feroșului Tîă, Aurelia Rusu e de părere că Eminescu intenționase, într-adevăr, să scrie o proză de dimensiuni ample asupra „panoramei omenirii ilustrată ciclic în curgerea istoriei“ și ne promite că într-o ediție viitoare va regrupa fragmentele disperate în romanul cu titlul dat chiar de Eminescu: Aur, mărire și amor.

Ce ne spune o foaie pe care Eminescu însemnase prin 1876—1877: „Nu e zină“, iar dedesubt, de două ori, numele Leonora, apoi Elvira și Eleanor, în fine, mai jos, Cesar și Cezar, iar în dreptul lor Bréon și Chevalier de Lion. Aurelia Rusu face ipoteza că poetul s-a gândit la romanul lui Chrétien de Troyes, Li Chevaliers au Lion, că Eleanor ar putea fi Aliénor d'Aquitaine, protectoarea lui Chrétien de Troyes, a cărei fiică, Marie, a fost inspiratoarea trubadurului Bernard de Ventadour. Elvira ar putea fi „muza secretă“ a lui Lamartine. Mai departe Chevalier de Léon ar putea fi Goethe, în acest caz Bréon desemnînd pe Friederike Brion, fiica pastorului de Sesenheim, imortalizată în Dichtung und Wahrheit. Cit despre Cezar, s-ar putea identifica și el cu rege și leu, ca simboluri ale puterii și justiției. Precizările noastre: Romanul lui Chrétien de Troyes se cheamă Yvain ou le chevalier au lion și a fost preluat în germană de Hartmann von Aue, Aliénor d'Aquitaine, născută în 1122, s-a măritat la 15 ani cu fiul regelui Franței, viitorul Louis VII, a fost repudiată la 30 de ani și s-a remăritat în 1154 cu Henri II Plantagenet, regele Angliei. Acesta o închide în mînăstire în 1173, de unde se va elibera abia în 1189 la moartea regelui. Era mama lui Richard Inimă de Leu, născut în 1157, rege al Angliei între 1189—1199. A murit la 82 de ani în 1204. Marie, fiica sa cu Louis VII, soția contelui Henri I de Champagne, a furnizat lui Chrétien de Troyes substanța romanului Lan-celot ou Le Chevalier à la charette (c. 1170). Este greu de știut cine este inspiratoarea lui Bernard de Ventadour (1145—1195) care a stat o vreme la curtea lui Henri II („le Reis Engles“). Dar dacă Leonora este Eleonora d'Este din Torquato Tasso de Goethe, autor și al fragmentului dramatic Căsar? Dacă Elvira este Elvire, princesse de Léon din Dom Garcie de Navarre ou le Prince jaloux de Molière? Dacă Eleanor este ducesa de Gloster din King Henry VI, partea a doua, de Shakespeare, iar Cezar chiar împăratul Julius Caesar de același? O Elvire se află și în Dom Juan ou le-festin de pierre de Molière.

„Comparaison n'est pas raison ou n'est pas toujours raison“, scria Etienne în eseul său capital Hygiène des lettres (III, Savoir et goût). Atunci de ce să comparam doi scriitori atît de diferiți totuși ca Sadoveanu și Giono? Pentru că în opera amîndurora există un univers rustic? Da, dar ce are de a face Provența lui Giono cu Moldova lui Sadoveanu? Și pe urmă unde găsim la Sadoveanu artificialitatea și barocul din Regain (1930) a lui Giono, unde insuportabila predicatie anti-modernă din Grand Troupeau (1931)? Nu se rezolvă problemele capitalismului în Franța, zice Picon, exaltînd artizanatul dintr-un mic sat pierdut. Vrem să preamărim omul, să ridicăm pe individ: dar îl salvăm reducîndu-l la cordorul ombilical care-l reunește cu pămîntul? „Nu cunosc repaos mai măreț decît cel care consistă în a se pierde în noaptea timpului“, scria Giono. „Poetul prezentului, poetul naturii eterne, devine autorul unui keepsake (suvenir) romantic“. Interesul pentru Giono, scăzut în Franța prin 1940 (e curios că tocmai atunci apărea la noi Giono. Povestea unui suflet și a unei poezii, Craiova, Meridian, 1942, de Lon Schintee), recîștigat după zece ani și menținut pînă la moartea sa, întimplată în 1970, e din nou în descreștere azi. Cîntecul pe care l-a consacrat el p'ștrei și civilizației pietrelor poate fi considerat admirabil nu socotit un apel. Pentru noi Sadoveanu cu pasiunea și pentru valorile morale ale civilizației noastre de totdeauna e un scriitor mai durabil. Pe el îl și apăară în primul rînd în teza sa Aurelia Rusu, admiratoare totdeodată și a celui care voia să-i rămînă bucuria.

AL. PIRU

„Cînd focuri peste noi ar vrea să ardă, Visez, și sper, și vreau, și înțeleg Să fie Marea Neagră ca o gardă La pacea universului întreg“

Căci Dobrogea nu e numai Marea Neagră

Localitatea: Hirșova, 25 iulie 1984, orele 20, stadionul din localitate.
Număr de spectatori: 6 000.
Atmosfera: bună.
Calitatea spectacolului: bună.
Noutăți: Partaj a lansat o nouă variantă a cîntecului „Imnul inecaților din Atlantida“.
Aportul organizatorilor: excelent, la un spectacol deloc ușor. Prietenii noștri din Hirșova, Florin Mustăciosu, secretar al județenei U.T.C. Constanța, și secretara Stănuța Iancu, din partea Comitetului Orășenesc U.T.C., au înălțat orice probleme dintr-un spectacol care putea să fie greu, dar care s-a desfășurat într-o atmosferă foarte bună.

În urmă cu un an, la Hirșova a fost o seară memorabilă, deși s-a desfășurat aproape tot timpul pe ploaie. Acum cînd am început, nori negri amenințau să repete figura de anul trecut. Și spectacolul a fost parcă mai bun de data aceasta. Prima probă de foc a fost cîntecul „Bieții lampagii“, cînd A.P. a și observat: „acum Hirșova e în flăcări“. Într-adevăr, publicul a cîntat mai bine decît scena refrenul „Dăm foc felinarelor“. Astfel, pe la ora 21, deși erau aceiași spectatori, cu totul și cu totul alta era atmosfera. Credem că la Hirșova a fost prezent și cel mai tânăr spectator din istoria cenaclului, o fetiță de numai 6 luni, care deși se afla în scutece era foarte preocupată de ceea ce se întimpla în scenă. Tot aici noul cîntec al Camelliei Daj, „Fintini“, a cunoscut pe deplin consacrară. E drept că acest lucru s-a întimplat și cu ajutorul poetului A.P., lucru pe care îl uită prea repede interpreții. Am scăpat de ploaie, e o seară plăcută cu miros de fin proaspăt cosit care te trimite la amintirea serilor de vară la țară din toată copilăria noastră. Grupul „Partaj“ nu se lasă mai prejos de ceilalți colegi și prezintă și el o nouă variantă la unul din textele ieșite practic din circulație prin plecarea unora din cenaclu, „Imnul inecaților din Atlantida“. Cîntecul lor a primit cu succes botezul publicului la Hirșova.

Și dacă la începutul spectacolului cîntăm despre focul ce ne arde seară de seară, minții noului val. „Totuși“, țin să aducă aminte că în muzica celor mai tineri alt fel se pune problema: „Facem foc s-avem noroc / Purtăm șepci cu corozoc / Și cîntăm din loc în loc / Heavy metal rock“. Nemaipomeniți sînt acești copii! Nici nu știu cînd a trecut anul, cînd într-o seară neobișnuit de rece pentru luna iulie, în orașul Siret debutau într-o nouă trupă în cenaclu Andrei și Ioana Păunescu împreună cu alți doi tineri sub numele de „Totuși“.

Oriunde am fi, în orice oraș, ne-am susținut crezul nostru „Să fim una cu poporul / Cu drapelul și cu brazda / Noi, Cenaclul Flacăra jurăm aceasta“. De aceea am încheiat cu Valentin Moldovan și cu unul din cîntecele emblematice ale cenaclului, „În serviciul dumneavoastră“, un spectacol bun cu momente arzînde, dar și cu (mici) greutăți inerente unui spectacol în aer liber, de fapt un spectacol sincer cu mina pe inimă, oferit publicului din Hirșova.

DUCU BERTZI ■

Setea de cultură

Localitatea: Mangalia, 26 iulie 1984, orele 20, Grădina-cinema.
Număr de spectatori: 4 000.
Atmosfera: bună.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Aportul organizatorilor: foarte bun
aportul prietenilor noștri din Constanța, al cadrelor ce conduc organizația județeană U.T.C., la spectacolul de la Mangalia, eforturile și dorința lor fiind răsplătite de un spectacol în care toate problemele au fost înălțate. A fost un spectacol așa cum ne-am dorit cu toții, fapt ce ne-a determinat să fixăm chiar în acea seară o dată recentă cînd să revenim.

Mi se pare potrivit să încep cronică Cenaclului Flacăra de la Mangalia cîntîndu-l pe Fănuș Neagu: „Cuvîntul trebuie să aibă, seara, umbra care plînge în timpul viilor, iar peste noapte se cuvîne să fie plin de otrava așteptării și

de veninul trecerii“. Așa s-a întimplat și cu cuvintele rostite de către membrii cenaclului, fie că au purtat numele de poezie, fie că au îmbrăcat haina muzicii. Și acum, în această seară, la Mangalia se poate vorbi despre posibilitatea cenaclului de a concretiza frumosul, de a face artă adevărată, artă pe care o transmite publicului, mizînd pe o veche tradiție a noastră, a împlinirii umane prin depășirea condiției de mediocritate. Tot ca de obicei, este foarte multă lume în grădina Teatrului de vară din Mangalia, și această lume este venită din toată țara, căci simțem în plin sezon estival. Singurii localnici par a fi marinarii, răsbindu-i mai în toată grădina, și cele două fetițe din apropierea mea, cu ochii negri, ușor trași spre temple, ce cîntă cu foc. O întreb pe una dintre ele cum o cheamă. Îmi răspunde: Omer Leila este elevă și-i plac foarte mult absolut toate cîntecele cenaclului. Deci toți acești oameni, mai buni și mai răi (cineva a aruncat cu roșii, lovind-o pe micuța și talentata dansatoare ce evolua cu grație pe scenă), amestecați în catalizatorul uriaș pe care îl reprezintă arta promovată de Cenaclul Flacăra, și-au depășit, într-o seară și-o noapte de vară, propria condiție.

„Este un record de spontaneitate“, spune la un moment dat A.P., ascultîndu-i pe cei prezenți cu cită dăruire și exactitate reiau refrenele cîntecelor îndrăgite. Tot din spusele lui A.P. aflăm că și membrii cenaclului ar prefera un refren: „parc-aș sta, parc-aș pleca“. Momentul Nicăi Zaharia continuă. Spectatorii cîntă și ei: „Galbenă gutuie, / Dulce amăruie, / Lampă la fereastră, / Toată iarna noastră“, apoi „Fiecare zi are amurg, / Fiecare zi are și zori, / Toamna via e plină de struguri, / Primăvara numai de flori“. Prin intermediul muzicii spectatorii învață poezia lui Adrian Păunescu, Zaharia Stancu, Alecsandri. Cînteam undeva ca publicistul N. Radivon, în anul '20, cînd se împlineau treizeci de ani de la moartea lui Vasile Alecsandri, publicase printre altele și o listă cu numele compozitorilor care au compus inspirații fiind de versurile poetului: Eduard Căldăraș, Dimitrie Cuclin, Gavril Musicescu, Ciprian Porumbescu. Iată cîteva nume. Tînăra generație se întoarce și ea spre poezia bardului, alegînd mai ales poezia de dragoste și folosind mijloace specifice de exprimare — chitara. Ascultăm, tot în interpretarea Nicăi Zaharia, „Florice“ pe versurile lui Alecsandri, apoi „Ioane, Ioane“. Acest ultim cîntec din recitalul Nicăi Zaharia îl auzim după o pauză, în care pe scenă se aduc scaune pentru membrii cenaclului (organizatorii au uitat că într-o casă de om cînd îți vine cineva în ospețe îl oferi cel puțin un scaun). Tot în această pauză, A.P. dă citire citirilor bilete. Într-unul i se cerea lui A.P. să recite din poezia lui Marin Preda. Atent și prompt în răspunsuri ca întotdeauna, conducătorul cenaclului îl răspunde glumețului că Marin Preda a scris doar o singură poezie, publicată de către Geo Dumitrescu. A.P. mai vorbește și despre rolul gafelor care, în acest caz, îl ajută să programeze „Dor de Preda“, după ultimul cîntec al Nicăi Zaharia, „Ioane, Ioane“ și, ca la horă, oamenii chiuie. Îl întreb pe cel care chiuie mai abilit, Florea Constantin, din Mangalia, ce impresie îi face cenaclu până acum, a mai fost la cenaclu? — Da, a mai fost. I-a plăcut și atunci, se simte minunat și acum, iar „Ioane, Ioane“ este cîntecul preferat. Orela trec repede în această ambianță de cîntec și bugă dispoziție.

Formația Pro Musica și grupul Poesis sînt programați în prima parte a spectacolului, deoarece trebuie să plece la București pentru înregistrări la Radio. „Sună bine“ formația Pro Musica avîndu-l ca solist pe Bațu, care este și jumătatea grupului Poesis.

Pe scenă cineva aduce un pinguin din plastic, mărime naturală, cu un bilețel în cioc. Cei care cunosc cîntecele cenaclului vor avea prilejul să asculte, așa cum fac spectatorii din această seară, noile variante muzicale ale unor cîntece cunoscute: „La nunta ta“, o variantă ritmată, „Aruncarea în valuri“, „Actorul“, „Antiprimăvara“, „Imnul inecaților din Atlantida“. Reacția publicului este normală: reticență, nedumerire, zimbete, apoi dorința de-a învăța noua melodie. Este imposibil ca la o astfel de manifestare, „una din cele mai bune din acest turneu“, să nu se cînte acele cîntece ce preamăresc eroii neamului, pacea. Se înalță un tricolor, apoi, în apropiere, parcă încadrîndu-l, apar două pancarte pe care se poate citi: „Pace“, „Dezarmare“. Întreb fetița blonduță care stă în apropierea celor care pledează pentru dezarmare:

cine sînt cei care au scris lozinca? Se uită la mine puțin mirată și-mi răspunde: „noi, toți copiii, dintr-a șaptea, a noua, a unsprezecea, colegi și prieteni — noi așa credem că trebuie să fie: pace și dezarmare“. În picioare, cu brațele ridicate înălțînd, apoi legîndu-le ușor și cîntînd, o ipostază a celor prezenți. Fețe luminate, spiritualizate de poezia recitată de Mihail Stan și A.P., o altă ipostază a spectatorilor. Membrii mai vechi ai cenaclului și debutanți, conjugîndu-și talentul, au ridicat temperatura inimilor pînă la incandescență. Dăruind din ei au șansa de a fi mereu proaspeți, capabili să-i incite, să-i transforme pe cei din jur. „Dumneavoastră o fîntină, noi alta... Setea?“

Setea de cultură! (Rîndul 4 al Grădini-cinema din Mangalia)

ELENA GRECESCU ■

Expresia eroismului celor ce muncesc

Localitatea: Cernavodă, 27 iulie 1984, orele 20.30, stadionul din localitate.
Număr de spectatori: 10 000.
Atmosfera: fantastică, devoratoare.
Calitatea spectacolului: excepțională, și datorită condițiilor cu totul neprielnice, expresia unui anumit eroism.
Aportul organizatorilor: foarte bun.

Cine ar fi crezut că vom putea realiza spectacolul promis oamenilor din Cernavodă într-o zi în care a plouat tot timpul, ba chiar sub potopul pornit cu o jumătate de oră înaintea începerii? Nici nu apucaserăm să instalăm bine și de aici înainte totul părea zadarnic. Optimiști incorijibili, sub torentul necruțător al ploii, oamenii strîngeau mereu mai tare arcul de cerc din fața scenei sub presiunea a celor care nu conțeneau să vină. Plouă în dușmănie, o ploaie de noroi parcă, o ploaie grea, îmbicsită. Eram într-o dilemă aproape fără ieșire. Dacă ne hotărâm să începem acest spectacol riscam nu doar deteriorarea instalației dar chiar să ni se spargă în creștele imensa găleată în care se transformase copertina făcută parcă mai degrabă să adune apa deasupra-ne decît să ne apere de ea. Și mai mult, nici nu intra în discuție să cîntăm cu instrumente electrice, pericolul fiind în acest caz imens. Dacă am fi renunțat să facem măcar o încercare, chiar și în aceste condiții, marea poftă a acestor oameni; devoratoarea poftă de cultură pe care o întrezăream prin perseverența așteptării lor, ne-ar fi pus în incurcătură. Începem deci, de dragul lor, asumîndu-ne toate riscurile. Cîteva numere se succed cu sentimentul unei incertitudini bilaterale. Cît vom mai putea rămîne? Dacă tot sîntem aici încercăm tot ce ne stă în putere. Fiecare înțelege să ajute la urgentarea măsurilor ce se impun pentru menținerea comunicării. Mihail Stan, cu un trepid de microfon în mîini boltește copertina arcuită sub greutatea ploii. Valuri se revărsă pe toate părțile, prin spărturi curg interminabile șiroaie, cițiva dintre noi prinși sub imprezvizibilele rafale sînt udați pînă la piele. Toți ceilalți suportă cu stoicism capriciile acestei vremi care nu-i poate determina să renunțe la nimic din ceea ce își propuseseră să aibă și să se bucure. Simțim că „dacă arta nu este și puțin eroică nu face doi bani“ și de aceea chiar în condiții imposibile continuă. Totul se cîntă pe „rece“ dar aproape nici nu se cunoaște căci chefel de a cînta al oamenilor și expresivitatea lor nemaipomenită sînt compensatoare. Reușim să stabilizăm situația în limitele unei siguranțe medii. Din păcate, peste toate avea să mai apară și o scădere a tensiunii din rețea, de la

220 V cum ar fi fost normal, la numai 179 V, diminuînd și mai mult forța de comunicării noastre. Rezumăm: ploaie crîncenă, ploaie pe noi, ploaie pe oameni, ploaie pe instalație, cîmpul electric își extinsese acțiunea în întreaga scenă, tensiunea oscila între valori mult scăzute față de normal. Mergem înainte. Cîntecele dăruie în cu o spontaneitate cu totul remarcabilă. Apare un tricolor din multime un tricolor ud „ca un soldat rănit“ care nu renunță la luptă. De altfel, totul este absolut fantastic. Cu cît înaintăm în miezul acestui spectacol cu atît sîntem mai fascinați de ceea ce se întimplă. Chiar se poate face abstracție de toate cîte ne sînt potrivnice spre a realiza din această manifestare una de excepție? A.P. remarcă: „Nici n-ar merita să stăm noi aici și dumneavoastră dincolo de scenă pentru un spectacol mediu ci doar pentru unul excepțional“. Și, într-adevăr, oamenii au avut și forța și răbdarea și poezie, și știința de a-și canaliza și cuvînt actual în aceste locuri) toată energia pentru cîntec, pentru a ne impune voința lor prin impresionantă scandări cerînd mai ales cîntece de pace. Atmosfera devenise fierbinte în ciuda condițiilor mizerabile pe care natura le hărăzise acestei serii. Aplauze sacadate măsurau scurgerea momentelor fantastice pe care le trăiam. Și chiar dacă ploaia și-a mai rărit la un moment dat sîta, stare, de electricitate a scenei a rămas deosebit de ridicată, arătînd tuturor la un test al nostru că exista tensiune pînă și în carcusele reflectoarelor. Chiar dacă organizatorii ne-au adus la un moment dat cîteva covoare izolatoare, imbibate imediat de apa ce bătea pe scenă, sunetele instrumentelor amplificate n-aveau cum să se facă auzite în această seară. Am intrat în noua zi cu „O sansă păcii“, cînd cele mai puternice glasuri s-au auzit, cîntînd „din rărunchi și nu din buze“, cu toți ceilalți sub lumina roș-galbenă-albăstră, culoarea păcii în România. Spectacolul își cîștigase o mărime excepțională greu de imaginat la începutul său. În aceleași condiții ingrate și într-o postură inedită au evoluat trupele noastre muzicale Pro Musica, Metopol, Totuși și, desigur, Flapo, cîntînd toate cu instrumentele „rece“. Și asta e doar un fel de-a să zicem căci nici microfoane suficiente pentru toate chitarele nu erau iar unele dintre instrumente (bas, clape) nu aveau echivalență „la rece“. Tirziu în noapte, după ce furia vremii se mai potolise, oamenii trecuți prin toată cascada de evenimente aveau să scandeze cu un deosebit simț artistic: „Flacăra ce vesel e / Au ieșit și stelele“. Și ar mai fi ceva. Deși au fost condiții deosebit de grele, comparativ cu orasele vacanței unde oamenii pleacă parcă spre paturile lor cu o grabă inexplicabilă, aici, unde oamenii chiar aveau treabă a doua zi, n-a plecat nimeni. Sensibilizați de propria lor trudă, pentru oamenii aflați în zilele muncii lor, munca noastră era, se pare, mai vizibilă. A fost emoționant, a fost deosebit de frumos, a fost aproape eroic, pentru oamenii a căror haină cotidiană este eroismul: „În serviciul dumneavoastră, asta ni-i filozofia / Noi, Cenaclul Flacăra din România“.

Spini și trandafiri

Localitatea: Techirghiol, 28 iulie 1984, orele 20, Teatrul de vară.
Număr de spectatori: 2 500.
Atmosfera: timidă și comodă în mare parte a spectacolului, izbucnind cu o forță nebanuită spre finalul său.
Calitatea spectacolului: bună.
Aportul organizatorilor: foarte bun.

„A mai avut loc un spectacol al cenaclului la Techirghiol“. Astfel am fi scris despre această ultimă manifestare de la

Spectacolul cel mai plin de dramatism, cel mai eroic de pînă acum, s-a de-

Gil Ioniță și Ducu Bertzi, precum și prin recitalul de zile mari al actorului Mihail Stan (versuri din lirica lui Romulus Vulpesco, Evgheni Evtușenko, Adrian Păunescu, Ștefan Augustin Doinaș), recital care impune, din start, respect detașat și înțelegere profundă a actului de cultură. Un public matur, cu o medie de vîrstă de circa 25 ani.

Un moment distinct avea să procure cu „Puștoaica” Vali Gere. Prilej bun ca să fie chemate în fața microfonului, pe rînd, 4 puștoaice din cenaclu. Le-am numit astfel pe Lelia Vaida, Sorina Hașigan, Maria Amariei și Liliiana Ioniță. Moment bun de a scoate în relief, din nou și din nou, că muzica tînăra își propune să sondeze în adînc spațiul nostru folcloric, că-și aduce părți însemnate din folclorul nostru zdravăn și bun. Și, nu este vorba numai de cîntecele populare, spunea A.P., ci și de un anume mod de a cînta și a exista.

Un ins din public cataloghează gestul răzleț al citorva tineri, care s-au urcat la un moment dat cu picioarele pe bănci, drept vandalism ! Desigur, bunul obștii (băncile inșeși fac parte din avutul obștii) trebuie cruțat și apărat. În replică genială, cineva răspunde : „Copiii se simt bine și ne reprezintă și pe noi”. Un adevăr care nu mai are nevoie de comentarii colaterale. Prins în febra discuțiilor de la om la om, cineva se îndoieste că tinerii vor reacționa la fel de bine și la un moment liric ?! Se cîntă „Ce frumos e omul”, iar lumea prezintă cîntă învăluind totul într-o plăcută tensiune lirică. Frumusețile fără de seamă ale muzicii lirice au fost receptate articulată atunci cînd bucățile au fost interpretate de Camelia Daj, Mirela Atudorei, Nica Zaharia, grupurile Poesis și Partaj, Octavian Bud, Al. Zărnescu ș.a. Multe dintre aceste melodii lirice, cu pianissime ușoare, ca un suspin, sintem convingși că vor face cap de afiș nu numai un sezon întreg, ci se vor impune în conștiința publicului meloman.

Adrian Păunescu propune un alt moment tensionant : cîntecele patriotice și revoluționare ; cîntecele de pace și necesară destindere ! În acest cadru au evoluat Gil Ioniță, Al. Zărnescu, Ducu Bertzi, Carmen Antal, Valeriu Penișoară, Cristi-an Buică, Valentin Moldovan, Emilian Onciu. Se spune că întreaga planetă ar trebui să fie o arenă olimpică ! Un imens adevăr s-a mai rostit, anume că spiritul olimpic constituie un temel al păcii.

Recitalul de la marginea nopții, dacă pot spune așa, a aparținut trupei Totuși, cu o evoluție electrizantă. Cristian Buică merită o remarcă specială. Evoluează frumos și matur Valentin Moldovan din Baia Mare. Două prezențe dobrogene notabile : Ștefan Dinu și Florin Șerban, Dumitru Bumbu, zis și Charlie, din Eforie Nord, a cîntat cu nerv. Inginerul electro-nist din Iași, Florin Constantin, cu premiul de umor de la Costinești în buzunar, ne-a incitat cu un moment de umor de rafinată calitate. Colegii de la „Divertis” fiind în armată, el va pleca singur în toamnă aceasta la Vaslui, unde a fost repartizat, pentru primul an de producție.

În tirziul nopții o prezență de excepție în Cenaclu Flacăra : baladistul Tudor Gheorghe. A cîntat și recitat preț de 40 de minute. Plăcut privilegiu ! Mai tinerii membri din cenaclu îl ascultau cu respirația tăiată. Cu suflul la gură l-am ascultat noi înșine. Avînd aplecare spre textul poetic de valoare, spre folclorul nostru inepuizabil și inconfundabil, Tudor Gheorghe este, în momentul de față, printre rapsozii de primă mărime, care se adapă din plin din teaurul național și rămîn la matca spiritului și valorii românești. Artist lipsit de poză, el a recitat imitabil din lirica lui Marin Sorescu, Octavian Goga, Șt. O. Iosif, Victor Eftimiuc, Grigore Vieru, Adrian Păunescu. Așadar, la Eforie Nord, Tudor Gheorghe a revenit pe scena cenaclului, atras de atmosfera de mare puritate și vibrație a acestor manifestări, exprimîndu-și totodată dorința de-a fi prezent alături de noi și în alte ocazii, chiar pentru perioade mai lungi, în următoarele turnee ale cenaclului.

În serviciul unui public matur și spontan în manifestările de mare elevație spirituală, principalii animatori ai muzicii noastre tînere, purtînd „în miini lumină”, au cîntat, cu aceeași noutate firească și necesară, pe care o au și trebuie să și-o conserve de la un spectacol la altul. Și totuși, la Eforie Nord, pentru gazdele noastre de o omenie și ospitalitate neperechi, versurile și cîntecul care au dat girul seriei sint binevenite, imprimîndu-se ca marca de scrisoare : „Către om și către cer / Arta-i veșnica fereastră, / Cu talent și caracter : / În serviciul dumneavoastră”.

DORIN SĂLĂJAN

La Mangalia, cel mai muzical public al Litoralului 1984

Localitatea : Mangalia, 1 august 1984, orele 20, grădina-cinema.

Număr de spectatori : 2 500. Atmosfera : excelentă. Calitatea spectacolului : foarte bună. Noutăți : A.P. a scris pe loc, în scenă, „Notății la Mangalia”. Partaj a cîntat în premieră varianta sa la „Ana lui Manole”. Aportul organizatorilor : efortul organizatorilor locali din Mangalia a fost, de data aceasta, pe măsura tradiției și a publicului fantastic de la Mangalia. Organizarea de data aceasta a fost excepțională.

Avînd în vedere că ni s-a spus că la Năvodari nu putem ține spectacol, grădina de vară fiind în reconstrucție, am optat pentru Mangalia întrucît data trecută, afară rămăseseră circa 1 500—2 000 de oameni. Pentru ei am revenit și nu ne-a părut rău. Cei ce ne iubesc se aflau la întîlnirea cu noi. Cu adevărat, cei mai apropiați au fost prezenți. O grădina plină de oameni minunați. „Ne placeți, vă iubim, deci iubiți-ne”. De data aceasta, A.P. a intrat în scenă cu o formulă mai restrînsă a cenaclului. Sigur că trecerea în „rezervă” pentru o seară (sau, în funcție de necesități și comportament, pentru mai multe serii) a unor nume (mai cunoscute sau mai puțin cunoscute) ca Mirela Atudorei (care, cu tot talentul ei admirabil, nu lucrează suficient), Nicolae Cenani, Metropol, Valentin Moldovan (pentru beție în timpul turneului). Pro Musica, nume cu care spectatorii de pe litoral se obișnuiseră, ar fi putut părea de natură să știrbească aura seriei. N-a fost așa, a fost invers, seara a fost mai plină ca oricînd. În condițiile acestea spectacolul de la Mangalia n-a durat mai puțin, în plus s-a reușit aprofundarea repertoriilor componenților aflați în scenă, în folosul general. A.P. se gîndește ca, pentru acei ce vor rămîne în cenaclu, să realizeze două echipe, o seară să cînte una, o seară — alta, păstrînd firește un nucleu de bază. A fost prilejul marilor recitaluri, susținute la adevărată cotă valorică de către Gil Ioniță, Poesis, Partaj, Valeriu Penișoară, Cristian Buică, Totuși, Alexandru Zărnescu, Nica Zaharia, Mihail Stan, Sorina Hașigan, Ducu Bertzi, Octavian Bud, Emilian Onciu, Maria Tănase, Carmen Antal. Noua variantă a cîntecului „La adio”, compoziția grupului Poesis, a cunoscut aici deplina consacrare. Spectacolul concentrat, sprijinit de membrii cenaclului care au înțeles că activitatea în cenaclu presupune o continuă reinnoire din toate punctele de vedere. Spectacol excelent. Dar contribuția publicului a fost hotărîtoare în desfășurarea spectacolului „De multă vreme n-am avut un trunchi pe mijlocul sălii care să antreneze atît de puternic toată suflarea”. Excepțional public. Au apărut steaguri tricolore, a apărut și o pancartă ce reprezintă un marinar cu o făclie în mînă. Se cîntă tot ce se poate cînta, se dansează atunci cînd e necesar, e o liniște de mormint la poezie. Extraordinară seară. Probabil că întrec Costineștiul. Cel puțin acum cînd scriem, la mijlocul spectacolului, intensitatea lui depășește tot ce am întîlnit în turnee de pe litoral. Se cîntă de cinci minute „Galbenă gutuie / Dulce amărău / Lampă la fereastră / Toată iarna noastră”, refrenul cîntecului „Colindul gutuii din geam”. Acest cîntec compus de Nica Zaharia a fost al doliei moment ce a cunoscut consacarea în minunata seară de la Mangalia. Bun, foarte fin umorul lui Florin Constantin. Se reia „La adio” cu Poesis. Întreaga asistență e în picioare. A.P. zice : „Considerăm cîntecul „La adio” șlagărul seriei”. Am văzut oameni cu părul alb cîntînd pe ritm de new wave, „Nici nu pot nimic să-ți spun / Pe cîrînd sau rămas bun / La adio, la adio tu”. Un grup de sportivi dintr-o tabără de instruire la Mangalia ne adresează cuvinte frumoase într-o scrisoare mai largă, fără a uita să-și exprime indignarea față de cei care au profitat de cenaclu, părăsindu-l după aceea în mod rusinos. Cîntă Partajul. A.P. e nevoit să remarce : „E cel mai muzical public din tot turneul acesta al cenaclului”. Se cîntă „Lumină”, cîntec lansat acum doi ani, cu adevărat, tot aici. „Lumină, lumină” s-a rostit ca o punte peste ziua care a fost și cea care a venit. Este primul loc unde s-au cîntat toate

refrenele cîntecelor și mai ales a celor care au fost lansate cu o săptămînă în urmă la Medgidia. Cîntecul „Partaj”, un cîntec cu o oarecare vechime, a fost reluat de cei prezenți chiar pe voci. Spectacolul continuă numai din vole-uri. Probabil și programul coerent, cu numere complete, este una din cauzele acestei atmosfere de-a dreptul excepționale. Se trece cu ușurință de la starea specială creată de Partaj la vigoarea cîntecelor de țară, de pace. Se scandează „România”. „Poate că strigătul dumneavoastră se simte și acolo unde la ora aceasta sportivele noastre luptă pentru medalia de aur la gimnastică. Poate că la ora la care toate femeinele vor pace la Mangalia, la Los Angeles toate femeinele noastre vor aurul olimpic”. Carmen Antal cîntă cu întreaga asistență : „Tărîmul Mării Negre va vibra / Ca la o gîsire de teaur / Dacă-n zori vom auzi așa : / Toate femeinele-au luat aur”. Previziunea aceasta a lui A.P. avea să fie confirmată la primele ore ale dimineții cînd toate telexurile anunțau victoria gimnastelor noastre la Los Angeles.

Nemaipomenit spectacol, fantastic public. De unde se vede că nu numărul spectatorilor e important, acum fiind 2 500 față de cei 4 000 de data trecută, ci forța care îi unește într-o singură imensă voce. Șlagărul seriei a fost pînă la urmă „La adio”. Pînă în final s-a cîntat de cinci ori, spectacolul de la Mangalia încheindu-se cu această nouă reușită a grupului Poesis. „Astfel, în seara de 1 august 1984, pe nepregătite, Mangalia bătu intensitatea spectacolului de la Costinești și deveni cel mai muzical public al Litoralului 1984”. (A.P.)

DUCU BERTZI

Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele : 1 341, 1 342, 1 343, 1 344, 1 345, 1 346, 1 347.

Pînă la această oră s-au exprimat în cenaclu în cadrul turneului de la mare următorii : Carmen Antal (Hunedoara), Maria Amariei (Suceava), Mirela Atudorei (Bacău), trupa Acropolis — Alexandru Makedon, Panaiotis Dukas, Mihai Chebac, Gabriel Tudor — (Galați), Ducu Bertzi (Maramureș), Octavian Bud (Satu Mare), Cristian Buică (Caraș-Severin), Raul Cârstea (Prahova), Nicolae Cenani (Cluj), Florin Constantin (Iași), Iemal Curtmola și Gabriela Iosif (Constanța), Camelia Daj (Neamț), Ștefan Dinu (Constanța), Arpad Domokos (Iarghita), Constantin Dragomir (București), Daniel Dumitrescu (Vilcea), Dana Fărcuț (Bihor), trupa Flapo — Alexandru Zărnescu, Jerry Schwartz, Romeo Beianu — (București) și George Ivanov (Constanța), Valentin Gere (București), Liana Gocan (Cluj), Maria Gorghiu (Caraș-Severin), Sorina Hașigan (Sibiu), Gil Ioniță (Bacău), Liliiana Ioniță (Bihor), trupa Metropol — Andrei Orban, Ildiko Iordănescu, Bella Raduly, Traian Cosma — (Bihor), Valentin Moldovan (Maramureș), Dinu Olărașu (Caraș-Severin), Emilian Onciu (Satu Mare), grupul feminin de folk Partaj — Magdalena Pușkas (Mureș) și Tatiana Filipoiu (Brașov), Valeriu Penișoară (Vaslui), grupul masculin de folk Poesis — Eugen Baboi și Marius Bațu — (Constanța), Mihaela Popescu (Suceava), trupa Pro Musica — Ilie Stepan, Grigore Bujor Hariga, Vasile Dolga — (Timiș), actorul Mihail Stan (București), Florin Șerban (Constanța), Maria Tănase (Prahova), trupa Totuși — Andrei Păunescu, Ioana Păunescu, Cristian Minculescu, Dan Cărbăș, Nicolae Dinescu — (București), Tudor Gheorghe (Doli), Lelia Vaida (Bistrița-Năsăud), Valentin Văran (Caraș-Severin), Nica Zaharia (Galați).

Găsim prilejul, spațiul permițîndu-ne, să vorbim de o chestiune de principiu, care de multă vreme a început să ne îngrijoreze, prin dimensiunile la care a ajuns : molima invitațiilor. Numărul invitațiilor la spectacolele Cenaclului Flacăra a crescut în ultimul an. Tot mai multe locuri sint ocupate sau reținute pentru cei cu invitații. Pe o invitație se intră în număr nelimitat ! Toate acestea ne obligă să atragem atenția că și Cenaclu Flacăra este un spectacol care include cheluieli ce nu sint deloc negliabile și cu toate că realizările noastre financiare sint imbucurătoare, nu considerăm că e normal ca unii să plătească bilet și alții nu. Acordarea de invitații la spectacolele Cenaclului Flacăra, după departajări care ne sint străine, este un obicei care trebuie să înceteze.

lia, locul in care am consemnat cel dens și inspirat spectacol din turneul nostru la mare.

ghiol dacă finalul n-ar fi salvat im-consolidată de rest. Timiditatea, mai ales comoditatea publicului au la încercarea noastră de-a da acces-i impresia vie a unui dialog auten-ici alternarea pieselor și a momen-spectacolului, nici ruperile de ritm putut schimba starea letargică și nplativă în care se complăceau cei tîi. Cîteva momente mai bune, tresăriri de orgoliu ne dau spe-Intre ele este și acela în care se că în Statele Unite ale Americii, Angeles, în această zi a început iada la care România „participă cu tate, cu cînte și cu sportivi cărora ază mult succes”. Cîntăm pentru ori adăugînd o strofă scrisă de Adrian Păunescu chiar atunci : sistem cu sportul, noi sintem cu liber olimpicul zbor / Noi sin-amea, noi ținem cu țara, / Cu-n drapel tricolor”. Am cîntat emenea „Trăiască România”, „Ju- la Putna”, „Lancu la Te- „O șansă păcii”, „Toate femi- vor pace”, „Să fie pace în legindu-le de „Viitorul” lui Nicolae cîntat de Valeriu Penișoară, înred aici primul moment excepțional ii. Avea să-i urmeze la aceeași ne „Doina lui Lucaci” în interpre- lui Emilian Onciu și a celorlalți ori ai cenaclului. O ploaie trecă-venită după o nouă perioadă de ce a participării revizuește în tota-aspectul acestei manifestări. Chiar că oamenii au rămas cu noi pînă astă oră tîrzie înseamnă acum mai decît toate aplauzele. Trupa Totuși inge pe toți parca și mai mult în nostru. Chiar și fosa scenei devine ațiu în care entuziasmul participării a expresivitate deplină. Cîntecul desc autentic desenează largi hore e fac să comparăm această imagine cea a unei nunți în toată regula. nd poate despărțirea aproape, oame-șpăta o energie pe care, mărturisim, e-am așteptat să o poată conserva tîit incit după atîtea ore de spec- te apară de o prospectime rară are capacitate participativă. Nu există acum nici un fel de reținere, o deosebire de vîrstă, totul este parcă șantion din „marea renaștere a spi- ității românești”. Sau altfel spus, truchipare a libertății noastre”, un la care aspirăm în mod egal cu Atmosferă cu totul excepțională, amînindu-ne într-atît incit ne vine să totul de la capăt. Gesturi tandre deștează această impresie. Cineva e un mare buchet de trandafiri din presară flori pe scenă. Privindu-l, m să uităm spinii acestei seri reți-frumuseța florilor și inegalabilul arfum.

CONSTANTIN DRAGOMIR

În serviciul dumneavoastră

calitatea : Eforie Nord, 29 iulie 1984, ore 20, Teatrul de vară.

Număr de spectatori : 3 500. Atmosfera spectacolului : un public și participativ, energie în manifestări spontane, a contribuit la realizarea atmosfere de mare spectacol. De re- în chiar corpul casetei prezența de pție în cadrul Cenaclului Flacăra a d: ului Tudor Gheorghe, inegalabil cconfundabil, așa cum îl cunoaștem. Aportul organizatorilor : foarte bun.

Spectacolul de la Eforie Nord a debutat opt, prin evoluțiile mature ale lui

la Cernavodă, în condiții cu totul neprielnice, sub o ploaie țorentială.

Programul Cenaclului Flacăra

Cenaclu Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, își continuă turneul său pe litoralul Mării Negre, astfel :

COBADIN — 3 august ; COGEALAC — 4 august ; CONSTANȚA, stadion — 5 august ; EFORIE NORD — 6 august ; MAMAIA — 7 august ; MANGALIA — 8 august ; EFORIE SUD — 9 august ; propunere : TECHIRGHIOI — 10 august ; SATURN — 11 august ; MEDGIDIA, stadion — 12 august ; COSTINEȘTI — 13 august ; NEPTUN — 14 august ; CONSTANȚA, stadion — 15 august.

Toate spectacolele vor începe la orele 20. Pentru toată această perioadă, membrii cenaclului își află sediul, ca și în anii precedenți, la hotelul Meduza din Eforie Nord.

Un muzeu in labirint

Luchian sau simbolul anemonelor (III)
Viața pe Vezuviu

Luchian. Autoportret din 1902

La expoziția din primăvara anului 1902, Caragiale a exclamat la un moment dat privind un tablou: „Băiatul ăsta nu știu ce are, că mă reține”. Caragiale nu avea o pricepere specială în materie de pictură, dar fraza lui exprimă limpede situația în care se găsea la acea dată Luchian, căci el era „băiatul ăsta”. Avea treizeci și trei de ani și era destul de puțin cunoscut, încât un marecăr domn care-i cumpărase pe mai nimic câteva tablouri, fără să-i achite întreg costul lor, își putea îngădui să-i trimită în loc de bani o pereche de pantaloni uzați. Mediocrității cu fumuri

ocupau zgomotos scena artistică și, ca de obicei, nu se arătau deloc dispuse să accepte adevăratele talente altfel decât în postura de emuli lingușitori; dar Luchian nu era omul să joace un asemenea rol; îi era silă și de ifosele nulităților și de intrigile de culise. Și, dintr-odată, destinul s-a decis, s-ar zice, să se alăture și el mediocrității! La treizeci și trei de ani, Luchian a avut prima confruntare brutală cu boala ce-l va hărțui apoi cincisprezece ani, până la moarte. Internat în spitalul de boli nervoase Pantelimon, a ieșit de-acolo alt om.

Care era bilanțul său la acea vîrstă? Neprinceput în treburi practice și credul, pierduse avutul pe care-l moștenise, declină spre condiția de boem. După ce alergase cu docarul pe Șoseaua Kiseleff, după ce călărise și gonise cu velocipedul, acum, cu sănătatea compromisă, merge greu cu ajutorul unui baston. Picioarele îi amorțesc și îi înțepenesc. E amenințat de paralizie. E amenințat, în plus, să-și piardă vederea. E amenințat să inebunească. Și, mai ales, e amenințat să nu mai poată picta. La treizeci și trei de ani!

Botticelli umblase cîndva în cîrji pe străzile Florenței. Dar Botticelli era atunci bătrîn, își crease opera. Putea avea consolare, dacă există consolare, că spusese, măcar în parte, ce avea de spus. Renoir pictase înșepenit într-un fotoliu de infirm cu penelul legat de degete. Dar asta se întâmplase în jur de șaptezeci de ani, la sfîrșitul carierei, cînd gloria îi aureola numele. Dar Luchian abia își începuse opera cînd doctorul, savantul Gh. Marinescu, i-a scris, pe lângă băi de Govora, odihnă și evitarea oricărui efort. Între riscul de a-și agrava boala și perspectiva de a renunța la pictură, el a ales atunci riscul cel mai puțin grav pentru un artist: să trăiască pe o muchie de cuțit.

Luchian e chiar un caz care mi se pare exemplar pentru a înțelege că bibliotecile și muzeele sînt îndatorate nu suferinței, cum cred unii, ci luptei cu suferința, împotriva ei. De la prima criză violentă, care l-a doborît, el s-a temut că boala îi va seca forța de creație. A fost obsesia lui permanentă; o spaimă care l-a hărțuit cincisprezece ani. Și mereu a căutat să-și demonstreze că nu și-a pierdut harul. Săgetat de dureri cumplite, se întreba, disperat, dacă mina îl va mai asculta și fiecare tablou de maturitate era creat probabil cu teama ascunsă că putea fi ultimul; fiecare e de aceea un fel de testament afectiv. Depășirile în peisajele ce-l atrag și lucrul propriu-zis îl silesc la eforturi penibile, adevărate chinuri, dar el nu mai cere destinului decît atât, să-l lase acest chin, să-l lase să picteze. În rest, a renunțat la tot. La treizeci și trei de ani scria din spital: „Cit e de greu să trăiești cînd ești sănătos, dar încă bolnav”. Cită vreme îi rămîne însă șansa de a picta, viața își păstrează pentru el și sensul și promisiunile. Chiar și atunci cînd, spre sfîrșit, trebuie să i se lege penelul de incheietura mîinii țepene, cînd, din fotoliu său pe roțile, trebuie să împungă pinza cu penelul, sfîrșecat de dureri, transpirînd din cauza încordării, uneori amețind, nemișcînd să miște brațul, trebuind să se oprească și să aștepte cu bărbia cîzută în piept, e în stare, totuși, să cînte dacă mai poate picta. Creația îi dă curaj; înseamnă că poate să trăiască și să speră! îi stimulează forțele vitale. În acest sens, da, se poate spune că boala a devenit un motor al creației lui Luchian. Ea l-a împins în acel cerc de foc și de gheață în care creația nu mai e o profesiune, ci e *totul*; nu mai e o parte a existenței, ci existența însăși: rațiunea și suportul ei. Șevaletul devine pentru Luchian un altar. Pictorul anemonelor face astfel parte dintre acei artiști care, împinși pe Golgota, au descoperit în creația lor un sprijin care e și destin și credință și mod de a vorbi și mod de a exista.

Ceea ce îl leagă de șevalet acum este ceva mai mult decît dragostea de pictură; este spaima că ar putea-o pierde. Cu această spaimă în suflet nu poți iubi, desigur, decît dureros și total. Cînt știe că dragostea este nu o parte a vieții, ci viața însăși, știe și că o pierde ceea ce iubești înseamnă a pierde totul. Cei care ajung să trăiască astfel nu mai pot iubi cu jumătăți de măsură și compromisuri și nici nu se mai pot risipi în o mie de fleacuri. Ei nu mai pot fi nici superficiali, nici zgomotoși. Nu se mai pot amăgi cu nici un alibi, trebuie să fie necruțători cu ei înșiși, să se debaraseze de toate ușurințele și să-și devoteze cu o fervoare discretă toate resursele unui singur scop, arta lor, care este și crucea și forma lor de luptă. Ei știu că au o singură șansă și că, fără pasiunea lor, vor muri. Ei depind astfel nu numai fiziologic de inima care bate. Indiferența i-ar ucide. Să ne mai mirăm că în loc să eșueze în mizantropie, cum i-ar fi putut îndemna unele experiențe, cei mai buni dintre acești artiști iubesc și mai mult viața și că întrebările lor devin pentru ei adevărate somații pe care și le adresează? Crez, deci exist, exist, deci crez, este legea celor care nu mai au de ales, ca Luchian, decît între creație și moarte. Suferința a reușit doar să-i silească să creadă și mai mult în artă, să facă din profesia lor o religie și din chinul lor un act sacerdotal. În felul acesta, chiar cenușa a aștit flacăra, chiar gheața a alimentat focul. Hărțuit de boală, de vicisitudini, de temeri, ei știu că le rămîne ceva esențial, credința în creația lor, iar faptul acesta îi ajută să trăiască, să lupte, să reziste și să-și clădească opera pe Vezuviu.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Cora Irineu în epistole de dragoste

Cîteva scrisori de-ale Corei Irineu către C. Beldie, din călătoria bănățeană, vor da o imagine mai exactă a sensibilității ei și a învâpăierilor afective, care-i făcuseră pe amindoi captivi. Și n-am idee dacă semnele acestea de iubire, ce se găsesc, dimpreună cu alte materiale, la secția de manuscrise de la Academie au fost sau nu date pînă acuma publicității.

Cred că nu. În prima ediție din *Scrisorile bănățene* de la „Cultura națională” n-au putut fi incluse fiindcă — așa cum am arătat — ea apare în 1924, exact în ajunul neașteptatei ei sinucideri — dar nu figurează nici în cea de-a doua ediție din 1975, scoasă la Editura „Facla” de la Timișoara, în îngrijirea lui Petre Pascu, cu toate că este considerabil și util amplificată.

În 1946 însă, într-un număr din noua serie a „Revistei Fundațiilor”, C. Beldie — care va închide ochii în 1954 — știu e-a tipărit ceva din corespondența ei și mai mult din paginile „Jurnalului” pe care-l ținea.

Nu am la îndemină în clipa asta — pentru o confruntare — numărul respectiv din „Revista Fundațiilor”, dar presupun că Beldie, pe care l-am cunoscut bine și ca om și ca structură, lucid, delicat și cu un ascuțit spirit de discernămint, nu putea să divulge singur, cit a trăit, textul unor epistole care îl implicau atât de intim în viața Corei Irineu.

N-ar fi fost nici logic, nici estetic, nici uman și nu-l văd pe Beldie strivind sub tălpi ofranda unui buchet de violete. Oricum, mă voi duce la Academie să mă edific și să-mi edific și cititorii. Și considerînd că epistolele — tandrele și mărturisitoare epistole ale Corei Irineu — au fost sortite postumității amîndurora, le dau în ordine

Biblioteca in aer liber

Nenea șoferul

Nu, de uitat momentul acela nu l-am uitat, dar după decenii sigur că nu pot reda în amănunt ce s-a întimplat. Voi încerca doar să nu fabulez. Ce nu-mi amintesc precis, așez sub semnul atoteingăduitor al lui „poate”. Era deci într-o zi din luna august 1940 — nu poate, ci sigur — aveam șase ani și se petrecuse în familia noastră un eveniment. Nu știu despre ce e vorba, dar numai o întimplare ieșită din comun ne putea determina, pe mama, pe tata și pe mine (dar eu, firește, nu luam hotăriri) să ne urcăm într-o „mașină de piață”, oprită cu brațul ridicat de pîrîntele meu chiar în fața casei unde locuiam, pe strada Popa Tatu din București. Eram în pragul anilor negri, ai piinii de orz și ai marmeladei „melanj” (adică de dovleac) întinsă pe felii de mămăligă rece. Nu-i ardea nimănu de taxiuri pe atunci. Și totuși mașina a oprit, tata s-a suit lângă șofer, mama și cu mine în spate, și ar fi trebuit să ne urmim, dar nu știu ce vorbeau cei doi bărbați, pentru că plecarea a întîrziat cîteva minute. Poate. Iată primul „poate”. Oricum, am pornit și ne îndreptam spre cartierul gării Filaret, unde locuiau bunica și trei dintre mătușile mele, cu soții și copiii lor. Mașina — poate mi se pare — mergea nefiresc de încet. La un moment dat, puțin înainte de „Parcul Carol”, azi „Parcul Libertății”, cam la poalele dealului ce urca spre gara Filaret și, mai departe, spre cimitirul Belu, s-a oprit.

— Dați-vă jos, vă rog, nu pot să vă duc mai departe... a spus șoferul.

dator cu precizarea că toate sînt din anul 1922: „28 iulie (în tren) Cățelușule drag, ți-am pus acum numele „Bubico”. Nu știu ce mi-l sugerează dar mă amuză la nebunie. Nu mai poți spune că nu te-am trecut prin gama tuturor dezmiertărilor. Haide, fă puțin sluj și nu mai ride javră!... Poate am să ațesc. Noapte bună. Pa, javră răsfățată, Cora.

Bună dimineața, Beldie. E atît de frig acum că tremur toată. Lumea se deșteaptă și devine gentilă. N-ai bi nici o grijă”. În aceeași zi ajunge la Caransebeș și scrie: „Sînt tare frumoși și pitorești bănațenii, Beldie... Sînt tare obosită, Beldișor, Cora.

...Un toboșar. Beldie, ce privești-te! Mă duc la prețură. Am fost la primărie. La revedere.”

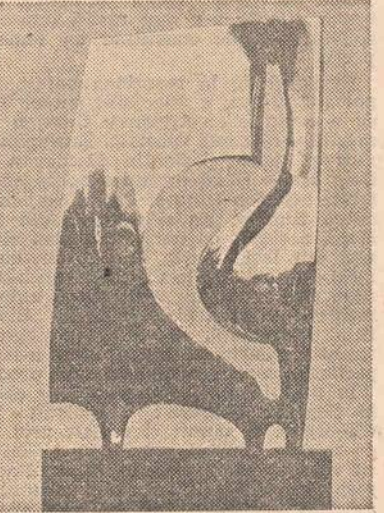
La 4 august îi dă de veste din nou punînd în paranteze precizarea că este „între munteni”: „Cum vezi, la o săptămînă de la plecare sînt încă în Lugoj... Ce mai faci tu, jivină netrebnică? Te ții de blăstămății. Mi-e tare dor de tine. Aștept să aflu cineva rînduri de-ale tale la Gheorghiu...”

Tipau țigăni, injura codreanul (pădurarul — n.n.), îi batjocorea notarul și eu, Beldie, eram fericită... Plec acum la Buzias...”

La 9 august de la Timișoara caligrafiază: „Dragă Beldișor, dar spune-mi ce faci de te absoarbe atîta și uiți de orice datorie, măgarule? Țin mult să știu cum petreci?... La revedere, dragul meu, veselește-te, dar fii cuviincios; scrie-mi și mie cîteva rînduri și caută dacă se poate să-mi faci rost de reducere pe „C.F.R.”. Arată salutările mele la prieteni. Ce face Nae? (Nae Ionescu — n.n.). Cum suportă lipsa mea? Cu dragoste, Cora.”

Beldișor, trimite-mi prin „Rador” (agenție oficială de presă — n.n.) cinci sute de lei. Dacă-l întilnești pe Bébé (Ion Vinea — n.n.) spune-i și lui să-mi trimită. Știu că-l sugdestul serpoacele!”

Și urmează tot la 9 august și tot de la Timișoara șirurile astea: „Măgarule de Beldișor, poate că înainte ca aceste rînduri să se aștearnă cinstitei tale priviri, Marioara Gheorghiu să fie deja în București, — dacă se ține de hotărîrea

ei de azi. I-am dat procură să te urechească. Nu zău, cînd am plecat m-ați țipat cu toții. Nici un cuvînt de nicaieri, de parc-aș fi singură în toată lumea. Beldișor, eu mai aștept cîteva zile aici să-mi ajungă veste și parale. Am fost ieri cu Marioara Gheorghiu și Sandu la strand... Semăna unul cu tine, Beldie, de mă nebuneam cu Marioara, dar era mai burduhănos și mai scurt în picioare. Tu ești zvelt pe lângă el!... Dar nu zău, adu-ți aminte și scrie-mi repede. Salutări prietenilor. Cu dragoste, Cora”.

La 14 august Cora Irineu gîsindu-se la Arad începe o scrisoare pe care n-o isprăvește: „Dragul meu Beldie, m-am aflat în Arad într-un cerc de ostasi simpatici și îndatoritori cum nu-ți închipui. M-au plimbat cu trăsura lor prin împrejurimi, la pescuit și la vinat, în păduri de stejari, locuite de cocoși săbăteci, prin crînguri; am dejunat cu ei în lunca de tufe din marginea Celei — smarald pierdut în stuțăriș — pe cînd soldații întindeau năvodul. M-au plimbat pe stranduri de scaldători, prin parcuri, pe undele Muresului cel săltat de poduri mărețe. Cînd am cerut generalului Daschivici voia să vizitez cetatea, maiorul Măinescu, un abonat al „Ideii” (publicația „Ideea europeană” a lui C. Rădulescu-Motru — n.n.) care se aflase în Caracal, cînd cu conferințele noastre, se oferă să mă conducă. Ce să-ți spun? Îi știu pe Procopescu — e la fel și, potrivit ciudată, sînt concetățeni. Pune aceeași stăruință să venim aici cu conferințe, dorință care însuflețește și pe cei din Brașov, după spusa lui M-me Soreanu, cu care a fost ca să mă întilnesc tot prin Măinescu, așa că se găsesc și aici covrigi pe stradă, cum vezi...”

Epistola rămîne așa și e reluată, în continuare la 25 august, la Lipova: „Scumpul meu Beldișor, tot scriu la scrisoarea asta care pe mine nu trebuie să mai sfîrșească. Mă scăpat din mină firul povestirii, căci n-am mai avut răgaz să-ți însemn nimic. În sfîrșit, o scrisoare a ta! Te văd întreg și v-am văzut pe toți într-însa. M-am cutremurat de accentul voroaelor tale, elocvențiu meu Beldișor, care-ți nesocotești într-atît însușirile! Încordarea mea s-a topit deodată și am simțit dulceața oboselii, sfîrșeala mea care te-ar face să închizi cu bucurie ochii pentru veșnicie. Dragul meu, nouitatea e elementul care mă face să trăiesc cu atîta intensitate, să vibrez la toate emoțiile, de parc-aș fi vizitată de un duh sfînt sau stăpînită de un diavol... Dragul meu Beldișor, trebuie să închid scrisoarea asta, fără să-ți spun mai nimic din cite vreau să-ți spun... Nimic din ce-am văzut și ce-am auzit. Sînt obosită și timpul nu mă mai duce. Mă plec pe umerii tăi. La revedere. Multă frăție la ortaci, Cora”.

Acesta e crîmpeul epistolar, din povestea de dragoste dintre Cora Irineu și Constantin Beldie, care-și păstrează și azi, după 60 de ani colbăiți, mormurul unei melodii pierdute, miresmele care vin foarte departe și uitatele și desuetele langori de altădată.

L. KALUSTIAN

pins», adăugînd: «În caz de neacceptare a arbitrajului, Axă se va dezinteresa de soarta sud-estului Europei... conștiințele pot fi pentru România o totală distrugere a întregii sale de stat» (subliniere a autorilor Istoriei...). Concomitent, urgente măsurii militare sînt luate de Marele Stat Major nazist pentru eventualitatea unei rezistențe armate a României, iar 23 de divizii horticiste (din 24 existente) sînt concentrate la frontiera romană. (...) La 30 august ultimul act al Dictatului de la Viena s-a desfășurat la palatul „Belvedere”. Delegația română a avut de semnat textul prin care se luau 43.982 km² din teritoriul României (partea de nord a Transilvaniei, inclusiv Maramureșul, Crișana), cu o populație de 2.609.007 locuitori”.

Tot spre sfîrșitul lunii august, cu patru ani mai tîrziu, băiatul de zece ani trăia zilele imensei bucurii a eliberării de sub teroarea fascistă, zile care constituiau sfîrșitul unei epoci, începutul alteia, preluatul unei perioade de transformări fundamentale pe care nu un elev de clasa a treia primară îl putea întrevădea. Dar din discuțiile celor din casă, care nu uitaseră episodul cu șoferul, am mai înțeles un lucru care, el, era la mîntea mea de atunci: că România redevenea România și că primul bărbat pe care-l văzusem plîngînd în viața mea (în anii războiului am mai văzut mulți...) avea să-și recapete familia. Sigur că simplificam lucrurile (cum altfel?), dar pentru mine ziua aceea însemna că bărbatului ce-mi vorbise la poalele dealului Filaret, că domnului de la volan care îmi explicase mie, ca unui băiat mare, ce i se întimplase, o să i se dea înapoi familia ce-i fusese furată. Mă bucuram de bucuria celorlalți, dar aveam și o sursă de satisfacție proprie: se terminau anii de chin pentru nenea șoferul al meu.

FLORIN MUGUR

atelier literar

G. Dumitrescu

F. Kolló : Frenenzie „în dodii” și exhibiționism (adesea ieftin), o adevărată fabrică (în exces de producție) de trucaje metaforice în răspăr, fără consecințe. (Poezia devine, astfel, o prezentă rădă, cu totul întâmplătoare.) „Cine-și spală / în prezența mea iumătătea goală? / Cine a ținut un ac între buze / pentru a săruta peretele cu vertebra / și apoi a cusut un lucru demn de milă?... etc., etc. — predominantă netă a confecției laborioase, care infirmă spontaneitatea, inspirația, dicteul.

A. Cozianu : Încă nu e clar, lucrurile continuă să rămână mai aproape de compunerea diligentă, de efort și nu de har și vibrație. Ceva, în „Apus”, „Perpetuare”.

A. Andronic : Multe lucruri confuze, „în doi peri”, care nu se potrivesc cu succesele de care vorbiți. Unele aptitudini lirice par să existe, dar ele trebuie cultivate și valorificate pe o linie mai clară, mai coerentă, cu mai multă atenție și grijă pentru cuvânt și semnificație. Vom vedea, în continuare.

W. Kramps : Excelentă „mostră” trimisă! Așteptăm textul integral, pentru care am rezervat un loc în prima pagină!

Valentin Rădulescu : Sint certe manifestări lirice, deocamdată insuficient de omogene, de „rotunde”, cu părți rarefiate ori chiar parazitare, cu alunecări aleatorii și cristalizări incomplete. „Ciinele”, „Criza”, „Sandviș” — niste jaloane (încă aproximative) ale unui drum promițător.

Em. Băltianu : E uimitor (pe cit de regretabil) cum îndelungata dv. experiență poate lăsa în voia ei, în nestire, această giră torentială de vorbe, sub semnul unei inadmisibile facilități, al locului comun, al lipsei de gust,

de control, de măsură!... Numai și numai aici trebuie să căutați răspunsul la veșnicile dv. întrebări și jelanii în legătură cu insuccesele, neimplinirile, eșecul repetatelor tentative de a răzbate!...

Luana : Părerea lui e mai aproape de adevăr decât a dv.!

F. Sadiu : Știți bine cum e cu „pepenii într-o mină”!... Poezia cere o dăruire totală și consecventă. Altfel, degenerază într-un soi de „lucru manual”, de „gherghef” obosit și sărac (plafonat), așa cum se vede și în ultimele texte pe care ni le

trimiteti (cu fel de fel de „fluvii cu petale de poezie fragilă”...? etc.). Un singur lucru bun, care mai îngăduie unele speranțe: „De ce”.

Zamfira S. : Povestirea dv. e scrisă stingaci, fără pricepere și îndeminare. Din păcate, nu sint semne că ar exista înzestrări și perspective în cimpul literar.

Ioan Paul : Cite ceva, prin „Cotitura”, „Aglomeratie”, „Temă acasă”, dar densitatea e încă scăzută și distanta până la poezie încă destul de mare.

Em. Petrescu : Intârzie așteptatului revirement! Ceva, în „Dar”, „Mina”

(cu o strofă finală neinspirată, incapabilă să prelungească și să încheie semnificația).

M.D. Ploiești : De ce trebuie să presupuneți că răspunsul pentru M.N. Prahova vi se adresează, când dv. semnați M.D. Ploiești?... Și de ce trebuie să semnați cu inițialele (și nu cu un pseudonim oarecare) ca să produceți incurcături, și dv., și nouă? Versurile, încă neconcludente. Ceva, în „Fata”, „Foame”.

L. Zamfir, C.E. Andra, Raluca — București, L. Vernescu, Ovidiu L. : Încă nu putem trage o concluzie. Reveniti.

Doina Cojocariu, Virginia Fetina, Ovidiu C. L. Ciobanu, Simona Mirea, Gabriela Coman, Gabriela Dumitrescu : E ceva, încă nu ideajuns. Continuați. **Christy G.F., Bianca Babeș („Din mine crește”), Aurel Neacsu, Radu Cirstea, Panait Ilie, Calexo, Cristian Pavel („Nevoia de tine”), B. Delapinu, A. Bangală, D. Gioglovan, A. Armand, A. Cuzman, Mirela Minea („Luna ca o seceră”), Veronica Stan, I. Iepure, Metis-Alba, Jo M.C.D., Maria Chertic, Camelia Georgescu, Ema Vrincaianu, Oreste („Opinie”), Violeta Mihalea, Iv. C. Dragos, D. Pietraru :** Nimic nou!

Mumic (?) Stelian Nica („minghiat”, „ghinditoare” ?...), C. Titel (indescifrabil), D. Bitoleanu, Marius Popa, Tudorel Drăgoi, N. Cazacovschi (întrebați la revista „Cinema”), Ion Marin Gheorghie, L.C.M. — Mărăsești, Florin Satty (indescifrabil), I. Creangă, Valentin Păcurariu, Elena Neagu, Ino Sedru, I. Savelciuc, Dumitru A. Eduard, Pan Petre Simion, Viorel Păcală, G.D. : Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU ■ N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

DE CE ?

De ce taci și de ce nu inventezi ceva un cal, un ciutec, o ploaie, bărci ajungând lângă malul cu miracole — dă-i drumul! citeva pietre (i-ar fi de-ajuns ca paravan să inventezi soarele-nțins către mine lasă fotografiile de duminică să viseze surisuri elastice și confuze vino să ne purificăm în grădina cu meri prea lași totul pe seama pescărușilor — mă desprind din nălucire și vreau cristalul apelor în care se tulbură largul...

FATMA SADIU

SINGURĂTATEA ÎN FORMĂ DE TRĂGACI

Voi dormiți liniștit, fără vise, cu femeia alături, piinea și vinul pe masă. Iar eu, înfășurat într-o mantie de purpură, cu singurătatea în formă de trăgaci, împuse aceste lebede de hirtie și nu știu de unde am singe pe degete — degetele mele prea puțin deprinse cu trupul femeii, frîntul pînii și sfărîmatul paharului în podul palmei.

NICULAE ALEXANDRU VEST

JACK LONDON

Visînd să devină ziditor pînă la stele tragea, în loc de gloanțe, cu ochii cailor împuseînd preria Putea cu-n foc de pușcă să risipească insulele

Cu pieptul lui a oprit cuvinte pe buzele oceanului și făcea iarba să se simtă trandafir.

VASILE MIHALCEA

DAR...

Te-ai putea răzvrăti pentru uzura ruginită de roți neune ale carului gloriei... Dar te alegei cu acest moft. Te-ai putea lipsi și de el, privind pur și simplu în altă parte, în partea ta...

Dar poți privi în partea ta, acolo unde știi că nu privește nimeni?!...

EMIL PETRESCU

REVELAȚIE

De ce nu mi-ați spus cit e de frumos cîntecul cit e de pură cinzia

cit e de dulce soarele cit de aproape sint stelele De ce nu mi-ați spus că prin dragoste atîngi cerul cu mina De ce nu mi-ați spus că viața e mică s-o-nchizi într-o nucă De ce nu mi-ați spus că sint muritoare că sint muritoare De ce nu mi-ați spus

CELIA BĂNUȚ

DEȘERTUL ÎN CARE ÎNGENUNCHEZ

Mereu un gol Mereu marea și neputința Năvala ecourilor luîndu-ți amprentele Palpită sub lună ceasuri cu limbile tăiate.

A. VALONI

POETUL UCIDE HIMERE

Ucid himere arunc bastonul de mareșal rămîn bun de dus la minăstirea incertitudinii și-a dezolării în acest anotimp de nevroze provizorii arunc bastonul de mareșal ucid himere sunt singur abia îmi aduc aminte de voi, contemporani...

MARIUS SĂRBU

SORA MEA

Sora mea, aș vrea să știi cum e toamna asta-n vîi despletită și aramă înger luător de vamă

cum se tale riu-n zori de slab țipăt de cocori, și se rup ciorechinii singuri de acute cuturiguri,

cum scîncește mustu-n boabă, cum mi-e inima neroadă plină tot cu haz pustiu și cu suflu șui, candriu...

Sora mea, de-al reuși cit gîndit-am a zidi îți voi face dreaptă parte și în viață și în moarte

DIMITRIE LUPU

„Volumul conștiinței”

(Urmare din pag. 9)

epică, de esul romanesc, ignoră creația de caracter. Recitind pe Agârbiceanu, criticul redescoperă cu plăcere preocuparea etică, atitudinea de înțelegere față de omul mărunț, vibrația prozatorului în fața binelui și frumosului care există în individ, indiferent de condiția lui. Nu-i spune nimic o luciditate care desfigurează și împuținează profunzimea și frumusețea umană — „caci — zice el — o luciditate care nu știe să vadă decît raul din om și din lume, părțile întunecate sau meschine ale vieții, care suspectează orice zare de lumină este o falsă luciditate, este nu luciditate ci orbire. Dintr-o asemenea imposibilă luciditate-orbire rezultă o literatură crispată, plină de exasperare (...), deprăntă, neputincioasă și rea, cărți cu mame fără sentiment matern și cu „iubiri” ce sint orice altceva în afară de iubire. Parcurgînd o asemenea literatură, citind asemenea cărți ilustrînd un primejdios amoralism dezumanizant ce omelesc mi se pare tezismul de atîtea ori incriminat al lui Agârbiceanu, ce respirabilă și purificatoare proza sa aspră și curată ca un munte”. Ideea este reluată, sub diverse forme, și în alte articole, dovada unei opțiuni adînci și a unui program critic de la care Valeriu Cristea nu se abate. Acceptîndu-le, în principiu, pe-amîndouă, aș introduce în privința *insuficienței umane* a personajului din proza de azi și a *volumului conștiinței* (care e, deopotrivă, al creatorului și al eroului) citeva disocieri. Cea dintîi are în vedere sursa acestei insuficiențe. E vorba, oare, de o concepție a scriitorului modern (de o luciditate rău înțeleasă și rău aplicată) sau de o insuficiență chiar a gîndirii, concepției scriitorului care, neștiind să citească sufletul uman, nu propune, în analiză, decît o schemă abstractă și „rece” a individului? Încin să cred că insuficiența umană a personajului se bizuie pe o insuficiență estetică a prozatorului. M-am întebat și eu, citind romanele de azi, pentru ce sint în ele atît de puține personaje memorabile și pentru ce viziunea lor asupra omului modern este așa de limitată și neconvîngătoare, în ciuda conflictelor în care intră și a dramelor sociale prin care trec. Răspunsul nu poate fi decît unul singur: pentru că prozatorul nu știe să construiască tipuri memorabile și, în genere, prozatorul are o viziune obstinat și îngust sociologică. El este, cum am spus și altă dată, prea puțin creator, a uitat să povestească și, în pofida teoriilor moderne pe care le adoptă cu ușurință, nu știe să construiască un roman sau o nuvelă.

Scriitorul trebuie să aibă, desigur, „inima caldă” (adică puterea de înțelegere a condiției umane), dar și capacitatea de a exprima, în formele creației și cu puterea ei de convingere, complexitatea umanului. Chiar raul, demonic are nevoie de adîncime pentru a fi înțeles și pentru a avea o semnificație în ordinea artei. Încin să cred că prozatorii care nu știu să construiască „personaje simpatice”, cum zice Valeriu Cristea, nu știu să construiască, în genere, personaje verosimile în structura și în sfera lor de existență. Simpaticii, și ei antipatici, răii și bunii, depînd, într-adevăr, în literatură de volumul conștiinței estetice. Nuanțînd ideea lui Valeriu Cristea, aș spune că impresia dezamăgitoare pe care o avem parcurgînd atîtea cărți cu personaje „fără inimă”, vine mai întîi din faptul că aceste cărți n-au spirit, n-au inteligență, createază, sint scrise, pe scurt, de oameni fără vocația marilor arte și, de cele mai multe ori, chiar fără un elementar talent epic. Oricît de cinic ar fi un scriitor (admițînd că există așa ceva) și oricît de rea, necruțătoare ar fi luciditatea lui, dacă este un talent ade-vărat nu se poate ca viziunea lui a supra raului din om să nu aibă o anumită grandoare și putere de convingere. Dar se întâmplă adesea că indivizii care evoluează în romane voluminoase n-au identitate literară și, deci, nici identitate umană. E mai rar cazul, semnalat de Valeriu Cristea, cînd o carte să ne satisfacă „din punct de vedere estetic”, nu însă și „sufletește”. De regulă, ea nu ne satisfacă în nici un fel. Sub sărăcia sufletească se ascunde o detestabilă sărăcie a gîndirii și o insuficiență gravă a talentului. După Joyce și Céline, și chiar mai înainte de ei, nu mai putem judeca etic în literatură decît ca o manifestare a esteticului. Cine a spus că frumosul este binele în acțiune sau binele în grad maxim? Raul, derizoriul, impostura, abjecția, pe scurt, căderile omului au nevoie, pentru a căpăta pregnanță și semnificație, să fie privite în oglinda unei mari conștiințe artistice. Restul cade în seama unui „realism pragmatic și obtuz”, vorba lui Valeriu Cristea.

Autorul volumului *Modestie și orgoliu* (un simbol pentru critica care își înțelege bine locul și misiunea în literatură) cere ca nu numai proza să aibă inimă, dar și critica. O critică nu înseamnă, după el, numai idei, stil, interpretare, înseamnă și un mod de a fi și de a simți. „Deficitul de existență, de trăire”, poate influența nu numai calitatea opereii literare, dar și calitatea interpretării literaturii. Cu alte vorbe, în critică trebuie să vibreze omul, să se simtă plînatatea sufletului care citește și judecă, nu numai agerimea minții. Și Valeriu Cristea citează pe G. Ibrăi-

Doru Bucur

De opera lui Doru Bucur trebuie să ne apropiem cu reculegere și cu un mare interes. Îi este proprie o înaltă temperatură. El a năzuit către pictura — aș zice — totală. Cit de departe ne aflăm de speciile picturii comode, ale picturii de divertisment! Doru Bucur a făcut corp cu Pictura așa cum puținii o fac pe planetă. Era angajat cu toată fibra făpturii lui fragile, zi și noapte, în actual complex al sublimării artistice. Din nefericire, circumstanțele existenței l-au obligat, mare parte din scurtul timp al vieții cumpînt încheiate la 47 de ani (în 1969), să se țină departe de instrumentele iubite, să intre sporadic în altarul atelierului, de altfel întotdeauna improvizat, căci nu a avut niciodată o cameră special destinată. Aceasta nu l-a împiedicat însă să-și dezvolte o gîndire plastică deosebită, unică. Paginile lui de jurnal

atestă, cu claritate și ferm, pe lingă tragismul existenței fizice, continua, pura lui existare spirituală în acel „lucru grandios: arta”. Pictura lui intenționează adeseori să capteze straniul epocii noastre spațiale. Ea este populată de irizate, mirifice „căderi în cosmos” și de nemăvăzute „viziuni spațiale”. Întotdeauna ea respîră larg o năzuință cosmică, o restituire către semenii a vibrării sale maxime de contemporan mereu însetat de cunoaștere și perfecțiune, mereu neliniștit, profund angrenat în crearea specificității spirituale a lumii noastre. Era chinuit de ideea modalităților de exprimare a unei arte absolute. El afirma că „între pictura figurativă și cea abstractă trebuie să existe un alt drum care poate încă nu s-a arătat nimănui”. Pierderea lui timpurie este o veritabilă mare pierdere pentru arta noastră, pentru artă în genere. Sintem datori să-i adunăm lucrările și să-i organizăm expoziții.

FLORIN NICLIU ■

leanu, E. Lovinescu și Tudor Vianu, trei dintre marii critici români pe care îi stimulează enorm și de care se simte apropiat între altele tocmai prin accentul pus, în analiză, pe calitatea umană a creației. Într-o paranteză confesivă, criticul dă această splendidă imagine a pietonului sentimental în lumea cărților: „Dacă paradusul ar exista, mi l-aș închipui populat — în afara și în jurul acelor ființe apropiate pe care le iubim cu tenacitate zi de zi și oră de oră — exclusiv cu oamenii pe care i-am „prins” astfel de-a lungul anilor în plasa simpatiiilor mele de pieton sentimental, spațiu al unor conexiuni afective cu obiect *efemer*, infiripate instantaneu dar neînchipuit de durabile. Unii s-ar putea să se întrebe ce legătură poate fi între critică și asemenea experiențe suflettești citadine mai mult sau mai puțin bizare și totuși atît de obișnuite. În ce mă privește, fără ele (adevărate *evenimente* ale vieții fiecăruia dintre noi) n-aș fi avut, probabil, nici un motiv să scriu”.

Trebuie să aibă, mă întreb, criticul inimă? I se cere, azi, să aibă numai decît o metodă, un sistem de lectură, în umbra cărora să se retragă în modul cel mai discret cu putință. Valeriu Cristea ne reamîntește că toate acestea nu sint posibile decît cu prețul unei alarmante tehnicizări a criticii, ceea ce înseamnă o scădere a vitalității și frumuseții ei. E îndreptățită această neliniște? Este, oricum, reală și orice critic care gîndește mai profund la

profesiunea lui și-o pune. Criticul „cu inimă” sau „de inimă” a ieșit, în orice caz, din orizontul literaturii moderne. Impresionismul este scotit peste tot și aproape de către toți o frivolitate a spiritului. Subiectivitatea rămîne în pragul metodei, afecțiunea nu participă (decît sub forma unei severe refuzării) în demersul criticului. Critica este opera ascuzei, nu a plăcerii. Tocmai la aceste bucurii ale spiritului critic nu vrea să renunțe Valeriu Cristea. Și tocmai acest lucru cere el criticului literar: să nu sacrifice „săr-bătorile lecturii” și să nu se rușineze să-și manifeste propria sensibilitate. Cred mai mult într-un critic pe care îl simt — notează el.

Adevărul este că *volumul simțirii* s-a redus în critica nouă, dar n-a dispărut și nici nu e posibil să dispară. În orice om al *codului* trăiește și un om al *plăcerii*, a dovedit-o Barthes. Un critic creator, cum trebuie să aspire orice critic adevărat, este un spirit care, pe măsură ce scrie, se descoperă pe sine și se gîndește pe sine în raport cu obiectul estetic. Scriem — zicea Sartre într-o extraordinară propoziție — pentru a ne simți esențiali în raport cu universul! Ne-am mai simțit esențiali față de univers și față de noi înșine dacă am împiedica să se manifeste spiritul și sufletul în plînatatea și forța de care sint în stare? Criticul trebuie să aibă, deci, și inimă, pentru că fără ea cunoașterea ar fi incompletă și spiritul critic ar fi primejduit de sterilitate.

Un cântec glăsuind ca o pereche de ochi

• De când se bea cafea în Europa • Proiectele lui Mireille Mathieu • Neînțelesul Shakespeare •

Comentariul săptămânii

În ultimii ani, în literatura de specialitate perioada de după 1963 este numită tot mai des, cel puțin în ceea ce privește țările dezvoltate, „perioada post-industrială”. Corespunzător, se vorbește și de o „generație post-industrială”, cu preocupările ei, cu problemele ei specifice. La una din aceste probleme ne vom referi în cele ce urmează.

Până nu demult, se considera că din punct de vedere socio-economic — în concordanță, firește, și cu factorul biologic — viața omului este alcătuită din trei părți: perioada de formare, perioada de muncă și perioada de odihnă (pensionarea, retragerea). Dar pentru „generația post-industrială” se pare că această împărțire nu mai corespunde realității. Schema propusă în acest caz este următoarea: faza preprofesională, faza profesională, faza postprofesională și faza de repaos. După cum se observă cu ușurință, noutatea constă în introducerea unei perioade în plus, cea de-a treia. Ce reprezintă ea?

După cum scria nu demult „Deutsches Allgemeines Sonntags-

blatt”, este vorba de faptul că, în mai multe țări occidentale, „numeroși bărbați și femei sînt scoși la pensie înainte de vreme, sub motivul că ar fi prea în vîrstă pentru viața profesională”. Operațiunea are loc în intervalul dintre 50 și 60 de ani, și astfel societatea se află dintr-o dată în fața unui grup masiv de oameni care sînt încă în putere, capabili de a mai munci, care se simt prea tineri pentru a

Bătrîni tineri

fi pensionați. Acești oameni, inactivizați înainte de vreme, au fost numiți „bătrîni tineri”. Ei sînt din ce în ce mai mulți. „Astăzi, scrie revista amintită, mai bine de jumătate din salariați sînt scoși la pensie înainte de limita legală”. S-a calculat că pînă în 1995, „bătrîni tineri” vor reprezenta în R.F.G. 24% din populație, ajungînd la 11,9 milioane, în loc de 9,6 milioane cîți sînt în prezent.

În mod normal, ieșirea la pensie mai devreme ar trebui să-i bucure pe oameni, întrucît li se creează posibilitatea de a-și oferi unele satisfacții de care n-au avut parte mai înainte, din lipsă de timp: călătorii, lectură, vizitarea așeză-

mintelor de artă, sau pur și simplu statul la taclale. Dar nu se întimplă așa. Scoși prematur din viața activă, acești oameni, pentru care munca devenise mod de existență, se simt inutili și, prin aceasta, frustrați. Ca să nu mai vorbim și de faptul că au de suferit materialmente, pensia fiind, se știe, mai mică, și uneori mult mai mică, decît salariul.

Dar oare pricina scoaterii anticipată la pensie este într-adevăr faptul că oamenii între 50 și 60 de ani nu mai pot face față activității profesionale? Aceasta este mai curînd explicația, ca să zicem așa, oficială. După cum precizează sursele amintite, „milioanele de șomeri și generația care vine din urmă îi aruncă pe «bătrîni» afară din atelierele și din birourile lor”. E vorba, așadar, de locurile de muncă ale persoanelor aflate între amiază și amurgul vieții, și nu de incapacitatea lor. Dar cîte locuri de muncă s-ar putea crea pe seama uriașelor fonduri destinate înarmărilor? Dacă cheltuielile militare s-ar reduce fie și parțial, s-ar putea da de lucru atît șomerilor, cît și tinerilor care pășesc acum în viață, și n-ar mai fi nevoie de „faza post-profesională”, populată de bătrîni tineri. Oamenii ar putea astfel deveni bătrîni la vîrsta bătrînețelor.

ION CODRU ■

Accente în lume

Ficțiune și realitate

În Literaturnaia gazeta a apărut un interviu cu cei mai cunoscuți scriitori sovietici de ficțiune. Printre schimbările și realizările preconizate pentru începutul și mijlocul secolului viitor sînt și cele legate direct de om, de modul său de viață. De pildă, opinează scriitorii, în acea perioadă se vor efectua experiențe de prelungire, chiar de redare a tineretii. Oamenii vor avea haine speciale, ce vor ține răcoare vara și vor încălzi corpul iarna, iar paltoanele, subele vor fi doar obiecte de muzeu. Pînă la apariția acelor minunate obiecte de îmbrăcat tot obșnuitele haine vor fi necesare. Inventarierea făcută în taiga este îmbrucătoare, numărul tigrlor a crescut de șase ori, iar zibelina care dispăruse a ajuns la numărul la care poate fi comercializată.

Litiera lacrimilor

După Italia, Franța este țara care va realiza o coproducție chino-europeană. Prima coproducție chino-franceză, „Litiera lacrimilor”, reconstituie treizeci de ani din istoria frămîntată a poporului chinez, începînd cu încercuirea și luarea Shanhaiului de către Armata de eliberare, în anul 1949 și continuînd apoi cu perioada frămîntată a Revoluției culturale. Eroina filmului și scenaristă a propriei existențe este pianista Chow Ching Lie, fosta elevă a Margheritei Long. Pianista își prezintă viața de la vîrsta de treisprezece ani, cînd a fost silită să se căsătorească, pînă într-o zi din aprilie 1973 cînd a dat primul său concert pe scena teatrului de la Champs Elysées. Chow Ching Lie va concerta pe aceeași scenă în primăvara anului următor.

Realizări și proiecte

Președintele R.F.G. a decorat-o pe Mireille Mathieu, ridicînd-o la rangul de ofiter al Verdienstkreuzes — adică echivalentul francez al „Ordinului meritului”. După ce a primit ordinul, Mireille s-a grăbit să se întoarcă în Franța pentru un turneu care s-a încheiat la Avignon, orașul său natal, unde a cîntat pentru prima oară în viața și cariera sa. Am așteptat acest lucru, spunea Mireille Mathieu, 18 ani. Acest concert a fost un eveniment pentru întreaga familie care s-a reunit ca pentru o mare sărbătoare: tatăl, mama și cei 13 frați — 6 surori și 7 frați. Proiecte — un drum în Mexic unde și va intîlni pe Placido Domingo și Julio Iglesias, pentru a înregistra un show intitulat „Cri-cri” turnat în franceză, spaniolă și engleză. După Mexic, M.M. va zbura la New York unde împreună cu alte două mari vedete, Paul Anka și Michel Legrand, va apărea timp de trei săptămîni într-un spectacol la Gershwin Theatre de Broadway.

ELENA GRECESCU ■

Shakespeare tradus în... engleză

Dacă la noi s-ar monta o piesă în care eroii să vorbească în limba Paliei de la Orăștie, spectatorii tot nu și-ar face o idee exactă a diferenței dintre limba engleză de astăzi și cea a lui Shakespeare. În prezent, englezii pur și simplu nu pricep anumite pasaje din scrierile marelui Will, din cauza numeroaselor cuvinte ieșite de mult din uz și care trebuie tălmăcite cu dicționarul de arhaisme. Iată de ce cunoscutul literat și istoric englez A. Rous, de la Universitatea din Oxford, s-a gîndit să... traducă cele 37 de piese ale lui Shakespeare în engleza de astăzi. Prelucrate în acest sens de Rous însuși, textele shakespeariene au văzut lumina tiparului cu prilejul celei de-a 420-a aniversări a nașterii maestrului.

Această „aducere la zi” a limbii marelui clasic a provocat reacții contradictorii — de la aplauze entuziaste, la proteste vehemente. Așa, de pildă, cunoscutul actor Richard Burton, unul din organizatorii festivalului shakespearian de la New York, și istoricul Barbara Tachman au salutat cu căldură încercarea lui A. Rous de a elibera operele vrăjitorului de la Avon de cuvintele neînțelese astăzi și de balastul trimiterilor la subsoal, obligatorii în prezent pentru orice text shakespearian tipărit. În același timp, au fost formulate și numeroase critici. Unii au arătat că o astfel de prelucrare nu numai că a modificat dimensiunile unor versuri, făcîndu-le să schioape, ci, în unele cazuri, a și denaturat sensul lor inițial. Alții au afirmat că această manieră de popularizare constituie „un act irresponsabil”, că ea coboară piesele shakespeariene la nivelul „pălăvrăgelii în jargon”. Specialistul american John Andrews scria: „Redactarea lui Rous șterge multe nuanțe, coboară, tonalitatea pieselor și plasează poezia la nivelul prozei. Este ca și cum ai înlocui statuile dintr-o catedrală medievală cu manechinele dintr-un magazin universal”.

Dar pe Rous aceste critici nu l-au prea impresionat. El este autorul mai multor lucrări consacrate lui Shakespeare și vremii lui, iar unele concluzii ale savantului au format obiectul unor vii dispute știin-

țifice. „Atitudinea față de Shakespeare — a spus Rous — este astăzi, în multe privințe, asemănătoare cu atitudinea față de exponatele de muzeu. Eu am vrut ca marele clasic să devină contemporanul nostru, și nu să rămînă în stare congelată”. Specialistul englez afirmă că a procedat la „traducere” cu cea mai mare grijă și că n-a schimbat decît cuvintele cele mai greu de înțeles. Astfel, în faimosul monolog al lui Hamlet „A fi sau a nu fi” a modificat foarte puțin doar două fraze. Rous a subliniat că scopul principal al acțiunii sale este ușurarea înțelgerii lui Shakespeare de către studenți, care îi citesc operele cu glosarele de

tă între 600 000 și 3 milioane de oameni care nu știu nici să scrie, nici să citească. În Marea Britanie numărul acestora este de 2 milioane, iar în Olanda de 400 000, la care se mai adaugă 350 000 de muncitori străini. În Franța sînt cel puțin 2 milioane de analfabeți, în Belgia — 360 000, iar în Grecia — 620 000. Însă recordul îl deține de departe Italia, cu 11 milioane de analfabeți și semianalfabeți. Numai Danemarca și Luxemburgul au declarat oficial că, practic, nu au locuitori care nu știu să scrie și să citească.

Cafeaua n-a fost totdeauna măcinată

La o recentă expoziție deschisă la München — scrie ziarul „Süddeutsche Zeitung”, care apare în acest oraș vest-german — au putut fi văzute toate tipurile posibile de măcinătoare de cafea, din toate vremurile. Expoziția și-a propus să înfățișeze lungul drum parcurs de cafea în Europa. Potrivit documentelor expuse aici, această băutură a apărut pentru prima oară pe continent la începutul secolului al XVI-lea. Cîva timp ea nu s-a bucurat de popularitate, dobîndind chiar faima de „zeamă otrăvită”.

Și iată că în a doua jumătate a secolului al XVII-lea, la Nürnberg a fost construită prima rîșniță de cafea, și în curînd în orașul Remscheid noul produs era fabricat în 22 de ateliere. În secolul al XVIII-lea, utilizarea cafelei în Germania și fabricarea de rîșnițe au primit o grea lovitură din partea regelui prusac Friedrich al II-lea. El a emis un decret prin care institua monopolul de stat în comerțul cu cafea, ceea ce a dus la o scumpire bruscă a îndrăgitei băuturi. Numai oamenii cu foarte mare dare de mină își mai puteau permite să consume cafea. Dar a fost găsită și de astă dată o soluție: în cafeaua măcinată a început să se introducă cicoare — pe atunci numai cicoare — obținîndu-se un nechezol avant la lettre. Ca urmare, a renăscut și producția de rîșnițe: cicoarea trebuia, oricum, și ea măcinată.

ION D. GOIA ■

De pe toate meridianele

arhaisme alături. „Cu fiecare deceniu — afirmă omul de știință englez —, limba lui Shakespeare devine pentru noi tot mai străină. Iată de ce a fost necesar s-o apropiem de zilele noastre și s-o facem înțeleasă”.

Paradoxurile analfabetismului

În zilele noastre ne-am obișnuit să raportăm analfabetismul aproape exclusiv la lumea a treia. Aflăm însă cu mirare — dintr-o corespondență a agenției vest-germane de presă D.P.A. — că acest fenomen este prezent acolo unde îl așteptăm mai puțin, și anume în țările vest-europene dezvoltate, membre ale Pieței Comune. Astfel, dintre cei 270 de milioane de locuitori din statele Comunității, 21 de milioane sînt analfabeți sau semi-analfabeți. Agenția citată consideră însă că numărul adevărat al neștiutorilor de carte este cu mult mai mare, întrucît la recensămîntele analfabeții se jenează de cele mai multe ori să se declare că atare. De aceea și apar cifre diferite, uneori cu neotriviri foarte mari între ele. Așa, de pildă, se presupune că în R.F.G., care multă vreme s-a considerat țară cu populația în întregime știutoare de carte, exis-

Roza vinturilor

CARLOS DRUMMOND DE ANDRADE (Brazilia)

Cîntec amical

Vreau să închei un cîntec în care mama mea se recunoaște în care toate mamele se recunosc un cîntec glăsuind ca o pereche de ochi.

Merg pe o șosea ce străbate mulțime de țări. Dacă ei nu mă văd îi văd eu și salut prieteni de-o viață.

Împart o taină asemenea unuia ce iubește sau numai suride. În chipul cel mai firesc

doi duișii se caută mereu.

Viața mea, viața noastră întruhibează un singur diamant. Am învățat cuvinte noi atunci le-am dat frumuseți.

Vreau să închei un cîntec care trezește bărbații și adoarme copiii.

Science fiction

Martianul mă întîlnise pe stradă, se temea de neputința mea omenească.

Cum de-i ființă, gîndea, cum, de vreme ce scornește atîtea distrugerii ale propriei sale ființe?

Plecînd martianul m-am luat după el. Aveam nevoie de el ca mărturie. Dar nu voi să-mi vorbească și dispăru în văzduhul cu fruntea problematică.

Am rămas singur, singur și departe de mine.

În românește de PETRE STOICA ■

Lumea se amuză

— Seuzați, locul acesta este liber?
(După PANORAMA — Polonia)

Omule, fii primul tău medic!

SĂ GÎNDIM
CU CAPETELE
NCASTRE

● Un tezaur inepuizabil: farmacia naturii ● Concret, împotriva fumatului ●

Aproape totul despre Laboratorul

PLANTAVOREL

Farmacistul Isidor Grosu, 40 de ani, născut la Vaslui, absolvent al Facultății de Farmacie din Iași, este, din noiembrie 1982, șeful Laboratorului PLANTAVOREL din municipiul Piatra Neamț. A lucrat până a veni aici la Institutul de medicină și farmacie din Iași, disciplina industria medicamentului. A venit pentru o idee mi-a măturat: să pună umărul, alături de toți oamenii inimoși, la reevaluarea și redimensionarea unei și frumoase și eficiente tradiții — industrializarea plantelor medicinale până la stadiul de medicament, preluând în această delicată întreprindere tot ce este bun și se mai cunoaște din practica fostelor laboratoare Vorel.

— La prima vedere, zice, acțiunea de revitalizare a acestei idei, a reînființării laboratoarelor, apare oarecum simplă. În realitate este destul de complexă: ni s-a impus adaptarea unor tehnologii de fabricare a medicamentelor în spațiul existent. Problema a fost dificilă pentru că trebuia să folosim niște aparate care trebuiau montate în spațiul de aici. Apoi s-a pus, la fel de acut, problema materiei prime, adică a plantelor medicinale, medicamentele care urmau a se fabrica neconținând altceva în compoziția lor decât extracte din flora spontană a țării. Am procurat, apoi, din țară, aparatura necesară. Am mers la Cluj-Napoca, la Timișoara, Tg. Mureș, București. Știam ce ne trebuie, dar uneori aceste aparate au fost adaptate fluxului impus de clădirea în care ne-am instalat. Așa că, în luna octombrie 1983, am obținut primele comprimate plavobilul, plavotensul și plavolaxul, recomandate, în ordine, în afecțiuni hepatobiliare, cardiovasculare, iar ultimul este un laxativ.

— Ați extins, ulterior, gama de medicamente fabricate?

— Am mai pus la punct tehnologiile de obținere a extractelor totale (uscate) din plante, în vederea realizării și a altor produse farmaceutice: plavosedin (sedativ), plavocool (folosit în afecțiuni gastro-duodenale), plavothym (pentru afecțiuni bronhopulmonare), plavoalgin (adjuvant în tratamentul afecțiunilor reumatice), plavovenol — tablete, unguent, supozitoare (folosit în afecțiuni circulatorii), plavosept (recomandat în afecțiuni bucofaringiene).

— Toate aceste medicamente le fabricați acum?

— Le fabricăm acum în cantități foarte mici, datorită faptului că linia tehnologică de extracție nu este montată în întregime; facem, de asemenea, unele finisări în tehnologie. Sperăm ca anul acesta, prin octombrie sau noiembrie, linia tehnologică pentru obținerea extractelor din plante medicinale să intre în producție, să putem realiza, astfel, extractele din plante necesare producției de medicamente a anului 1985.

— Care va reprezenta mult?

— După un calcul estimativ, aproape 150 milioane. Asta în situația în care mai completăm o parte din instalațiile necesare: mașini rotative de comprimat cu productivitate foarte mare. La ora actuală noi producem, în două schimburi, 120 000 comprimate. O mașină rotativă poate produce între o sută, până la două sute de mii de comprimate într-o singură oră! Deci, e oarecare diferență, nu?

— Intr-adevăr, „oarecare“. Dar de unde puteți procura mașina asta?

— Le produce I.M. București. Noi vom face totul pentru a o putea procura. Acum va trebui să mergem la Cluj, la Institutul de cercetări și proiectări pentru industria alimentară și frigorifică, pentru un atomizor — o instalație pentru uscarea extractelor din plante prin atomizare.

— Ce fabricați, în mod curent, acum?

— În momentul de față avem în fabricație patru medicamente: hepatobil, expectorante, antidiareice și rhamnolax — realizate din pulberi de plante.

— Cum poate intra omul în posesia lor?

— Medicamentele vor apărea în farmacia, în funcție de comenzi pe care le vom primi de la oficiile farmaceutice din țară.

— În obișnuința Laboratoarelor Vorel exista, din câte știm noi, sistemul de desfacere a medicamentelor ramburs: solicitatorul trimite o scrisoare, în care indică medicamentul de care are nevoie, iar la primirea lui prin poștă, plătea contravaloarea. V-ați gândit și la o astfel de posibilitate?

— Toate medicamentele noastre se vor desface prin farmaciile din țară — lucru mai convenabil, credem noi, pentru cumpărători. În cazuri speciale, când un bolnav ne solicită un anumit medicament, vom organiza un serviciu ramburs, dar tot prin farmaciile care ne vor deservei. Pentru că, trebuie subliniat, singurele unități specializate în desfacerea controlată a medicamentelor sînt și rămîn oficiile farmaceutice și, implicit, farmaciile.

— Dar o farmacie proprie Plantavorel nu va exista?

— Dorim să organizăm în Piatra Neamț, cu concursul Oficiului farmaceutic Bacău, o farmacie pentru desfacerea numai a produselor fitoterapeutice și, în același timp, pentru prepararea unor rețete magistrale (prescrise de medici) cu componente din plante, plante livrate de noi.

— Practic, cum?

— În cadrul policlinicii cu plată din Piatra Neamț, se va organiza un cabinet fitoterapeutic, unde medicii vor prescrie rețete bolnavilor, cu adresabilitate la farmacia sus-amintită. Aceasta pentru a urmări mai bine efectele terapeutice ale produselor noastre. Dorim, de asemenea, ca medicul care vor prescrie bolnavilor produsele noastre să țină o legătură strînsă cu Laboratorul Plantavorel, atât din punct de vedere al documentării referitoare la unele produse, cât și al dozelor maxime care se pot administra unui bolnav.

— Dar dacă vă pomeniți, în curînd, cu niște scrisori de solicitare?

— În momentul de față, v-am spus, nu avem organizat un serviciu ramburs. Ca să intre în posesia medicamentului dorit, omul trebuie să se adreseze la farmacia, iar farmacia, prin notă de comandă, nouă.

— Ce termene de garanție au medicamentele fabricate la Plantavorel?

— Termenul de garanție e de doi ani, de la data fabricației specificate pe ambalaj.

— Ați livrat vreunei farmacie produsele fabricate până acum?

— Avem în stoc 30 000 flacoane de he-

Experimentul Elthes a început!

Căutători și susținători ai noului, una dintre laturile demersului nostru neîntrerupt, am sprijinit, se știe, și cauza doctorului orădean Ladislau Elthes, al cărui preparat (pe bază de plante de Vircitorog) s-a dovedit eficient în tratamentul bolilor de ficat și colecist, cu efecte remarcabile în hepatite și ciroze.

N-am pledat decât pentru legalitate și promptitudine, cerînd o cercetare științifică riguroasă a preparatului respectiv, extrem de solicitat de bolnavi, în vederea generalizării lui. O spunem cu bucurie și satisfacție: apele noastre au fost auzite! Zilele trecute, forurile în măsura să decidă, Ministerul Sănătății și Direcția sanitară a județului Bihor (director dr. Ioan Popa), au trecut la o acțiune concretă, încredințînd doctorului Elthes 10 paturi în cadrul secției medicale II a Spitalului județean Oradea. Astfel zis, experimentul a demarat, o comisie de specialiști prezidată de medicul primar dr. Cornel Cutus, șeful secției medicale II și președintele filialei de gastroenterologie Bihor a U.S.S.M., urmînd să se pronunțe asupra efectelor terapiei Elthes în (pentru moment) hepatite cronice evolutive și ciroze. S-a întocmit în acest sens un protocol pe 4 luni, documentul prevăzînd, între altele, obligația administrării preparatului sub supravegherea și îndrumarea autorului. Din câte am fost informați, colaborarea dintre Ladislau Elthes și medicii secției în care i-au fost repartizate paturile, doctorii Ciocan, Frez, Miclea ș.a. decurge normal, existînd toate premisele ca experimentul să ducă, în cel

mai scurt timp, la date concludente, lămuritoare.

În altă ordine de idei, dr. Elthes a depus, recent, la O.S.I.M. dosarul preparatului în vederea brevetării. I.C.S.M.C.F., prin dr. Octavian Kontz, șeful laboratorului de plante, s-a arătat favorabil omologării, constatînd (pentru început) originalitatea produsului. Totodată, „Plantavorel“ Piatra Neamț studiază posibilitatea de a deveni titular al brevetului, unitatea respectivă urmînd a prelua cînd va fi cazul producerea medicamentului.

Așadar, situația Elthes pare intrată pe un făgaș bun. Declanșarea experimentului vrea să însemne, fără îndoială, o speranță în plus pentru bolnavi. Dar e de datoria noastră să le atragem acestora atenția că, implicat în experimentul în curs, doctorul Elthes are nevoie mai mult ca oricînd de liniște. A-l asalta în aceste clipe, așa cum s-a întimplat pînă nu demult și cum, din păcate, se mai întimplă, n-ar ducă decât la îngreunarea acțiunii, la întîrzieră ei. Dacă am cerut fermitate din partea forurilor medicale, și am găsit înțelegere, tot așa cerem acum răbdare din partea pacienților. Pentru că, repetăm, valorificarea ideilor lui Ladislau Elthes a demarat și ea nu trebuie, în nici un fel, stînjinită. În momentul în care comisia instituită la Oradea se va pronunța, sub o formă sau alta, asupra terapiei în discuție, vom reveni. Pînă atunci să notăm, nu fără a ne ascunde satisfacția, că un prim pas, poate cel mai dificil, a fost făcut.

OVIDIU IOANIȚOIA

patobil pregătit pentru livrare și 20 000 de flacoane cu expectorante. Le vom livra în zilele următoare oficiilor farmaceutice din Bacău și Iași. În viitor vom introduce în fabricație alte două produse. Vrem, tot în viitor, să realizăm și produse cosmetice, cum și o serie de produse pentru sectorul zooveterinar, pentru tratarea enteritelor la vite și a helmintiazelor în sectorul porcilor. De altfel, ne-am propus să realizăm întreaga gamă de forme farmaceutice pe care o realizează Laboratoarele Vorel: soluții, siropuri, unguente, supozitoare, comprimate.

— Pentru fiecare medicament aveți nevoie și de o aprobare a fabricației: cum o obțineți?

— Comisia medicamentului, din Ministerul Sănătății, analizează fiecare formulă în parte, atât din punct de vedere al componentelor active, cât și al acțiunii farmacodinamice și, în raport de rezultate ne aprobă sau nu fabricația.

— Dar controlul?

— Se face un control fizico-chimic al materiei prime, prin determinarea conținutului în principii active în plantă (variabile în raport cu condițiile pedoclimatice ale anului), apoi se face un control cantitativ al principiilor active pe tot fluxul tehnologic de extracție, concentrare și uscare. La urmă, facem un control fizico-chimic al produselor finite.

— Acum, să discutăm o problemă mai dificilă: materia primă! Fînd vorba de cantități industriale, cum le procurați?

— Prin contracte cu Trustul PLAFAR

București și prin organizarea unui serviciu de recoltare și cultivare a unor plante medicinale mai dificile. Anul acesta avem culturi dirijate, pe 10 hectare, terenuri în îngrijirea fiecărui dispensar comunal din județ, precum și pe terenul adiacent Pingărați. Dar materia primă fiind într-adevăr o problemă, vom extinde culegerea plantelor medicinale de către oamenii noștri. Vom extinde și suprafețele cultivate cu plante medicinale, în așa fel încît să ne asigurăm, cu mijloace proprii, cantități suficiente pentru producția unui an de zile și chiar unele rezerve. Printre alte culturi, vom extinde și o cultură de kenny dulce — foarte deficitar în flora spontană și chiar în cultură.

— Medicamentele pe care ni le-ați enumerat, altele pe care le veți fabrica aici, conțin și vor conține numai plante medicinale?

— În exclusivitate numai plante medicinale, mai corect spus, extracte din plante medicinale. Chiar adjuvanții (lactoza, gelatina etc.) sînt obținute tot din produse naturale. De asemenea, în produsele pe care le realizăm, le vom realiza în viitor din extracte de plante nu vom folosi și nu folosim nici un ingredient din import. Avem suficiente posibilități de realizare a formelor farmaceutice propuse, în totalitate, cu și numai cu materii prime indigene.

N. GRIGORE MARĂȘANU

Este pentru ințila oară cînd, după știința noastră, o asemenea acțiune se organizează la nivelul unui compartiment teritorial. Dar, paradoxal, ideea aparține nu locuitorilor comunei Maieru, ci unui bucureștean, iar acesta este inginerul Iorgu Sava-Crăiești. Iată pe scurt istoricul acestei inițiative salutare, pe care o aducem mai ales în atenția celor năpăstuiți de flagelul tutunului, patimă supranumită pe drept cuvînt, încă din vremea lui Jean Nicot, triumful inutilului.

— Alegerea comunei Maieru din județul Bistrița-Năsăud nu este o întîmplare, ne mărturisește interlocutorul nostru. Acest colț de țară, atât de legat de amintirile lui Liviu Rebreanu, este cunoscut pe întregă rază a județului pentru vrednicia oamenilor și pentru curățenia moravurilor. Maieru este de asemenea așezarea rurală cu cele mai multe mame eroine din România. Toate acestea și multe altele m-au îndemnat să cred că aici aș putea câștiga adevărată localnicilor pentru organizarea unei campanii de lungă durată îndreptate împotriva tabagismului și alcoolismului. La scurtă vreme după acest gînd, am avut prilejul să întîlnesc un ilustru reprezentant al Maierului. Este vorba de apicultorul Nicolae V. Ilieșiu, cunoscut astăzi în toată țara și chiar dincolo de hotarele ei, în calitate de creator al produselor din gama „Apilarnil“, apreciate pentru valoarea lor terapeutică și biostimulatoare de excepție. Spre bucuria mea, Nicolae Ilieșiu a fost de acord să sprijine de îndată propunerea mea și, mai mult decât atât, a făcut chiar o călă-

Prima comună de nefumători din România

torle pînă la Maieru pentru a discuta cu localnicii despre oportunitatea unui asemenea program curativ și pilduitor. Ulterior, am făcut și eu o vizită la Maieru, unde am putut constata că ideea mea devenise între timp populară, că mai ales colectivul de profesori și dascăli din comună se arătau hotărîți să înceapă o campanie necrutătoare împotriva tutunului și abuzului de alcool. Am rămas aici mai multe zile pentru a pune la punct planul nostru. Programul nu reclamă în fapt decât o acțiune conjugată, în principiu un efort colectiv de voință, astfel încît, de la o lună la alta, „tabăra“ nefumătorilor să se îmbogățească cu noi prozeliti și să devină un exemplu pentru cei înrobiți obiceiului de a folosi iarba dracu-

lui. Metodele sînt cele cunoscute: conferințe, pliante și mai ales statul de vorbă ca de la om la om. Cu duhul blîndeții, dar cu armele persuasiunii. Nimeni nu trebuie să devină indiferent cînd își vede rubedenia, vecinul sau consăteanul aprinzînd o țigară.

Programul nostru a fost adus la cunoștința Comitetului P.C.R. al județului Bistrița-Năsăud, unde ne-am bucurat de îndată de multă înțelegere. Am primit încurajări și felicitări din partea tovarășului Virgil Loruș, șeful secției de propagandă a județului de partid, ca și din partea tovarășei Floarea Iordan, președinta Comitetului culturii și educației socialiste al județului. De asemenea, tovarășul Mircea Brahas, directorul Casei

de creație, ne-a promis tot sprijinul. S-a hotărît de comun acord ca acțiunea să se desfășoare pe o perioadă de 25 de ani.

Un înlocat adept al ideii s-a dovedit a fi tînărul primar al comunei, Ieronim Bora. „Programul nostru, a declarat dînsul, se va desfășura de-a lungul unui pătrar de veac. Dar mie mi se pare cam mult să așteptăm atîta vreme pentru a face din Maieru o comună de nefumători. Campania asemănătoare au inițiat suedezii, polonezii și norvegienii. Eu propun să ne luăm la întrecere cu aceștia și să scoatem din Maieru patima tutunului și alcoolului mult mai devreme. Ar fi bine ca școala și primăria să înființeze „premiile de virtute“, pe care să le acordăm celor care dovedesc grabă și înțelegere în lupta antitabagică și antialcoolică“. O primă încurajare ne-au oferit-o deja profesorii și învățătorii comunei care au hotărît în corpore să lase tutunul și să reducă la maximum consumul de băuturi alcoolice. Ei constituie, de altfel, principala eșalon al acestei bălții pentru sănătate. În toamnă, va avea loc în comună un simpozion pe această temă, iar atunci vom putea comunica și primele rezultate. Sînt sigur că vom izbui, deoarece măiereni sînt oameni hotărîți.

LIVIU TIMBUS

N.R. Pentru cei care doresc să adopte programul inițiat în comuna Maieru, sau să obțină informații suplimentare, îi invităm să se adreseze inginerului Iorgu Sava-Crăiești, București, str. Cercului 3, sector II, cod 70246, tel. 11 69 50.

SUPUNEM ATENȚIEI

Fiecărui după merite

• Veninul de albine împotriva durerii! • „A fost ca un miracol” •

Argument la o mare realizare

Cazul și cazurile dr. Florea Dinu (XI)

... Din nou la Ploiești. Pe o stradă foarte aproape de centru și care, totuși, se proiectează dintr-o dată la periferie, peste o veche linie de centură, cu case înghesite în curți mici, stradă ce se cheamă Nămolosa, după un piriu mișos peste care trece. Ne oprim la numărul 5, unde locuiește familia Pancovici și unde îl găsim pe cei trei copii, Marian, Sorin și Florin. Unul de 18 ani, unul de 16 și mezinul de 7. Cel care a suferit de paralizie facială este Florin. Il privim atent, îl determinăm să vorbească, să ridă, să fluiera, să se încrunte, să clipească repede, repede..., adică să execute toate mișcărilor-test pe care le-am învățat și noi, de când scriem despre cazurile doctorului Dinu. Toate sînt firești, nici o anomalie.

Curtea e răcoasă, cubărită sub umbra unui măr și cu asfaltul spălat îndelung cu furtunul. Copiii sînt impecabili, ordonați și îngrijiți; Florin, răsfațatul fraților, e în sort roșu și cămășuță cocheta, ultramodernă, cu guler-bentiță, în dungi roșii-albe. Sînt frumos dezvoltăți, au chipuri bronzate și ochi albaștri de peruzele. Părinții sînt la lucru, la întreprinderea de carotaj și perforări. Tata e vopșitor auto, mama — minutor-distribuitor la magazine. Marian le dă telefon și, în curind, coboară în fața porții, dintr-o Dacia 1300, tatăl — Mircea Pancovici. Miștile îi miros a vopșele, pe lângă unghii îi mai stăruie un sîrat de verde, omul a venit în grabă, crezînd că s-a întimplat ceva cu Florin. Il liniștim, nu-i cerem altceva decît să-și amintească și să povestească despre întimplarea cu paralizia copilului.

— N-ați primit o scrisoare?, ne întrebă.

— Ce scrisoare?, îi răspundem.

— Am trimis la redacție o scrisoare de mulțumire pentru doctorul Dinu. Am compus-o cu jurista noastră de la întreprindere, toți oamenii știu cit am fost de necăjit cu băiatul...

— N-a sosit încă, o vom căuta, cînd ne vom reîntoarce, dar, iată, am venit noi la dumneavoastră. Cum s-a întimplat?

— S-a întimplat iarna. Copiii cei mari mergeau la școală, iar pe-asta mic n-aveam cu cine să-l lăsăm acasă. Am primit aprobare de la conducerea întreprinderii să fie admis la cămin. Așa că, îl sculam odată cu noi, îl luam în brațe și plecam; căminul fiind vizavi de locul nostru de muncă. Era cel mai mic, știți că la cămin se primește de la 3 ani. Dormea într-un pat paralel cu ușa. Cineva a uitat ușa deschisă pe timpul somnului lor de prînz. În ziua aceea, pînă să ieșim din schimb, am fost anunțați să ne ducem să-l luăm, deoarece s-a îmbolnăvit. Cînd l-am văzut cu gura strîmbă și cu ochiul stîng roșu șiroid de lacrimi, cînd și-a dat seama că nici nu poate să-l închidă, soția a făcut un șoc, incit a trebuit s-o duc și pe ea la doctor.

— Cui v-ați adresat prima dată?

— Nici n-am ajuns acasă, ne-am dus direct la policlinică, la Policlinica nr. 3 de pe Andrei Mureșanu. Acolo, o doctoriță mi-a pus vreo trei pastile în palmă și ne-a spus să nu mai fim așa disperați că o să se facă bine. M-am uitat cam cruciș la dînsa, cum o să se facă bine cu pastilele alea, cînd pe drum de la cămin la policlinică paralizia chiar se accentuase; nu era o glumă. După masă, am venit din nou la policlinică, la un medic

specialist neuro-psihiatru, dr. Băltărețu. După ce a scris o rețetă lungă, m-a trimis la fișier să aduc fișa copilului. O asistentă observă că am fost și dimineață la altcineva, vine și-i spune doctorului. Acesta explodează și-mi rupe rețeta în față. Explodez și eu și-l spun că o să mă adresez comitetului județean de partid. Am plecat cu băiatul în brațe, plîngînd. A doua zi a trimis după noi. M-a luat mai omeneste, mi-a scris altă rețetă, cu pastile, injecții și tot felul de vitamine. Am îndopat copilul cu ele, făcînd niți un rezultat. Soția, nedormind noapte de noapte, stînd cu copilul în brațe ca să-i acopere ochiul și pentru că altfel nu adormea, era din ce în ce mai bolnavă, plîngea tot timpul, avea dureri mari de cap. Trebuia neapărat să fac ceva; nici cei mari nu mai puteau să învețe în atmosfera care era în casă.

— Și ați aflat de doctorul Florea Dinu?

— Nu am aflat, știam, totul era cum să pătrunzi acolo, știam cită lume vine la dînsul, e cunoscut demult în tot orașul și în tot județul. Am pătruns pînă la urmă, ajutați de niște rude. Mi l-a luat o soră în brațe, l-a pus pe un scaunel de frizerie și, mai întîi, l-au fotografiat din toate părțile. Apoi, a început tratamentul. L-a pus un electrod în mină, cuplat la acel aparat, iar altul i l-a plimbat pe obrazul paralizat și pe timpla. Mergeam din două în două zile ca, după 12 sedințe, să nu mai aibă nimic. Și-a revenit total. A fost ca un miracol. Vă spun cîntîi că din sedința în sedință vedeam mersul în bine al băiatului. Așa incit, l-am dat la școală normală, la 6 ani, unde s-a descurcat ca toți copiii de vîrsta lui, deși ne era cam frică să nu-i revină boala la efort ori, iarăși, la vreun curent. Iată că nu s-a întimplat nimic, e normal, e sănătos. Florin nu-și amintește și e mai bine pentru el; îi povestim însă noi, din cînd în cînd, ca să țină minte numele doctorului Florea Dinu, cel ce l-a salvat, cel ce, vindicîndu-l, i-a redat o viață normală. Gîndiți-vă dumneavoastră, cum ar fi crescut acest copil aici în cartier, printre ceilalți copii așa mulți?! Și ce-ar fi fost în sufletele noastre?!

Sîntem gata să arătăm oricui copilul, să-i povestim, să-i arătăm rețetele, să-l rugăm să consulte fișa de la Policlinica nr. 3 de aici, din oraș, ca și fișa nr. 2160 de la dr. Dinu, și să se lămurească. Ar fi cel mai cîntîi, dacă există cineva care se îndoiește de ceea ce a făcut și face dr. Dinu. De cîntea noastră, credem, nu se poate îndoi nimeni; poate să mintă, să zicem, unul, doi, trei, dar nu sute și mii cîți am trecut prin cabinetul său.

— Sîntem de aceeași părere cu dumneavoastră, totul e ca acel ceva care vrea, în mod onest, să se convingă, să apară, să existe, să acționeze.

CICI IORDACHE-ADAM

Serban Florica, 25 ani, Hăbăuț, jud. Prahova — fișa nr. 4195 din 14.XII. 1983 — paralizie facială dreapta, veche din septembrie 1963. Înainte de tratament, după tratament (profil dreapta și stînga).

Apiterapia acupuncturală

Dr. Eduard Șerban este absolvent al Facultății de medicină din București, promoția 1953. A făcut specializarea la Paris, în 1970, la clinica de reumatologie a Facultății de medicină, cu profesorul S. de Seze. Este doctor în științe medicale și medic primar, șeful secției de reumatologie-recuperare la Spitalul orașenesc Pucioasa.

Are numeroase studii de reumatologie și apiterapie, publicate în țară și în străinătate, între care: „Veninul și reumatismul”, comunicată în 1980 la Congresul internațional de apiterapie din Franța și publicată în numărul 1981, „Utilizarea veninului de albine injectabil în tratamentul spondilăriticii anchilozante”, la Simpozionul internațional de apiterapie de la Acapulco, 1981, „Considerații asupra folosirii veninului de albine în tratamentul de recuperare al spondilozii lombare algice” și „Considerații asupra tratamentului cu venin de albine în meralgia parastezieică esențială”, la Congresul național de reumatologie din 1983.

— Spuneți-mi doctore Eduard Șerban, ce are tîmăduitor în el veninul de albine? Vă întreb asta deoarece pentru majoritatea oamenilor, veninul este o otrăvă și nu un medicament.

— Orice medicament poate fi otrăvă și orice otrăvă poate fi medicament. Nu este un simplu joc de cuvinte, ci un adevăr arhicunoscut astăzi, totul fiind dependent de doză, de condițiile administrării și de necesități. Veninul de albine este un produs biologic propriu. Componentele sale, aptamina, melitina, precum și fosfolipazele și hialuronidazele, acționează pe de o parte ca inhibitori ale sistemului nervos, iar pe de altă parte ca stimulente ale inimii și ale glandelor cortico-suprarenale. Prin stimularea producerii de cortizon, veninul de albine acționează în tratarea afecțiunilor reumatismale, mai cu seamă în artrite.

— Pentru recoltarea veninului e nevoie să sacrificăm albinele?

— Nu, nici vorbă. Printr-o acțiune electrică, ele elimină veninul și, apoi, dintr-un firesc reflex de apărare, îl produc din nou.

— Cum se face că dumneavoastră, specialist al reumatologiei clasice, ați ajuns la tratamentul cu venin de albine și pentru aceasta veniți de două ori pe săptămînă — miercuri și vinerea după amiază — de la Pucioasa la București la Centrul de apiterapie de pe strada C.A. Rosetti 31. Și, mai ales, cum se împacă cele două metode?

— Au fost, dacă se poate spune așa, mai multe trepte. Mai întîi trebuie știut faptul că tratamentul cu venin de albine, empiric desigur, este vechi de cînd lumea. Il știm de pe vremea culturii egiptene dar cine ne poate spune că n-a existat și înainte? Apoi, eu sînt copil de apicultor și am văzut practic la tata efectul veninului de albine asupra maladiilor reumatismale. În fine, în timpul specializării în Franța, am făcut și un stagiu la spitalul „Reine Hortense” din Aix-les-Bains, unde profesorul Forestier aplica tratamente cu apiven (fiolă) în afecțiunile reumatismale. Revenit în țară, am experimentat la spitalul din Pucioasa pe 60 de bolnavi tratamentul cu venin de albine purificat. Rezultatele surprinzător de bune au atras atenția regretatului profesor Ion Stoia, care mi-a oferit la București posibilitatea să-mi continui cercetările și experimentele în cadrul Centrului medical de apiterapie. Cele două metode, la care vă refereați, se împacă de minune atunci cînd rezultatele sînt bune...

— Ce înseamnă rezultatele bune după opinia dumneavoastră?

— Faptul că 70 la sută din bolnavii tratați s-au însănătoșit și că la alți 20 la sută rezultatele sînt satisfăcătoare.

— Rămîne, deci, un procent de 10 la sută asupra căruia apiterapia n-are efect. De ce?

— Pentru că noi tratăm bolnavi și nu maladii, fiecare organism răspunzînd într-un anumit fel, diferit desigur, tratamentului aplicat.

— Ați rămas la cele învățate de la profesorul Forestier?

— Bineînțeles că nu. Este vorba nu numai de ambiția de a veni cu ceva nou, ci — în primul rînd — de dorința de a înlătura cit mai repede și pentru cit mai multă vreme durerea, de a însănătoși oame-

nii, de a pătrunde și în acele zone care sînt „pete albe” pe harta durerii umane. În domeniul apiterapiei există acum o prioritate românească: apiterapia acupuncturală. Ea îmi aparține și a fost realizată prin conjugarea acțiunii reflexe a acupuncturii cu acțiunea antiinflamatorie, antialgică a apiterapiei. În fapt, apiterapia acupuncturală acumulează pozitiv atât acțiunea specifică a veninului de albine, cit și pe aceea reflexo-terapeutică a practicii acupuncturale extrem-orientale și poate constitui o metodă eficientă în traterea bolnavilor cu afecțiuni nevralgice și reumatice.

— A fost primită cu interes noia dumneavoastră metodă?

— Da. În multe țări este de-acum experimentată. Doar pe japonezi n-am reușit să-i conving, ei rămîind la acupunctura clasică.

— Folosiți și alte metode?

— Firește. Lucrînd într-un spital, dispunînd deci de mijloace tehnice moderne, am putut introduce veninul în fizioterapie folosînd curentii terapeutici: ultrasunete — ultrasonoforeză, curentii galvanici — ionoforeză. S-a realizat și un unguent antireumatic, apiven, folosit în masajul terapeutic clasic și în masajul pe puncte reflexe.

— Știam, mai bine spus credeam, că reumatismul este o maladie a vîrstelor înaintate. (După cum vedeți, mă feresc să spun a bătrîneții...). Am văzut însă printre pacienții și oameni tineri sau chiar foarte tineri. Cum se explică?

— Există două feluri de reumatism: cel degenerativ (artrozic), care apare în general după vîrsta de 40 de ani, și cel inflamator sau infecțios — de care suferă tinerii —, cauzat de un agent patogen microbian sau viral, ori de tulburări de imunitate inflamatorie.

— Socotim că flagelul secolului este cancerul. Să fie oare și maladiile reumatismale pericole la fel de mari?

— Pe primul loc în lume, la ora actuală, se află bolile cardiovasculare, apoi vine cancerul și după el reumatismul. Acesta din urmă este însă mai costisitor pentru state, mai ales pentru cele cu climă umedă sau foarte rece, solicitînd bugete mari. De aceea apiterapia dorește să completeze terapia reumatologică și în nici un caz s-o înlocuiască.

HRISTACHE NAUM

Chemăm în judecată cancerul

Un dosar care rămîne deschis

Zilele trecute am primit la redacție o epistolă zguduitoare, scrisă stingic pe o singură filă de hîrtie: „Mă numesc Teodor Ichim din comuna Știnceni nr. 130 județul Mureș și cer răspuns la următoarea problemă: În revista „Flacăra”, din 9 dec. 1983, la pag. 19, am citit că a reînceput experimental cu tratamentul lui Iulică Voinea. Ați promis că ne țineți la curent cu tot ceea ce se întimplă. Dar de atunci au trecut 7 luni, timp în care revista a rămas mută în această privință. Nu ați mai pomenit nimic — deci nu v-ați ținut promisiunea. Motiv pentru care aștept nerăbdător acest răspuns și l-am mai scris în două scrisori de mulțumire. Este vorba de viața soției mele, mamă a 6 copii din care 4 minori. În ianuarie 1982 a fost operată de neoplasm mamar stîng, iar în februarie, în același an, a fost extirpată ca irecuperabilă și mi s-a spus că nu mai are mult de trăit. Și dacă astăzi mai este în viață, poate să mai îngrijească copii, se datorează numai revistei „Flacăra” fiindcă din paginile ei am aflat de doctorul Iulică Voinea căruia îi mai mulțumesc încă odată la care se adaugă și mulțumirile celor șase copii, pentru faptul că a salvat viața soției mele: în prezent, situația ei începe să se îmbunătățească. Neoplasmul a început să se revitalizeze din nou fiindcă nu am mai putut urma tratamentul pînă la vindecare. N-am mai putut să procurăm medicația doctorului arădean. Toți specialiștii, care se miră că mai trăiește, îi cer din nou intervenție chirurgicală. Acest lucru nu poate să-l mai facă din foarte multe motive pe care nu le pot scrie în aceste rînduri. În concluzie; vă rog să mă ajutați în a procura preparatul lui Iulică Voinea. Cu această medicație soția mea, spre mirarea tuturor, trăiește de doi ani. Cu stimă aștept răspuns prin intermediul revistei Teodor Ichim”.

Această epistolă impresionantă este doar una din zecile (ca să nu spun sutele) de scrisori care au venit, în timp, la redacție. La toate acestea se mai adaugă și telefoanele zilnice prin care ni se solicită noi informații în legătură cu situația la zi a experimentului. Să știți, stimate Teodor Ichim, că nu noi sîntem cei care nu ne-am ținut promisiunea. Alții sînt cei care au rămas cum spuneți dumneavoastră, muți în fața acestei situații. Ei sînt cei care trebuie trași la răspundere. Dacă s-ar fi primit, în tot acest timp, vreun răspuns, fiți siguri că, oricare ar fi fost el, ar fi fost comunicat în paginile revistei. În luna decembrie, în numărul 49, doctorul Romulus Begnescu, cercetător principal gradul III la Institutul Pasteur, membru în comisia de specialitate în cancer a Ministerului Sănătății, sub comisia de oncologie comparată, declara: „Eu vă spun: în două, trei săptămîni vom sta de vorbă. Se vor contura primele rezultate. După aceea, lucrul cel mai important, după părerea mea este colaborarea cu Iulică Voinea...” Nu numai că au trecut aproape șapte luni dar, în toată această perioadă de timp, nu s-a încercat nici un fel de colaborare cu doctorul arădean. Nu i s-a dat nici măcar un telefon. Mai mult decît atât: experimental, așa cum de altfel s-a mai scris în revista „Flacăra”, s-a făcut fără să se respecte protocolul întocmit inițial. Poate acesta-i și motivul pentru care se întîrzie așa de mult cu răspunsul. Dar ce răspuns să se comunice? Dacă din start n-au fost respectate condițiile de cercetare... Prin luna martie, nu-mi amintesc exact data, pe coridoarele Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare l-a întîlnit pe dr. Ilie Barna șef de laborator leucoze și tumori animale din L.C.S.D.V., membru în subcomisia de oncologie comparată a Ministerului Sănătății, care spunea: „Luna aprilie este foarte grea pentru mine. Sînt plecat în toată țara pentru a vedea, la fața locului, situația exactă a animalelor bolnave. După asta, prima grijă este a definitivării rezultatelor experimentului...” Dar și de atunci au mai trecut încă cîteva luni. Mai recent, în urmă cu o lună, dr. Traian Enache — director adjunct al Direcției sanitar-veterinare din M.A.I.A. spunea: „Săptămîna viitoare vom face o masă rotundă unde vor fi invitați, pe lângă Iulică Voinea, și foarte mulți specialiști. În primul rînd cei de la Arad care folosesc de foarte multă vreme această medicație la animale, cit și cei care s-au ocupat de experiment...” Și au mai trecut încă patru, cinci săptămîni fără măcar să se dea un singur telefon...

Este tot ceea ce mai știm despre situația, la zi, a experimentului Iulică Voinea. Și, exact cum scria în numărul trecut colegul Ovidiu Ionițoala — trebuie găsită o soluție. O soluție care să scoată acest caz din conul de umbră. Fiindcă în acest caz, ca și în multele altele, tăcerea nu poate duce la nici un fel de rezultat. Fiindcă, pînă una alta, cazul Iulică Voinea rămîne, este clar pentru toată lumea, un dosar deschis.

SORIN POSTOLACHE

Cînd mama dă, toată lumea rîde...

FĂRĂ PREJUDECĂȚI

• Ori una, ori alta • Banii, și pe urmă... •

Tot felul

Intr-o livadă cu meri din satul Bobilna, județul Hunedoara, funcționau două bazine cu apă termală, amenajate de locuitorii satului. Un grup de geologi a cercetat posibilitatea extinderii și valorificării zvoarelor și-n urma săpăturilor efectuate, unul din izvoare a fost astupat. S-a imbințit de tot. Nici responsabilii și nici gustul cafelei de la Cofetăria Pălia din Orăștie nu s-au schimbat cu nimic. Păpușarii clujeni susțin mai multe spectacole în taberele de vacanță ale elevilor. O idee de zece puncte a celor mari pentru cei mici. Ramses cafe : La magazinul Alimentara de pe strada Toporași nr. 31 din Capitală, acum cîteva zile se mai putea cumpăra cafea nechezol de anul trecut. Responsabilul susține că și cafeaua se înobilează ea și vinurile. Dacă ați aflat că în bufetul Express din gara Simeria puteți servi o mîncare bine gătită, gustoasă și că înlăuntrul este curat și miroase plăcut să știți că nu-i adevărat. Cine v-a spus, mîncea cu dezinvoltură. Fosta jucătoare de handbal la echipele U. Cluj-Napoca, Rapid și Progresul București, Georgeta Bălatu a intrat în al zecelea an de navetă și se află într-o situație incertă. Dacă tot n-o ajută nimeni să profeseze mai aproape de casă, ea avînd și atestat de antrenor, cel puțin noi să-i urăm succes în activitatea de dascăl. Dar n-o încălzește cu nimic. Un cineva amen : — Cite grade are un cerc ? — Șase ! — Foarte bine, dar unul mai mic ? — Două sute ! La restaurantul Gării de Nord din București micul dejun se compune din friptură de curcan. Cam greu de digerat cu noaptea-n cap ! Te pomenești că la prînz o fi ceai cu gem ! In farmacie nu se găsește digitala, mai pe românește conda șoricelului, o plantă medicinală extrem de necesară botanivilor cardiaci. Ceaiul ca ceaiul, dar planta se folosește în prepararea unor medicamente binefăcătoare pentru cardiaci care acum se întreabă ce s-o fi ales de cozile șoricelilor. Cea mai nouă întreprindere din Arad se numește întreprinderea de orologerie industrială. Funcționează din luna septembrie 1983 și nu se ocupă de ceasuri industriale și nici de repararea lor. Ceainăria de lingă magazinul universal Moldova din Iași s-a scufundat și probabil va fi scoasă la iveală cînd cineva va descoperi cîrligul cu care să o salveze. La suprafață a mai rămas firma și uncori se mai văd și pachetele de ceasuri din rafturi. Tot la Iași, pe Strada Cuza Vodă, de la intersecția cu C. Dobrogeanu Gherea pînă la Piața Unirii sînt cinci centre care confecționează flori pentru nunți. Vreți unii ? Nu-i nimic, o să vreți flori pentru nunți. Pe Șoseaua Ștefan cel Mare, pe la Moșilor și pe multe alte mari artere din Capitală nu găsești un chioșc de îngotată. Căldură este, doar puțin spirit gospodăresc mai trebuie. Și, evident, îngotată de calitate. Incepînd cu 23 iulie, în magazinele nealimentare, de textile-încălțăminte se pot cumpăra felurite marfuri cu pret redus de pînă la 25 la sută. Calitatea e tot cea dinainte. C.A.P. Radăuți-Prut (din județul Botoșani) a achiziționat în anul 1983 suma de 93 278 lei (pe care a vîrșat-o B.A.T.M.-ului nr. 7 din Botoșani). Suma reprezintă valoarea îngrășămintelor chimice pentru care au fost întocmite toate formalitățile privind recepția, distribuția și răspîndirea pe suprafețele C.A.P.-ului în scopul fertilizării.

Tocmai cînd voiau să arate cu cit le-a crescut producția de suprafețele fertilizate, s-a aflat că vagonul cu îngrășămintele plătite a ajuns în județul Constanța. Recolta suplimentară a fost dată ca premiu președintelui și celor care au răspuns de fertilizare. Intreprinderea de rulmenți din Birlad a introdus în fabricație încă 98 de tipuri de rulmenți. In unele zile apele Stricului sînt limpezi și curate. În altele au miros de fenol și de nepăsare. Ambele substanțe se scurg de la Călan. Milioane, milioane : Cîteva milioane a costat instalația solară de încălzirea apei de pe str. Manolești Deal din Botoșani. Pe buclurile A1 și A2 sînt 240 de panouri solare care dau căldurii un aer de mașinărie gata să zboare. Nu numai că nu zboară, dar nici nu bizăie, nici nu încălzește apa și nici aerul. Fabrica de mobilă din Vaslui a produs de-a lungul anilor 450 000 de garnituri de mobilă. Festivalul portului, cîntecului și jocului lăpușnean a ajuns la cea de-a X-a ediție. S-au împlinit 100 de ani de la înființarea „Reuniunii femeilor române din Arad”. Prima reuniune de acest fel a fost cea a femeilor române din Brașov și a fost înființată în 1850 și avea ca obiectiv inițial ocrotirea copiilor rămași orfani în timpul Revoluției de la 1848, precum și dezvoltarea învățămîntului pentru fete. La Sibiu a avut loc un concurs internațional de călărie. După ani și ani de umbră, căluțul românesc începe să câștige concursuri și să aibă necazuri în afara lor. Ana Havriliuc, șefa restaurantului Teiul din Iași a plecat acasă și a lăsat unitatea deschisă. Ea se credea pe vremea lui Vlad Tepeș ! La Cluj-Napoca au fost date în folosință un complex comercial și o hală agroalimentară. Noul complex comercial are 12 000 de metri pătrați. La piață ! Cam puțini turiști români și străini pot fi văzuți în cursul săptămînii în renumita Poiana Brașov. Și dacă te duci la o agenție de turism și soliciți un bilet pentru amintita stațiune și se răspunde că nu-s. Festival folcloric vrancean : Stagiunea de vară a celei de-a XVIII-a ediții se desfășoară între 21 iulie — 23 august pe marea scenă care este și județul în cauză. Artistul plastic Sever Frențiu realizează scenografia a Trei piese într-un act de Cehov, montată la Teatrul Francez din Edmonton. Ștefan Hergehegiu, șeful restaurantului Astoria din București l-a bătut măr pe ospătarul Niță Dumitru de la aceeași unitate. În timp ce dădea, șeful unității s-a accidentat. Din cauza neglijențelor magazinierului Ionel Cep, mecanizatorii de la C.A.P. Felnac și Zădăreni primesc mîncarea fie cu intîrziere, fie alterată. Poate li invită și pe el la masă. Chiar dacă nu vrea. In Piața Obor, pentru o mai bună aprovizionare cu legume și fructe a locuitorilor Capitalei, au și sosit reprezentanții Trustului horticulturii din județele Tulcea și Buzău. Și n-au venit cu miștile în buzunare. In localitatea Drobeta-Turnu Severin încă 6 000 de apartamente au fost conectate la rețeaua de termoficare. Ciocîlnia Ion, conducător auto la A.C.H. Bistrița, a fost surprins conducînd vehiculul 31 CS 6152 sub influența alcoolului. Și nu numai atît. El se afla în cursă clandestină împreună cu șeful de coloană Nănuț Alexandru pentru a-i transporta acestuia laptele de la oile proprietate personală, aflate în îngrijirea unor ciobani din Tismana.

CORNEL NISTORESCU

Omul — interioare de conștiință

Vezi punctul unu !

Respiră adînc, pe marginea fotoliului, de parcă în acest scop se așezase acolo, și zice : Să-mi trag puțin sufletul. Am ieșit din tura de noapte și nu m-am mai oprit pînă aici. Mă numesc Florea G. Gheorghe și sînt din comuna Nucet, județul Dimbovița, și acum doi ani întorcîndu-mă eu cu o treabă acasă îmi găsesc nevasta cu un tovarăș și fiindcă locuința noastră are două intrări ei a putut să fugă în grabă și fără bicicletă. Vă dați seama ? Cum îmi lăsasem eu femeia cu o jumătate de oră în urmă și cum o regăsesc ? Am pus piciorul în prag și ea a plecat. Am reclamat la miliție ce mi s-a întîmplat, dar individul cînd a fost chemat a zis că el n-are bicicletă părăsită, că are o bicicletă acasă și după cîteva luni fiind noapte fără tură aud eu un hîrîit în pod care nu era de șobolan venit la porumb, ci de om, și atunci am strigat care ești mă acolo și hoști, hoști ! pînă a ieșit vîcînul meu cu care am tăbărit asupra lui. Tot individul cu bicicleta era, dar acum n-a mai reușit să fugă, a căzut în oborul de porci și a dat el am dat și noi, care pe care am zis. Două cutii de chibrituri avea în buzunar. Și un ciomag de 1,40 m lungime și după ce l-am legat cu sîrmă de cupru am telefonat de la o vecină la miliția comunei unde n-a răspuns nimeni și am dat atunci telefon la județ de unde mi s-a spus să-l țin pe individ acolo pînă vine cineva și a doua zi cînd a sosit un tovarăș ofițer s-a încheiat proces verbal iar eu am așteptat să fiu chemat la tribunal să spun tot ce mi-a făcut insul. După cîteva luni însă sînt eu trimis în judecată pentru sechestrare de bicicletă și prîvare de libertate și condamnat la fel ca și vecinul meu la un an și jumătate închisoare iar individul teafăr și liber rîde de noi și se împuna în fața noastră. Aleargă tu Gicule acum pe unde știi și vezi ce se mai poate face cu dovezile în buzunar și faptele așa cum au fost și nu m-am lăsat pînă ce nu l-am văzut trimis și pe el în judecată după un an și ceva și condamnat la șase luni închisoare pentru violare de domiciliu. Aici, tovarășe redactor, se pun mai multe întrebări. Ce s-a putut întîmpla ca un an și jumătate să nu se vadă că în cazul meu așa cum vi l-am povestit este vorba de violare de domiciliu și dacă pînă la urmă s-a ajuns la vorba mea înseamnă că domiciliul meu a fost violat și atunci eu ce-aveam de făcut ? Să-l spun frumuseț poftiți dragă tovarășe afară pe poartă și altă dată să nu mai tulburi somnul copiilor, ne vedem mine la comisia de împăciuire ? Eu cred că dacă se află răspunsul la prima întrebare o să-l știm și pe cel de la întrebarea de ce am rămas eu totuși condamnat ?

NICOLAE CRISTACHE

Cu profundă

responsabilitate umană

In clipele de maximă tensiune, pe care o provoacă instantaneu dar cu efect prelungit, evenimente imprevizibile, unica șansă a evitării deznoadămintului nedorit este acțiunea promptă, în cunoștință de cauză, pentru contracararea pericolului... 8 iunie 1984. Orele 16.30. Ca „din senin”, în zona stațiunii Mamaia se declanșează un fenomen natural, rar întîlnit în ultimele decenii prin părțile noastre — furtună de forță a 6-a — după cum au apreciat specialiștii în materie, care tulbură grav liniștea îmbietoare a plajei, stîrnind valuri uriașe și curenți atît de puternici, încît multe ambarcațiuni de agrement sînt împinse pînă la cîțiva kilometri spre interiorul mării, punînd în primejdie viața a zeci de oameni, între care mulți copii. Cel de pe nisip ori abia ieșit din apă se retrag în fugă, buimăcîți, dincolo de falează, unde abia se reculeg pentru a privi îngroziiți la cei care se luptă neputincioși cu furia apei. Luați prin surprindere, nici salvamariștii nu reușesc să acționeze imediat și mai ales eficient, bîrcile și echipele lor fiind prea puține în raport cu solicitările... De cîteva minute, la Miliția din Ma-

maia, grație operativității cu care ofițerul de serviciu, plutonierul adjutant Mihai Cocos, raportase evenimentul, seful unității, locot. maj. Ion Șerban reușise să alarmeze efectivul și să la legătura telefonică cu toate instituțiile care puteau concura la salvarea celor aflați în primejdie — Comandamentul Grănicerilor — Marina de coastă, Spitalul de urgență... Două vedete rapide și un remorcher pornesc imediat spre zona critică, în timp ce, de pe terasele a două dintre cele mai înalte clădiri din stațiune, Hotel „Riviera” și Hotel „Aurora”, doi subofițeri de miliție urmăreau cu binocuiri speciale, situația celor care se luptau cu valurile și comunicau prin stațiile radio portabile comandantului, locurile unde aceștia erau repertați, iar de la sediul miliției se transmiteau, tot prin radio, pe vasele salvatoare, datele necesare, întrucît, observarea directă de pe ambarcații era mult îngreunată de frecvența și înălțimea valurilor.

Aproape patru ore a durat lupta fără preget pentru salvarea celor 41 de persoane aflate în pericol dintre care, 12 au fost internate în spital pentru tratamente, însă demn de subliniat este faptul că promptitudinea, inițiativa, spiritul practic de orientare și acțiune în situații imprevizibile, profunda responsabilitate umană, și-au spus cu prisosință cuvîntul.

MIHAI GROZAVU

Cronica șoselei

Un ARO verde

ARO a fost găsit abia după două zile. Culoarea lui, care se confunda cu verdele crud al tufelor de zmeură presărate pe pîvnîșurile abrupte ale căldării, împiedicase observarea mașinii de caple, de pe șosea. Abia cînd copiii, cu surselile lor, s-au apropiat de crenguțele încărcate de tîlcițe roșii și parfumate, au observat autoturismul care luase forma unui balot. Mina stingă a omului chircit deasupra volanului stătea ridicată în sus, arătînd parcă spre un obiect aflat pe bolta cerească. În rostogolirea ei haotică printre stîncile mari, ascuțite, înconjurate de grohotișuri, mașina își pierduse roțile și semănase pe traseul parcurs tot felul de obiecte : boccele de lină, ceane, linguri de lemn, străchini, putini care indicau un inventar de stîna. Copiii anunțaseră despre mașină un pădurar întîlnit îndată după ce ajunseseră pe drumul forestier. Acesta, după ce coborîse pînă în zona tufelor, se îndreptă sărînd din piatră în piatră către epava care începuse să se observe. Sudoarea îl curgea șiroaie pe fața congestionată. De fapt, trecea printr-o spaimă cumplită. Un ARO verde avea și zurbagiul de frate-său. Acum, cînd se convinsese că era vorba de altă mașină, se liniștise. Așezat pe o piatră perfect plată, parcă tăiată cu briciul, își ștergea nădușoala cu o batistă albă,

mare cit un ștergar. „E Vlad, ciobanul cu cele mai multe oi din comună. Cum o fi ajuns el aici, să mă tai dacă înțeleg”. Omul vorbește copiilor, dar se uită spre traseul parcurs de mașină de la șosea pînă la zmeuriș. Apoi, privirea pădurarului se îndreaptă spre dreapta, către poalele muntelui Grindu, unde se conturează siluetele a doi bărbați, coborînd greu pe pietrele care li se rostogolesc sub picioare. Intenția celor doi se clarifică. Se îndreaptă spre pădurar. „Bună, nea Vlaicule”, îl salută pe pădurar unul dintre cei doi bărbați, un om încă tînăr, cu o privire ageră, ars de soare, mic de statură. Se vede după îmbrăcăminte și pantofii cu talpă subțire că e străin de munte, și acum, numai prin forța lucrurilor a ajuns în locurile astea sălbatice. „Dacă nu era dumnealui să mă țină de braț, mă găseseți cu gîtul frînt, colea jos, în apa Brusturelului”. „Păi văz după haine că ați mers din cînd în cînd de-a bușilea. Dacă pentru mine, pădurar, coborîrea a fost grea, îmi închipui cum a fost pentru dumnea-voastră”. „Cred că umbrați după fratele dv., nu ?”. „Da, nea Vlaicule, îl caut de două zile. Am auzit că e căzută o mașină pe-aici, prin apropiere”. „Păi nu trebuie să mergeți mult pînă la ea. ARO e aici, uități-vă, se vede. Și la volan, mort, mi-e greu să vă spun, dar e Vlad, fratele dv.”. Bărbatul cel scund abia acum observă resturile mașinii. Se face alb ca varul, apropiindu-se cu pași sovielnicici de epavă. „El e, nea Vlaicule”. Apoi, continuă cu glas aproape sopțit : „Mort la nici 35 de ani și, cînd te gîndești, dînr-o prostie”. „Cum adică, tovarășe Petruș, dînr-o prostie ?”. „Să-ți povestesc cum a fost, nea Vlaicule : ați auzit probabil în comună de olo prăpădite zilele trecute. Nouă

nu ne-a venit a crede. Adică cum, zice frate-miu, să pierdem 50 de oi. De cînd sînt pe meleagurile astea n-au mîncat ursii atîtea oi, și ține seamă, numai la o singură stîna ! Hai, Dane, să le căutăm”, zice el. Mă dureau și pe mine de pagubă, că doar le-aveam parte cu Vlad. Am umblat prin pădure, am scotocit toate vîgăunile, am ajuns pînă aproape de „Plaiul lui Pătru”. Trăiam amîndoi cu speranța că oile ori fi rătăcite. Ne depărtasem mult de stîna noastră cînd eu, frînt de oboseală, cu pantofii făcuți ferfeniți, neobisnuit cu atîta mers pe jos — știți, doar, sînt contabil la uzină —, îi zic lui Vlad : „Cred că nu le mai găsim, hai spre cabană. Peste o oră e întuneric”. El nu zice nimic și merge în continuare. Parcă nici nu mă auzise. Mata îl cunoști, nea Vlaicule, cit era de îndrîjit mai cu seamă la supărare. N-am mai mers decît 10 minute și am găsit oile sfîșiate. Erau în total vreo 20. Vlad se uită cu ochii întunecați la cadavrele animalelor. „Mare pagubă ne-au făcut afurisiiți de ursi”. Stătea ca o statuie și se uită lung la mioarele înșirate așa, cam pe 100 de metri. „Hai Vlade, tot nu mai putem schimba nimic. Asta-i situația, ce să-i faci !” Ajunși la cabană, am mîncat ceva și ne pregăteam de întoarcere, cînd Vlad a cerut băutură. Aveam niște coniac. Eu n-am băut nimic. Știam că voi conduce la înapoiere. De fapt, nu prea beau eu în general. Darămite cînd știam ce înseamnă să faci 30 de km pe un drum de pădure, plin la tot pasul de pericole. După ce a dat gata un litru de coniac, Vlad a început să mă ocărăscă, să dea vina pe mine pentru paguba suferită. Că eu vin la munte numai să-mi iau banii, că pe el cade tot greul, că el muncește pe rupte. „Boii ară și cai mîncă”, și-a sfîrșit el

șirul de ocări. Eu știam cum e Vlad la minie, și-i răspundeam cu calm. I-am spus că o să-l despăgubesc cu cit crede el, în afară de partea mea la pagubă. Mă gîndeam că cel mai bine ar fi să dormim la cabană. I-am făcut propunerea. «Nu, zice el, dă-mi cheile, eu plec cu mașina, tu rămii aici». Bine dar dacă nu vrei să dormi la cabană, conduc eu. Ce să cauți tu la volan ? N-ai permis și pe deasupra ai și băut. Atîta mi-a trebuit. Probabil că nu mi-am ales bine cuvintele. Trebuia să-l iau mai cu binșorul. Mi-a smuls cheile din mînă și a pornit spre mașină. Eu am luat-o pe cărare, cu gîndul să-i ies înainte, să-l împiedic să plece. Am reușit doar să deschid portbagajul și să-l iau sculele. Am strigat după el, dar degeaba. A pornit ca din pușcă. Prost mai sînt, mi-am zis eu. În loc să-i dezumflu roțile, măcar două, una, eu l-am luat sculele. În fața unei roți pe geantă, Vlad era dezarmat. Nu știa să facă o pană de cauciuc. Cu ARO cabanierului am ajuns pe la 2 noaptea în sat. Am așteptat pînă la 6, apoi am plecat să-l caut. Am umblat toată ziua, dar nu l-am găsit. A doua zi am pornit din nou. Am cercetat drumul, metru cu metru. Nimic, nimic. De-abia azi, am auzit de la niște copii de un ARO prăbușit în prăpastie. Așa am ajuns aici. Cum o să-i dau Anșoarei această teribilă veste ? Dar celor doi băieți, unul de cinci și celălalt de șapte ani, pe care Vlad îi adora ? Ce-i folosesc lui Vlad, acum, atîția bani pe care i-a adunat ? În ultimul timp nu mai știa altceva nimic, decît un singur lucru, cum să stringă cit mai mulți bani. Dar nu-i frumos să-i vorbești de rău pe morți”.

VICTOR BEDA

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

Un răspuns deloc „valabel”

„N-am pus bazele levitației, n-am desfăcut protonul și n-am scos economic hidrogenul din apă — ne scrie nu fără un haz amar, dr. Eugen Stănescu din Constanța, bulevardul Tomis, nr. 234 — am fost pus însă în situația să vindem niște copii cu fiole de 0,2 ml; cu seringile LUER și RECORDI aflate în dotarea unităților sanitare, acest lucru este imposibil. Am realizat așadar o seringă cu care se poate așa ceva. Mai apoi am trimis documentația necesară către OSIM, înregistrată sub nr. 110166. După mai bine de un an de zile am găsit la cutia poștală răspunsul pe care vi-l anexează, și din care vă rog să rețineți atât redactarea

sub orice critică, precum și contrazicerile de genul: „soluția preconizată este eronată constructiv și funcțional... este VALABELĂ (subl. n. — N.R.) numai pentru SIRINGILE cu volum redus”, etc. Sint milioane de oameni în lume care folosesc milioane de seringi, eu n-am propus modificarea lor de dragul schimbării, ci am invocat niște motive. Și n-am cerut nimic. Am ales soluția seringii cu piston dublu, pentru că am putut s-o folosesc. În orice caz, „valabel” răspuns!”

• Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități •

■ În numele cetățenilor cartierului Calea Buziașului din Timișoara, doresc să vă mulțumesc pentru intervenția dumneavoastră în legătură cu distribuția buteliilor în zonă: în urma apariției sesizării noastre în revista FLACĂRA, situația distribuției acestora s-a îmbunătățit vizibil. Dorim totuși să primim un răspuns ferm din partea PECO dacă distribuitorii de butelii sint sau nu sint obligați să monteze și să verifice funcționarea buteliilor la domiciliu, sfînt fiind că instalațiile și recipientii de gaze și combustibil lichid nu pot fi montate și verificate decît de muncitori specializați în acest sens? (Ion Crișan, str. Electronicii nr. 9, ap. 1, Timișoara)

■ Direcția comercială a județului Prahova ne informează — în legătură cu scrisoarea Gabrielei Dracea din Breaza — că s-au luat măsurile corespunzătoare necesare pentru buna aprovizionare a magazinului alimentară Gura Beliei. Conducerea I.C.S. Mixtă Breaza a normalizat situația sesizată, anomaliile datorîndu-se mai ales faptului că magazinul fusese închis pentru inventar un timp îndelungat.

■ Tinărul Dan Lucian din Ploiești ne relatează cazul neînsemnat (dar numai în aparență) al Mariei T. Nuțu, din aceeași localitate: îmbarcîndu-se, duminică 15 iulie, în trenul personal 5086 — care sosește în stația Ploiești la ora stabilită: 11,30 — are surpriza să parcurgă distanța de 60 kilometri, pînă la București, în... trei ore!, trenul oprind de două ori în plin cîmp și ajungînd astfel în Capitală la ora 14,35. Intîrzierea respectivă, căreia i se asociază și o incurcătură a legitimațiilor pentru admitere la facultatea de drept — de care Maria Nuțu nu se face vinovată — o obligă să ajungă la examen după exact opt minute de la desfășurarea plicului cu subiecte. Opt minute, pentru care tinăra plătește amar, cu imposibilitatea de a se mai prezenta la examenul pentru care se pregătise.

■ I.T.A. București — autobaza 2 călători ne comunică: sesizarea lui Gheorghe Blaga, din comuna Afumați, Sectorul agricol Ilfov, s-a dovedit a fi întemeiată. În acest sens, începînd cu luna iulie, graficele de circulație pe traseul București — Afumați vor fi refăcute în așa măsură încît primele curse vor avea plecarea dimineața din comuna Afumați, iar seara vor parca la cap de linie în aceeași comună; din București va pleca zilnic un autobuz, dimineața, care va transporta și conducătorul auto care are de executat curse la primele ore. În ceea ce privește amenajarea unui punct de lucru la capătul de linie din comuna Afumați, conducerea autobazelor împreună cu I.T.A. București a luat legătura cu consiliul popular Afumați în vederea obținerii unui teren în proprietate.

■ Doru Trandafirescu, președintele asociației de locatari ai blocului M. 25 din strada Dezrobirii nr. 4, sectorul 6, București, ne scrie că de doi ani de zile cetățenii de aici au necazuri datorită faptului că, deși au făcut mai multe sesizări la D.G.D.A.L. — Grupul de șantier nr. 7, n-au primit decît note de constatare, procese-verbale și felicitări că sint un bloc model, care nu a reclamat încă la ziar; iată că acum sint nevoiți să reclame cum că la apartamentele de la ultimul etaj, de cite ori plouă, apa se infiltrază în încăperi, că 90 de apartamente din totalul de 108 au pereții din BCA crăpați, fisurați, gata să cadă, că trotuarul din jurul blocului, gresit executat, s-a surpat, că subsolul nu are pantă de scurgere etc.

■ Din partea Ministerului Muncii: „Referitor la sesizarea Angelei Tomescu din Bacău, vă facem cunoscut că în ședința din 22.VI.1984, Comisia Centrală de Pensii a analizat situația ei, stabilind, cu avizul Institutului de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, îndeplinirea condițiilor art. 32 din Legea nr. 3/1977 pentru

acordarea pensiei de invaliditate gradul II. Întrucît petenta de la data de 1.IX.1983 nu mai este încadrată în muncă, Comisia Centrală de Pensii a hotărît ca pensia să i se acorde din luna următoare avizului Institutului de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă (I.V.1984).”

■ Mă numesc Coba Buroh, locuiesc în Botoșani, strada C. Natională nr. 194, și vă rog să mă ajutați să obțin de la Ministerul Educației și Învățămîntului o copie a certificatului de studii de 7 clase. Am primit în anul 1975, după o luptă aprigă, un certificat de reconstituire a 7 clase pe care le-am făcut în comuna Sulița, județul Botoșani. Arhiva s-a pierdut în timpul războiului, nu am avut altă posibilitate și cu greu am strîns trei foști profesori ai mei, obținînd certificatul cu nr. 78732/1975, dar datorită unor împrejurări am rămas și fără acest act. Am o copie, dar nelegalizată, iar notariatul nu vrea să legalizeze copie după copie. Am nevoie mare de acest certificat și, în plus, am și greutatea la serviciu din această pricină. Poate că ministerul va binevoi să-mi dea o mină de ajutor în acest sens.

■ Locuim într-un bloc modern, bine construit, cu spații generoase, și, totuși, nu ne putem bucura de confortul oferit de baie. Noi, cei de pe scara I, trebuie să recurgem la serviciile chiuveței din bucătărie, dacă nu vrem să suportăm un duș continuu cu apă reziduală, ce se infiltrază de la vecinul de sus. În citeva luni, băile s-au transformat în adevărate „peșteri”, degradarea întinzîndu-se și asupra camerelor vecine. Situația a devenit intolerabilă, necesitînd chiar intervenția Sanepidului, umezeala continuă favorizînd apariția unei faune respingătoare. (Niculescu Octavian, Bd. Păcii nr. 168, bloc 39, scara I, ap. 16, et. III, sector 6, București.)

■ Consiliul popular al municipiului București, Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, ne aduce la cunoștință că, urmarea memoriului Grației Niculescu-Vaiana din București, care solicita încadrarea sa în muncă, situația s-a rezolvat: a fost reîncadrată la I.P.S. pe post de muncitor necalificat.

■ Multe drumuri am făcut, și fără rezultatele dorite, la Direcția Generală a Poștelor și Telecomunicațiilor din Capitală, pînă cînd, în sfîrșit, în data de 11 ianuarie a.c. am fost chemat să plătesc suma de 1700 lei, costul instalării unui post telefonic la domiciliu și al abonamentului anticipat pe două luni. Numai că de atunci mi se tot spune că trebuie să se găsească o soluție tehnică, sau că mi se va restitui suma plătită pentru că cererea mea n-ar fi aprobată!! Dar dacă cererea n-a fost aprobată, atunci în ce bază am fost chemat să plătesc suma de mai sus?! — ne scrie Dumitru Ichim din București, strada Iosip Broz Tito nr. 3, bloc 13, scara A, etajul 1, apartamentul 8, sectorul 3.

■ Consiliul popular al sectorului 3: „Cu privire la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Silvia Buțică din București, strada Doicești, nr. 3, bloc A. 6, apartamentul 10, prin care solicita încadrarea în muncă, vă facem cunoscut că, în raport cu pregătirea școlară, starea sănătății și posibilitățile existente, aceasta a fost repartizată de către Biroul forțelor de muncă sector 3 la Spitalul Clinic Caritas, unitate la care s-a prezentat și unde lucrează ca infirmieră pe un post temporar, urmînd a fi permanentizată cînd unitatea va avea posibilități.”

■ Ioan Florescu și Camelia Popa, președinte și, respectiv, secretară ai Asociației de locatari, bloc 3, strada Ghimpati nr. 17, sectorul 4, București, ne scriu că, după ce în anul 1982 întreprinderea ICRAI-Berenci a înlocuit coloanele de încălzire și apă caldă la subsolul blocului prevăzută cu 7 nivele și 8 scări, o bună parte din vane curg, iar apa acumulată din aceste instalații neetanșe, precum și din ploaie — prin lumina-toarele scărilor — bălăște im-

preună cu resturile menajere de la cele 8 tobogane, creînd o atmosferă greu de suportat mai ales în sezonul cald, precum și o invazie de țîntari și sobolani, ajungînd în ultima perioadă pînă la nivelul etajului 7. Deși recent s-a făcut deratizare, aceasta nu poate duce la rezultate satisfăcătoare, în condițiile unui subsol inundat cu apă și amestecat cu resturi menajere. Au făcut nenumerate demersuri, solicitîndu-se executarea coloanelor și cîminelor de evacuare, precum și a pantei de evacuare, dar zadarnic, sint purtați de la o zi la alta. Menționăm că scrisoarea este trimisă în numele a 608 de locatari!

■ Consiliul popular al orașului Buhuși ne face cunoscut că Maria Bucătaru, din localitate, a fost sprijinită și încadrată ca bobinator motoare electrice în cadrul Cooperativei „Unirea Meșteșugarilor” Buhuși, începînd cu data de 25 iunie 1984, conform cererii acesteia.

■ Mircea Chelu din Craiova, bulevardul 1 Mai, blocul I 56, apartamentul 6, ne scrie că există mari neajunsuri legate de transportul I.T.A. pe distanța Bechet — Craiova, atît la pasageri (îmbulzeli de nedescris, nervi, țipete, bagaje rătăcite, mai ales în preajma zilelor de duminică), precum și la mărfuri (drept exemplu îi numește pe propriii săi părinți, membri operatori, care au fost nevoiți să plătească din veniturile proprii pentru a-și transporta scelea-de-zahăr contractată de pe cîmp la siloz, ca să nu putrezească). Tot astfel de greutatea a întîmpinat și întîmpină — ne scrie în continuare corespondentul nostru — și I.A.S. Dăbuleni, care a avut de pildă mari probleme pentru a transporta mărfuri de export: piersici, struguri etc.

Considerăm că organele locale în drept sint datorate a analiza și lua de urgență măsurile corespunzătoare în scopul îmbunătățirii acestor transporturi, motivul crizei de combustibil invocat nu este caracteristic numai acestei zone, în alte părți, printre-o temeinică organizare și dirijare a mijloacelor de transport, astfel de greutăți au fost eliminate!

■ Mă numesc Radu-Dan Vlad, din București, strada Cimpia Turzii nr. 4, sectorul I. În ziua de 4 noiembrie 1983 am avut un conflict cu Angelescu Dumitru, controlorul I.T.B. (a refuzat să se legitimeze, i-am aflat ulterior numele, de la secția 1 militie), care a pretins că bilețul meu nu este bine composat. A doua zi am reclamat cazul unei tovarășe Păunică, de la Direcția generală I.T.B., serviciul comercial, care inițial mi-a spus că nu există nici un proces-verbal pe numele meu, iar mai tîrziu că eu sint vinovat, că nu știu să-mi scriu numele, trecînd în față numele mic (?!). Am primit totuși somație pentru plata sumei de 500 lei, am deschis acțiune de judecată la Judecătoria sectorului I, am cîștigat prin sentința civilă nr. 7272/1983, amenda a fost anulată, I.T.B.-ul fiind obligat să-mi restituie cheltuielile. Am făcut un nou memoriu către I.T.B., și vînd că nu se întîmplă nimic, m-am prezentat din nou. În loc să fie sancționată controloarea respectivă, aceeași tovarășă Păunică mi-a spus că... nu cunoaște situația și că nu o interesează!

■ Primim de la D.P.M.O.S. — Suceava: În legătură cu scrisoarea adresată redacției de către Puțu Neculai din comuna Rîșca, care solicită sprijin pentru încadrarea în muncă, vă facem cunoscut că pe data de 6 iulie a.c. acesta a fost încadrat pe un astfel de post la întreprinderea chimică Fălticeni.

■ Iosif Perși din satul Miluța, comuna Borășeu, județul Gorj, ne scrie că după absolvirea Liceului industrial Ecaterina Teodoroiu din Tg. Jiu a fost repartizat ca lăcătuș-mecanic la I. E. Turceni. A fost bucuros din cale afară, fiind aproape de casă și avînd posibilități de navetă. Spre surprinderea sa, însă, aici i s-a oferit postul de

mașinist-benzi, adică de muncitor necalificat! Deși sint multe întreprinderi gorjene care ar avea nevoie de meseriași ca mine, conducerea I. E. Turceni refuză să-mi dea negația respectivă pentru a mă încadra, pretinzînd că ea mă ține acolo unde are lipsă de oameni. Credeți că ar fi normal ca, din această pricină și dorînd să lucrez în meseria pe care mi-am ales-o și pentru care m-am pregătit, să fiu forțat să părăsesc locul de muncă, urmînd ca tatăl meu, minor, să-mi plătească cheltuielile de școlarizare?! Credem că nu.

■ Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești: „În legătură cu sesizarea tov. Gavril Vosloban din Constanța (în care se relatează cazul unei persoane încadrate ilegal la cooperativa „Îmbrăcămintea” din localitate — N.R.), și întrucît UJCM Constanța nu a luat măsuri în sensul indicat de UCECOM în luna ianuarie 1984, în urma sesizării aceluiași tovarăș, cu adresa UCECOM nr. 12950 din iulie a.c. s-a dispus conducerii UJCM Constanța ca pînă la 31 iulie să ia măsurile care se impun.”

■ În numele mai multor locuitori din noul cartier din apropierea gării Birlad, ne scrie Gheorghe Popa, strada Vărașiei nr. 5: aici se află un spațiu de joacă pentru copii care ține de Asociația de locatari nr. 17. Deși neamenajat din cale afară de bine, acest parc reprezintă totuși un spațiu de joacă pentru cei mici. Culmea însă, aici s-au plasat două imense containere pentru resturile menajere, care produc un miros urît și infestază aerul. Și culmea este faptul că la o primă sesizare, adresată tot revistei noastre, am primit asigurări de la cei în drept că ele, containerele, au fost înlăturate: exact în ziua în care mulțimeam, în scris și în revistă, pentru acțiunea respectivă... containerele fusese instalate, bine-merci, la loc!...

■ D.G.A.S.P.A.S. din cadrul Ministerului Muncii, ne face cunoscut că, în urma opțiunii sale, Mihai P. Aparaschivei din satul Dumeni, comuna George Enescu, județul Botoșani, a fost comunicat întreprinderii de difuzare a materialelor sportive din București Bd. Magheru nr. 6-8, pentru a i se livra, contra cost, un autoturism „DACIA-1300” adaptat (tabel I.D.M.S. nr. 6884/2 iunie 1984 poziția 145), întreprinderea respectivă urmînd a-i comunica data la care să se prezinte pentru livrare.”

■ Oficiul Județean de Turism Cluj ne scrie că cererea formulată în scrisoarea adresată redacției de către Petre Nicolae din Predeal strada Șoimului nr. 3, a fost rezolvată favorabil, în sensul că prin înțelegerea acordată și cu sprijinul Oficiului de repartizare a forțelor de muncă Cluj, acesta a fost încadrat prin transfer în interesul serviciului, începînd cu data de 3 iulie a.c. la unitatea Băile Băița din orașul Gherla, pe post de ospătar.

■ Constantin Gociu din București, strada Creța nr. 5, sectorul 5, ne relatează cazul unui șofer de pe autobuzul ce circula pe ruta Vaslui — Albești în ziua de 22 mai 1984, avînd plecarea din Vaslui la orele 16,10. Deși extrem de aglomerat, zeci de oameni înghesuindu-se la intrare, șoferul nu a deschis ușa din față decît cu cinci minute înainte plecării — deși între timp lășase să urce prin spate șase cunoscuți! — producîndu-se astfel o înghesuială de nedescris. Cu două uși blocate și potopii de urlete și injurături șoferului în cauză, bieții călători au suportat drumul în condiții departe de orice urmă de civilizație. Întrucît situații de acest gen se repetă, Conducerea autobazei

de călători Vaslui, socotim, este datorare să supravegheze mai ferm și îmbarcarea călătorilor, nu numai respectarea orarului, știut fiind că și ea, îmbarcarea, intră în atribuțiile unei astfel de instituții.

■ Un grup de oameni al munde la F.C.M.P.M. Rădăuți se adresează revistei noastre în sensul de a-i ajuta în următoarea problemă: trenul cursă de persoane de pe ruta Dornesti — Rădăuți — Putna, folosit de peste 700 de navetiști, pleacă din stația Rădăuți — Putna la ora 14,20; programul muncitorilor se desfășoară însă între orele 6,00 și 14,30. Se propune așadar schimbarea plecării trenului cu un post neînsemnat număr de minute în plus, dar care dă posibilitatea folosirii normale a garniturii, de către muncitori. Menționînd că scrisoarea este semnată de către un număr de 10 persoane interesate în acest caz, propunem spre analiză forurilor în drept posibilitatea rezolvării doleanței acestora.

■ Grigore Gheorghe din București, bulevardul Muncii nr. 42, blocul 32, scara A, apartamentul 6, sectorul 2, ne scrie: „ne mulțumim de faptul că imi vin note de plată exagerate pentru convorbiri, telefonice adiționale, am surprins în ziua de 10 iulie, în jurul orei 16, doi lucrători de la telefoane care, închiși în încăperea unde se află tabloul de instalația telefonică a blocului, efectuau convorbiri cu provincia. Au vorbit mai bine de jumătate de oră, formînd diferite numere, și i-am auzit, printre altele, spunînd că vremea e frumoasă în București, a ploaie! (?!)... Au refuzat să se legitimeze, în schimb i-am văzut urcînd într-o mașină ARO cu nr. de circulație 23-B-8871 de culoare galbenă pe care scria ITAC București și avea pe parbriz un carton purtînd inscripția „telefoane”. Mă întreb dacă astfel de convorbiri clandestine efectuate cu receptoare portabile cu disc se efectuează numai în blocul nostru?!”

■ Pe data de 11.07.1980 am devenit membru al Cooperativei de credit „PUTNA” din Focșani, avînd carnetul nr. 01193303. Am solicitat cu această ocazie un împrumut de 5000 lei, pe care l-am achitat apoi prin rate lunare, din pensie. Luna aceasta, împlinind termenul de patru ani de la înscrierea, am solicitat conducerii cooperativei eliberarea fondului social în sumă de 1000 lei. Cooperativa mi-a confirmat personal că acest fond mi se va elibera la împlinirea a 4 ani de la achitarea ultimei rate și numai dacă adunarea generală va fi de acord cu acest lucru. Urmează deci să mai aștept încă doi ani de acum înainte pentru a intra în posesia acestui fond — ne scrie Vasile Stancliu, pensionar C.F.R. din Focșani, Piața Independenței 1, scara 3, apartamentul 33.

Ne adresăm la rîndul nostru conducerii cooperativei în cauză cu rugămintea de a rezolva rugămintea omului, chiar și numai din considerente umanitare, avînd în vedere că acesta a împlinit vîrsta de 82 (optzecișidoi!) de ani...

■ Primim, din partea Procuraturii Generale a R.S.R.: „Cu privire la articolul „O LICĂRIRE DE SPERANȚĂ” publicat în revista „Flacăra” nr. 26 din 29 iunie 1984, vă comunicăm că în cazul sesizat de Floare Micuțică, s-a dispus suspendarea executării hotărîrilor judecătorești criticate, iar la 28 iunie, după examinarea dosarului, s-a declarat recurs extraordinar, care a fost trimis Tribunalului Suprem pentru soluționare.”

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU

„Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.

„Lumea admiră brațele și picioarele atleților. Eu admir mai ales tăria lor sufletească”

Seneca

SPORT, TIMP LIBER

● Dacă el a vrut-o, plătește. Dacă nu el a dorit-o, e nedrept ● Fără Balaci? ●

Echipele noastre și cupele europene

Sorții au decis: Dinamo cu Omonia Nicosia (Cipru) în Cupa campionilor, Steaua cu A.S. Roma în Cupa cupelor, Craiova cu Betis Sevilla și Sportul studentesc cu Internazionale Milano în Cupa U.E.F.A., Dinamo și Sportul urmând să susțină primele partide din turul I pe teren propriu, în 19 și, respectiv, 20 septembrie. Deși trasă din urnă ca gazdă a meciului 1, Steaua va juca în deplasare, beneficiind de o clauză regulamentară care prevede că, în cazul în care mai multe întâlniri ar trebui să se dispute concomitent în același oraș, partida din C.C.E. are prioritate. Din același motiv (articolul 7, alineatul 3), confruntarea dintre Sportul și Inter s-a decalat, în urma unei înțelegeri comune, pentru data de 20 septembrie.

Sorții n-au fost, veți fi de acord, prea darnici! Omonia pare, la o privire fugărită, un adversar fără probleme, dar numai la o privire fugărită! Pentru că, în general, fotbalistii ciprioți se găsesc în mare progres (vă amintiți ce greu l-am întrecut în preliminariile C.E. ?), iar Omonia, în special, ilustrează fidel, prin cele 10 titluri de campioană dobândite consecutiv, această afirmație. Ea a fost eliminată greu, anul trecut, de T.S.K.A. Sofia, 4-1 (1) și 0-3, grație golului marcat de sofioti în deplasare. Are antrenor bulgar, pe Atanas Dramov, și doi jucători din aceeași țară, pe Borisov și Arsov, gă care pare să fi reînscut Kaiafas, rosta „gheată de aur” a Europei. Cine crede că dinamoviștilor le va fi ușor, se înșală, chiar dacă, după toate calculele, campionii noștri pornească favorizii. Cornel Dinu, noul antrenor principal al formației din Ștefan cel Mare, e avizat și își va lua, nu ne îndoim, toate măsurile de precauție, căci partidele cu ciprioții nu vor însemna, repetăm, simple formalități. Tratarea lor de sus ar echivala cu o eroare. Dinamo, dând încă o dovadă de seriozitate, a inaugurat lista transferurilor, depunând chiar în prima zi a deschiderii oficiale a acestora, documente complete pentru Tulba (de la Baia Mare), Suciu (de la „U” Cluj-Napoca), Mirea și Zlotea (ambii de la Dinamo Victoria). Fără Nemțeanu (plecat la Baia Mare), Custov și Eftimescu (treceți la Dinamo Victoria), echipa se află, în prezent, într-un turneu în R.F.G., iar veștile care ne sosesc de acolo par, ca să zicem așa, liniștitoare.

Steaua, ca să continuăm trecerea în revistă, va avea o misiune înfinit mai dificilă, căci Roma, formația brazilienilor Falcao și Cerezo, ca și a „mondialilor” Graziani și Conti, nu-i alta decât finalista din acest an a C.C.E.! În plus, ea l-a angajat, recent, pe suedezul Eriksson (fost la Benfica), antrenor care cunoaște bine fotbalul românesc, în dauna căruia a izbutit, cu I.F.K. Göteborg mai întâi și cu Benfica în sezonul trecut, două calificări spectaculoase. Numai că perioada de transferări, foarte zgomoasă în Italia, nu i-a priit, din cite am citit, echipei române, slăbită prin plecarea lui Di Bartolomei. Au venit, în schimb, Iorio (de la

Verona) și Vierchowod (de la Sampdoria), ambii aflați în aceste zile la J.O. Nici nu-i de mirare că, în aceste condiții, pregătirea clubului, Viola, se declara nu demult nemulțumit („Questo mercato è un schifo” în „Corriere della sera”), acuzând pe Juventus de a fi „blocat” pe jucătorii de care se interesa Roma! Numai că Roma, chiar și fără Giordano sau Gentile, pe care Viola i-a dorit, rămâne Roma, adică o echipă de primă mărime în fotbalul mondial! Cu gindul la campionat, dar și cu gindul la Conti și Cerezo, Steaua a realizat o serie de achiziții de marcă. Un antrenor harnic și vizând marea performanță, l-am numit pe Florin Haglagian (fost la F.C. Olt), cîțiva jucători cu experiență. Bumbescu. Bărbulescu au completat un lot valoros, care a așezat, adesea anul trecut, sare și piper pe masa fotbalului nostru. Roma va fi, neîndoios, marele examen pentru Steaua. Un examen dintre cele mai grele, poate chiar (privind lista tragerii la sorți) cel mai greu, dar succesul nu e exclus.

Socoteala de mai sus e valabilă, în bună măsură, și pentru Sportul studentesc, în fața căreia Inter, una dintre cele mai „blazonate” formații de pe continent (de două ori Cupa campionilor, 12 titluri de campioană a Italiei etc.), se prezintă în calitate de favorit. Mai ales după ce îi va fi determinat să semneze pentru ea pe vest-germanul Rummenigge (de la Bayern) și pe irlandezul Brady (de la Sampdoria), alături de care a apărut, surprinzător, și Causio (36 de ani)! Rămâne de văzut dacă noii veniți, s-ar zice în scădere de formă (Rummenigge mai ales, foarte șters la C.E.), vor reuși să suplinească golurile create prin plecarea lui Hansi Müller, a belgianului Coeck și a „olimpicului” Bagni. Comentarii autorizați, cărora se cuvine să le dăm crezare, par a se îndoii, mulți dintre ei manifestând rezerve față de inițiativa achiziționării unui Rummenigge aflat în declin! Din păcate, însă, Sportul studentesc n-a făcut nici un transfer, în afara antrenorului secund Tănase Dima! A încercat ceva, mai încearcă (perioada se încheie în 6 august), dar n-a izbutit nimic concret! Am mai scris despre necesitatea întăririi ambasadorelor noastre în competițiile europene. În limitele legale, firește, regulamentare, fără a nedreptăți alte grupări. Am insistat asupra acestui aspect, repetind că fără măcar 3-4 cluburi-fanion, organizate pe baze trainice, fotbalul românesc nu va ajunge ușor să devină competitiv. N-am fost, o spunem cu regret, auziți! Cazul Universității Craiova e, la invităm să judecați, cel mai elocvent. Patru jucători tineri, Stingaciu (de la F.C.M. Brașov), Octavian Popescu (de la C.S. Tirgoviste), Mănilă (de la F.C. Constanța) și Matei (de la F.C. Olt), au semnat cereri de legitimare pentru Craiova, documentele lor urmând a fi completate (cu dezlegări) și înaintate federației în funcție de rezultatul examenului de admitere în facultate.

Toți patru au fost declarați admiși, la Facultatea de științe economice, primii 2 la seral (cu prezență obligatorie), ceilalți la fără frecvență, dar nici unul n-a primit, cel puțin pînă la această oră, acordul de transfer! Iar perioada de transferări se încheie în câteva zile! Promisiunile făcute clubului craiovean, despre care ne-a vorbit președintele Corneliu Stroe, au fost, pe rînd, „retrase”, Universitatea găsindu-se, și ea, în situația de a nu putea să beneficieze de nici un jucător nou! Asta în condițiile în care reîntrirea lui Balaci e încă nesigură și în care 2 dintre foștii ei titulari, Crișan și Donose, au plecat la Oradea și, respectiv, Reșița! Dacă Sportul a adus, anul trecut, pe Coraș și pe Hagi, Craiova joacă de mai multe sezoane, de 4-5, cu același lot, solicitat pe mai multe fronturi, cu exigentele știute. Poate că nu se pune încă problema îmbătrînirii, dar a uzurii se pune, de unde și nevoia firească de primenire, de completare a efectivului existent. Nu apărăm, să fim bine înțeleși, o echipă sau alta, deși iată că Sportul și Universitatea se află în impas, ci apărăm un principiu: acela de a întări, nu prin alte metode, ci prin schimburi loiale, formațiile desemnate a juca în arena Internațională. Formații care, să nu uităm, și-au cîștigat acest drept pe terenul de joc, prin sudoare și talent. Anul acesta sînt în discuție Sportul și Craiova, la anul pot fi, la fel de bine, Corvinul sau F.C. Argeș, pledoaria noastră nu se va schimba: făcînd ceva pentru echipele din cupele europene, facem, de fapt, pentru întreg fotbalul românesc, pentru o cit mai onorantă reprezentare a lui pe continent. Am aflat însă, cu stupeoare, că Universității nu că nu i s-au oferit, cum ar fi fost logic, aprecînd serviciile aduse de ea mișcării fotbalistice, înlesniri, dar i s-au pricinuit și o sumedenie de șicane! În plină pregătire, echipa a fost scoasă de la hotelul „Intim” din Poiana Brașov, invocîndu-se argumentul că o altă divizionară, F.C.M. Brașov în speță, ar fi avut o comandă mai veche pentru camerele ocupate de Cîrtu și ceilalți! Negăsind condițiile necesare unei refaceri corespunzătoare după efort, Universitatea a fost silită, după un scurt stagiul la Dimbul Morii, să revină acasă, ratînd o perioadă optimă de pregătire și punînd astfel sub semnul întrebării însăși prezența ei, la nivelul cerut, în Cupa U.E.F.A. ?!

Și pe Craiova o așteaptă, revenind la cupele europene, o sarcină grea. Fără să fie un „nume” de răsunet, Betis Sevilla înseamnă o echipă puternică, bucurîndu-se de serviciile lui Gordillo, cel mai bun jucător spaniol la Euro '84, lui Rincon, un virf de atac ce calcă pe urmele lui Santillana, lui Calderon, internațional argentinian. Craiovenii au acumulat însă o bogată experiență internațională și asta ne determină să privim cu încredere dubla lor confruntare cu Betis.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

La peluză

Donose

Mîine va fi prea tîrziu să mai scriem despre blondul de lingă Balaci (sau însuși Balaci cînd Balaci nu juca). În anonimatul diviziei secunde, tăcerea e prelucrată din liniștea bucureștilor. Donose - la Reșița. Acum doi ani, ca și anul trecut de altfel, îl propuneam pentru națională, noi, toți gazetarii care am urmărit extraordinara aventură europeană a Craiovei. Pentru obtenția lui Oțet, Donose a fost roșie de sub caroseria la care își holbează ochii copiii și cucuanele. A avut o singură pană: chiar în primul minut al meciului cu Benfica și, treptat, cloaxonele au amuțit. Nu știu cum s-ar fi descurcat în selecționata țării. Există mari sportivi, care după modelul unor plante, înfloresc o singură dată și într-un singur loc. Fără acea autoaccidentare din chiar debutul partidei cu Benfica, Craiova ar fi jucat poate la Bruxelles, iar el, Donose, ar fi ajuns la campionatul european din Franța. Zeul autoînfrîngerilor, dacă există vreunul, și-a devalorat odrasla. Oriunde își va încheia cariera, la Reșița sau aiurea, Donose rămîne la Craiova o emblemă a frumuseții, oricînd fizice fiindcă n-am mai văzut, de la Onisie și Bone încoace, fotbalist mai frumos în efort ca Donose. Istoria unei glorie este și istoria plecării, nu se poate altfel. Poate că într-o clipă de răzvrătire a crepusculului său, Donose a vrut totul pentru el, n-a mai vrut să împartă restul triumfului cu preferenții săi coechipieri mai tineri și-a hotărît să urce singur pe spinarea lui bolovanul diviziei a doua pînă-n virful muntelui, doar cu Sisif lingă el. E dreptul lui. E dreptul lui de a gîndi frumos și curat zădărnici. Dacă el a vrut-o, plătește. Dacă nu el a dorit-o, e nedrept. Dar ce e drept și nedrept în sport? Sportul e dragoste și dragostea nu cunoaște nedreptatea, ci doar amăgirea. Să-i urăm bravului fotbalist succes și viață lungă.

NICOLAE CRISTACHE ■

Deschiderea spre „Internațional”

Iulie 1984. Marea și cerul sînt nesfîrșit de albastre. Un soare dogoritor, ca desenat. Litoralul cunoaște o afluență extraordinară de oameni. În această lună a lui cupor soarele pigmentează plăcut și rapid epiderma. Mă uit la aceste trupuri aflate într-un dulce abandon de sine. Din cînd în cînd se ridică pentru a înfrunta marea. Din cînd în cînd sînt trimiși puștii pentru a cumpăra un suc sau o înghețată. Din cînd în cînd se face și seară. Oare ce fac oamenii în cursul serii pe litoralul Mării Negre? Cu ce se îndeletnicesc? Aceștia au fost citeva gînduri răzlețe care mă bîntuiau în momentul în care am pășit pragul barului de noapte „Internațional” (Olimp). Pășesc pragul înnoptat al unității și mă așez, ca simplu consumator, la o masă lăaturalnică, să pot avea o mai bună privire de ansamblu. Te întîmpină o lumină clar-obscură, cu irizări multicolore. Atmosfera te face să te simți ca și cum ai fi intrat mai degrabă într-o lume de basm, decît într-una reală și palpabilă. Și totuși, atmosfera odihnește ochiul și electrizează spiritul. Ce va urma? Gîndul iscoditor și se poate îndrepta spre oriunde. Nici o surpriză nu e prea mare. Chipul și numele interpreților apar pe un ecran electric imens. Și, totuși, ce va urma?...

Excepționalele fete din ansamblul de balet „Internațional” au evoluat, pe tot parcursul serii, impecabil. Fie că au avut numere de balet de sine stătătoare, fie că au evoluat înainte sau după un șlagăr la modă, fie că în cele mai fericite ca-

zuri au punctat, cu mișcările lor feline, ritmul respectivului cîntec. În dansurile lor ritmice și de o inspirată modernitate găsești tot ce dorești: grație, suplețe, măiestrie. Au excelat Cornel Patrichi, Tatiana Botez, Valentina Tănase, Emil Marinescu ș.a. Acel surplus de fascinație și savoare o dau și costumele minunate croite și măiestrit brodate. Ele sînt confecționate la Casa de Modă din Bucureștii (Elena Șurubar Postelnicu), dar împodobit, decorat, pătătat, ajustat aparțin fetelor de la „Internațional”, care în perioada din afara sezonului estival lucrează la „Melody” București.

Gil Dobrică îmbină cu pricepere muzica și dansul. Cele două cîntece din repertoriul Cenaciului Flacăra, „Sacra banalitate” și „Ordinea de zi” au făcut audiența la public. Refrenul: „Viața noastră unde e? / Viața noastră ce-ai făcut cu ea?” a constituit un astfel de moment înalt, cîntat la unison, lăsîndu-ți impresia că te afli cu adevărat la Cenacul Flacăra. Profundă și sobră, ca de fiecare dată, Păunița Ionescu. Doina Spătaru nu mai trebuie prezentată publicului, numele ei impunîndu-se de la sine. Interesant și plin de grație numărul de gimnastică și de acrobație plastică semnat de Viorica Roman. Mihaela Oancea, Costea Pană și Ligia Oancea s-au înscris, de asemenea, pe linia bună a spectacolului plastic botezat „Vis de vară”. Pe aceeași linie a tradiției sănătoase Dan Spătaru ne-a oferit un moment memorabil. Jeanina Matei ni s-a părut a fi în bună formă artistică. Părea mai degrabă imblinzitoare de șerpl, nu doar interpretă și dansatoare. Ea și Dan Spătaru au închinat și două cîntece în limba rusă celor 70 de oaspeți din U.R.S.S.

La drept vorbind, un spectacol bogat, variat și încheiat acest „Vis de vară”, la care ai prilejul să asieți. Spectacolul curge de la un capăt la altul și-ți lasă

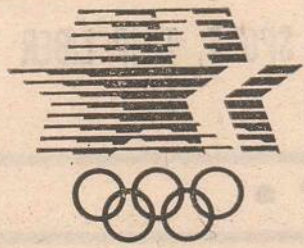
acea imagine de basm, despre care anterior aminteam; balerinele și interpreții pîrînd a fi desprînși și decupați direct din legendele românilor, iar momentele serii, care s-au succedat fără să bagi de seamă cum trece timpul, pîrînd mărgelă răschirate de pe o ață fermecată. Așa este, în adevăr, ca un vis de vară, ca o reverie. Dar dumneavoastră vi se poate părea de-a dreptul curios cum, intrînd într-un bar de noapte, ne-a căsunat să vorbim mai mult despre partea artistică, decît despre desfacerea și buna servire a publicului consumator! ? Nu vom neglija, firește, nici partea comercială, dacă o putem numi așa, a localului. Dar, deocamdată, să reținem această fructuoasă colaborare a conducerii „Internaționalului” cu excelentul meseriaș în baletul modern care este Cornel Patrichi. Responsabilul localului, Viorel Păunescu, ne relatează că lucrează cu oameni de primă mărime care se simt aici, la „Internațional”, ca la teatrele de profil, pentru că fac artă adevărată, iar nu „artă” de circumă. În sensul acesta, este demn de amintit că lucrează cu oameni de primă mărime care se simt aici, la „Internațional”, ca la teatrele de profil, pentru că fac artă adevărată, iar nu „artă” de circumă. În sensul acesta, este demn de amintit că lucrează cu oameni de primă mărime care se simt aici, la „Internațional”, ca la teatrele de profil, pentru că fac artă adevărată, iar nu „artă” de circumă.

Cît privește buna servire de la „Internațional” să vă divulg un secret trăit pe propria-mi piele. N-apuci să duci de două-trei ori paharul la gură, într-afită te acaparează și te ține în priză spectacolul artistic, absolut excepțional care curge șnur. Viorel Păunescu ne mai spune că lucrează de vreo 12 ani cu acești oameni care sînt comercianții. Priviți! Nu sînt mulți. Trei ospătari, un șef de sală, un barman și două picolîțe. Aveam să ne dăm bine seama că dacă partea artistică - simțim această nevoie continuă de raportare - se rezolvă cu oameni de primă

mină, nici partea comercială nu este lăsată pe mina fieștecui, de bună seamă. Așadar, cabaretul „Internațional” este o unitate de frunte, care face treabă bună atît pe linia servirii civilizate a clientelei, cît și pe linia oferirii unor momente de aleasă ținută și elevație spirituală, pe timpul șederii de trei-patru ore în local, cetățenilor români și străini. Asemuirile cu „Lido”, „Moulin Rouge”, „Albatros”, făcute de către mari personalități, care au trecut pragul „Internaționalului”, nu ni se par a fi nici înfîmptătoare și nici pe departe gratuite. În acest din urmă sens am mai face o observație: sînt destui înși care au bătut strănătatea în lung și-n lat și n-au venit măcar cu o idee originală. La cabaretul „Internațional” excepțională și originală este nu numai orșă de lumină sau și asta, ci întreg localul, în ansamblu. Dacă ai binevoit, călătorule, să-i treci pragul, îți va lăsa realmente impresia puternică și persistentă că ai cunoscut un local internațional, la propriu vorbind, de primă mărime.

DORIN SALAJAN ■

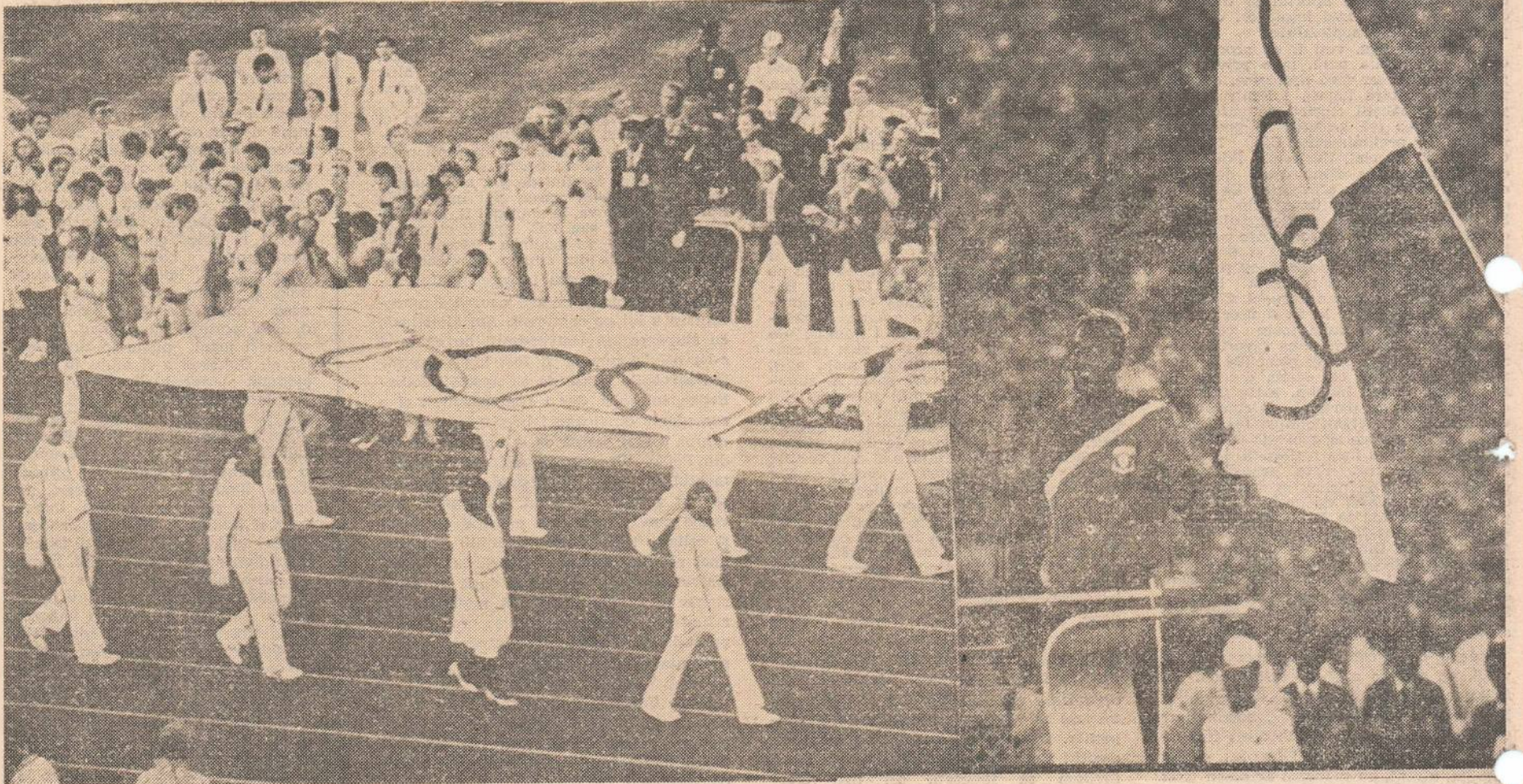

Sportul, o ilustrare a păcii

„Olimpiada înflăcărează atleții cu razele de aur ale lui Apollo. Dar sînt rari cei care se întorc în cetatea lor încununăți cu laurii învingătorilor. Nu uita asta niciodată!”

Cleanthis Paleologos

„Olimpismul tinde să strîngă într-un mănunchi strălucitor toate principiile care concură la perfecționarea ființei umane”

Pierre de Coubertin

*„Noi sîntem cu sportul,
noi sîntem cu pacea
E liber olimpicul zbor
Noi sîntem cu lumea,
noi ținem cu țara,
C-un singur drapel
tricolor.”*

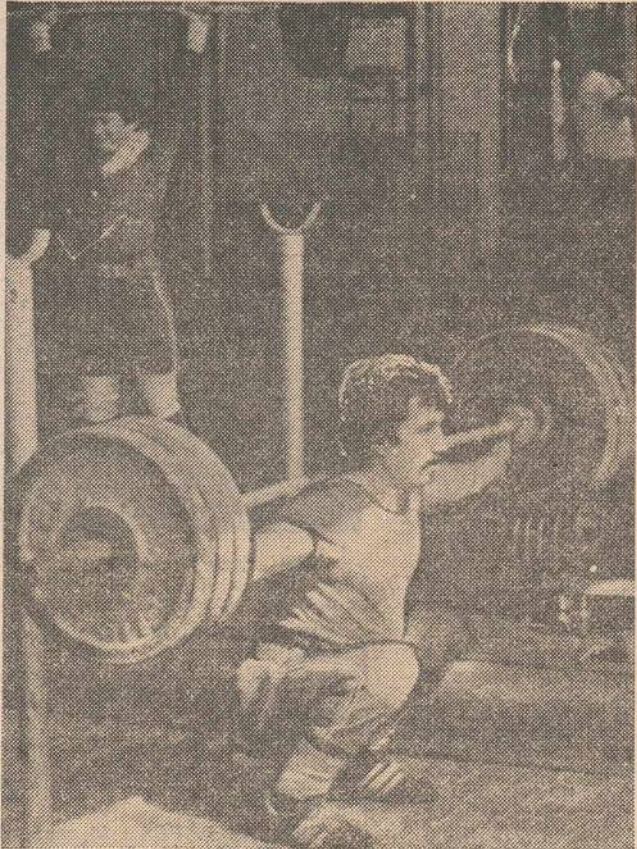

și o pîrghie de realizare a ei!

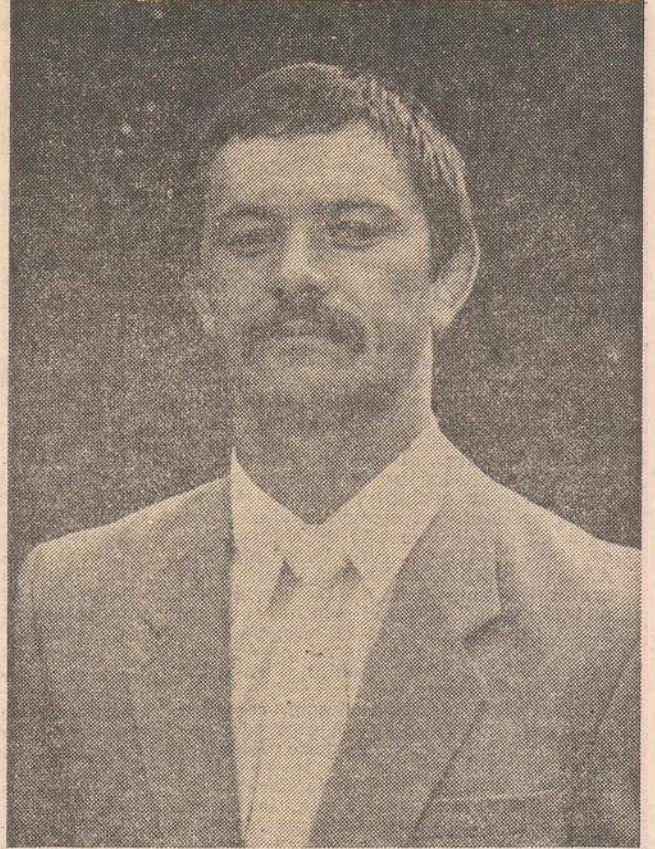
Primele medalii

Cînd sîmbătă, 28 iulie, ora 16, ora locală, se desfășura pe „Memorial Coliseum” din Los Angeles ceremonia de deschidere a celei de a 23-a ediții a Jocurilor Olimpice de vară, la București se trecuse de două ceasuri pragul zilei de duminică. Diferența de fus orar, care va ridica probabil o serie de probleme de acomodare sportivilor, va crea dificultăți și celor aproape 10 000 de trimiși ai ziarelor, comentatori de radio și televiziune, fotoreporteri etc. prezenți la fața locului. Dar greutățile sînt făcute, nu-i așa, spre a fi învinse, drept pentru care, chiar dacă presa de închiderea ediției, vă propunem, stimați cititori, o scurtă trecere în revistă a evenimentelor consumate pînă acum sub soarele olimpic de la Los Angeles, în lumina căruia și-au dat întîlnire circa 8 000 de sportivi din 140 de țări ale lumii. Între care și 127 de reprezentanți ai României, concurenți la 12 discipline.

După o fastuoasă festivitate de inaugurare, care a umplut pînă la refuz „Memorial Coliseum”, stadion care a mai găzduit o manifestare similară, în 1932, cu ocazia Olimpiadei cu numărul 10, trompetii și marșurile au ieșit din joc, întrecerile sportive demarînd accelerat, cu competiții (inec din prima zi) la 14 discipline. Ziua de debut a adus cele dintîi medalii și cele dintîi surprize! Bunăoară, o canadiancă mai puțin cunoscută, Linda Thom, și-a adjudecat titlul la pistol standard, probă în care, din păcate, surorile Maria și Elena

Cea dintîi medalie olimpică la haltere: Gelu Radu

Ilie Matei, un nume familiar podiumului de premiere

O victorie fulgerătoare a obținut Rudel Obreja

Macovei, au concurat departe de așteptări, mulțumindu-se cu locuri mediocre, 8 și respectiv, 15—17. La fel de neconvingător a tras, la pistol liber, și Sorin Babil. Într-un concurs care a consemnat, prin Xu Haifeng, prima medalie olimpică din istorie pentru sportivii chinezi, Babil a ratat mult și, cu 555 p, s-a clasat abia pe poziția 11—13! Nu ne rămîne să sperăm decît că restul tînțașilor români, programați să intre pe standuri în zilele următoare, vor șterge această impresie, căci de la tir, unde Maria Macovei, de pildă, era creditată cu un titlu european, așteptam și așteptăm mai mult. Amestecat, ca să zicem așa, au început și pugiliștii. Rudel Obreja a înregistrat o victorie confortabilă și rapidă, îndelung aplaudată de spectatori. În meciul cu Loungoude (Republica Centrafricană), la categoria semimijlocie, el a scurtat perioada de studiu și după numai un minut l-a obligat pe arbitru să-i numere adversarul. Obreja a controlat meciul în continuare și, după un alt minut, a expediat un puternic croșeu de stînga care a pus, prin k.o., capăt unei lupte inegale. În schimb, Viorel Ioana (la semiușoară) și Gheorghe Simion (la mijlocie mică) au pierdut, în fața australianului Cornett și, respectiv, a sud-coreeanului Ho Ahn. Fără a căuta nod în papură, poate că adversarii lor au fost mai tari, poate că într-adevăr Ioana a fost dezavantajat de juriu, trebuie să notăm că prezența celor doi în ringul de la „Memorial Sport Arena” a surprins, știut fiind faptul că amîndoi s-au aflat adesea (Ioana în 3 rînduri!) în stare de suspendare în vremea din urmă, pentru abateri grave?! Ne mirăm că federația de specialitate și, în ultima instanță, C.N.E.F.S. au acceptat includerea în delegație a lui Ioana și Simion, dar despre asta, firește, va mai fi vorba.

Handbaliștii, pe care antrenorii Nicolae Nedef, Radu Voinea și Cornel Penu speră să-i ducă pe cea mai înaltă treaptă a podiumului de premiere, titlul olimpic fiind singurul care (încă) lipsește din palmaresul de invidiat al jucătorilor noș-

tri, multipli campioni mondiali și laureați ai J.O. (bronz la München în 1972 și la Moscova în 1980, argint la Montreal în 1976), au trecut cu dezinvoltură un prim hop: 25—16 (11—7) cu Algeria. La capătul unui meci în care, făcînd din nou dovada calităților sale, Stingă a marcat 10 goluri! Dar greul, cum se spune, abia începe și el poate fi foarte greu, de vreme ce, în aceeași serie (grupa A), o formație sosită de „mina a doua”, adică fără veleități și pretenții, Islanda, a încheiat la egalitate 22—22, cu Iugoslavia! Ca să nu mai zicem că, în cealaltă grupă, una dintre prezumtivele favorite, Spania, a cedat fără drept de apel în fața Danemarcei: 16—21! Să le urăm handbaliștilor noștri succes, ei fiind capabili, fără discuție, să cîștige seria și, de ce nu?, finala olimpică.

În ceea ce privește canotajul, programat pe lacul „Casitas” de la Santa Barbara, lac natural (la Mexico în 1968, la München în 1972, la Montreal în 1976 și la Moscova în 1980, întrecerile nautice s-au disputat pe piste artificiale), e încă prematur de dat un pronostic. Pînă la închiderea ediției, 5 echipe românești intraseră, în concursul fetelor, în finale, iar Valeria Răcilă realizase, la simplu, cel mai bun timp, lăsînd totuși impresia că s-a menajat. Promițător s-a comportat și „barca” de 2+1 băieți, Vasile Tomoaagă, Dumitrie Popescu și Dumitru Răducanu, care a cîștigat fără emoții seria. Spațiile noastre, și cu asta am trecut în piscina de la University of Southern California, n-au avut acces la medalii, Carmen Bunaciu încheind a patra și Anca Pătrășcoiu a cincea finala de 100 m, adjudecîndă de americanca Andrews după o cursă mai degrabă lentă. Numai că fetele noastre, se știe, sînt specialiste la 200 m, cînd e de apreciat că vor urca pe podium, ele fiind creditate cu cele mai bune rezultate ale stagiunii. Să le ținem pumnii strînși!

Dacă gimnastele ne-au oferit o bucurie într-un fel anticipabilă, date fiind palmaresul și clasa lor, iată că, spre satisfacția tuturor iubitorilor sportului de la noi,

„Iepurele” a sărit tocmai de unde ne așteptam mai puțin! Adică de la haltere, unde subofițerul Gelu Radu a cucerit, la categoria pană (60 kg), o meritată medalie de argint, de fapt prima medalie olimpică din istoria participării halterofililor români la J.O. Născut la Comănești, județul Bacău, în 3 noiembrie 1957, Gelu Radu s-a apucat să ridice greutăți în cadrul Clubului sportiv școlar Galați, sub îndrumarea antrenorului Gheorghe Gospodinov. După 10 ani (a început sportul în 1973), s-a remarcat la europene și, în egală măsură, la mondiale, intrînd în posesia medaliilor de bronz. Pregătît, în prezent, de Alexandru Rad, în cadrul clubului A.S.A. Tîrgu Mureș, Radu și-a înscris la Los Angeles cea mai bună performanță din carieră, cu atît mai notabilă cu cît repetăm, ea deschide un drum pe care, nădăjduim, vor pași și colegii săi (de la alte categorii) antrenați de Ștefan Achim. Păcat că fiica proaspătului medaliat, Anca, nu s-a putut bucura cum s-ar fi cuvenit de izbînda tatălui: ea e abia la vîrsta primilor pași!

O a doua medalie pentru haltere, am aflat în zorii zilei de ieri, a adus-o foarte tînărul (încă junior!) Andrei Socaci care, la categoria 67,500 kg, s-a clasat al doilea. Încă un argint, halterele au călcat cu dreptul!

Eram gata cu revista, acordasem spațiul cuvenit marelui succes al gimnaste-

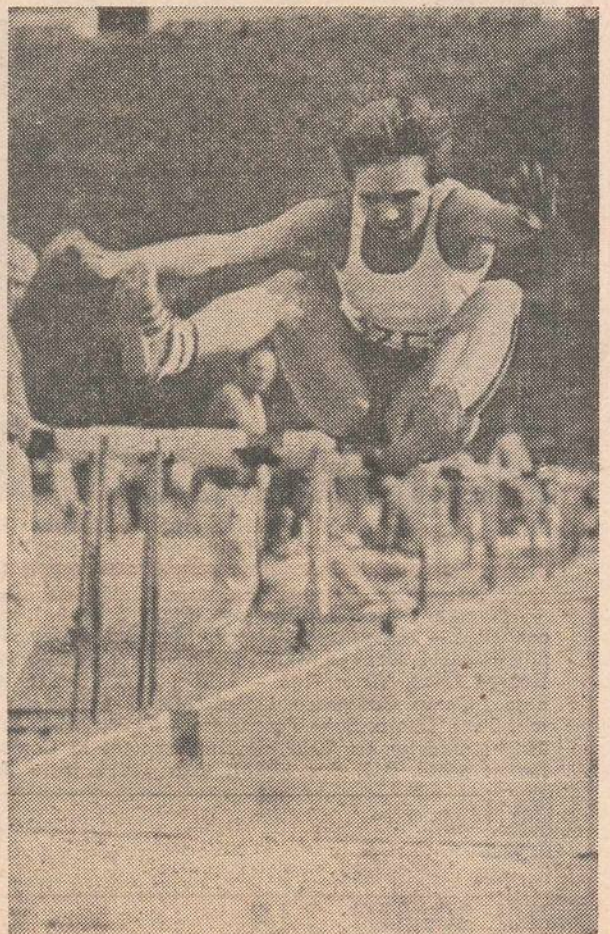
lor, schimbînd din mers, ne pregăteam să mergem, după o noapte albă, la culcare, cînd am fost nevoiți să schimbăm din nou! Cel care ne-a obligat s-o facem, dîndu-ne însă o bucurie deosebită, a fost luptătorul de greco-romane Ilie Matei care și-a adjudecat, și el, o medalie de argint, la 90 de kilograme. Nu i-a lipsit mult tînărului profesor de educație fizică din Suceava, antrenat la C.S.M. din localitate de Constantin Topirjan și la lot de Ion Corneanu, să transforme argintul în aur, numai că, după ce a cîștigat înainte de limită 4 întîlniri, a cedat locul 1 americanului Fraser. Să-l felicităm pe Ilie Matei și să-i invităm pe coechipierii lui, în frunte cu multiplul campion mondial și olimpic Ștefan Rusu, nu doar să-l imite, ci să-l și întrecă, școala românească de lupte greco-romane fiind, se știe, printre cele mai redutabile din lume.

Sub semnul păcii și al prieteniei, cea de a 23-a ediție a Jocurilor Olimpice de vară continuă. După un start lansat, urmează grosul întrecerilor, căderea cortinei avînd să se producă în 12 august. Să-l însoțim pe tricolori cu gîndul nostru de bine și să le dorim să obțină cit mai multe victorii, spre gloria sportului românesc, a României socialiste!

Paginile de sport au fost realizate de OVIDIU IOANIȚOIA

Publicînd această fotografie, ce o înfățișează pe Anișoara Cușmir-Stanciu în plin efort, facem legătura între primele zile ale Olimpiadei și cele ce vor urma, în care atletismul va ocupa un loc important. De la recordmana mondială la lungime așteptăm o performanță pe măsura palmaresului său, adică o medalie de aur!

Fotografiile de AUREL NEAGU și ION MIHĂICA

Încă o recunoaștere a înaltei valori a școlii românești de gimnastică

Fetele noastre de aur

Datorită diferenței de fus orar, nu știm prea multe amănunte, dar știm esențialul: gimnastele noastre au devenit campioane olimpice! După o luptă acerbă cu reprezentativele Statelor Unite și R.P. Chineze, echipa României a reușit să câștige cel mai bun punctaj și, totodată, să cucerească simpatia și admirația spectatorilor de la „Pauley Pavilion” din Los Angeles și a telespectatorilor din întreaga lume. Asta în ciuda faptului că formația aliniată a fost foarte tină (Simona Păuca încă n-a implinit 15 ani!), poate mai tină ca oricând, și n-a mai avut, ca la Montreal și Moscova, o „purtătoare de cuvânt” de talia Nadiei Comăneci. Numai că fetele noastre, adică Ecaterina Szabo, Lavinia Agache, Simona Păuca, Laura Cutina, Mihaela Stănuț și Cristina Grigoraș, și-au etalat talentul și valoarea, încântând asistența și impunând arbitrilor prin evoluții pe cit de cutezătoare, presărate cu elemente tehnice extreme de dificile, pe atât de sigure. Lor, ca și antrenorilor care le-au pregătit, Adrian Goreac (coordonator), Maria Cosma și Octavian Belu, li se cuvin cele mai fierbinți felicitări pentru această primă medalie olimpică de aur, pe echipă, din istoria participării românești! Bravo, fetelor, vă mulțumim și vă urăm noi și noi izbini!

Chiar dacă, așa cum ziceam, cea dintâi, medalia abia dobândită vine să completeze și să dea o strălucire deosebită unui palmares redutabil, inaugurat la Melbourne (1956), prin obținerea locului 3, repetat 4 ani mai târziu, la Roma, continuat la Montreal (1976) și Moscova (1980), când echipa României s-a clasat pe locul 2. Dacă Moscova și Montreal, ca și mondialele de la Fort Worth (1979), unde fetele noastre au urcat pe cea mai înaltă treaptă a podiumului, s-au desfășurat sub semnul talentului fără egal al Nadiei Comăneci, cea mai mare gimnastă din toate timpurile (5 medalii olimpice de aur), concursul de la „Pauley Pavilion” a scos în evidență omogenitatea formației române, unită și echilibrată. Evoluțiile fără cusur ale Ecaterinei Sza-

bo, singura notată cu 10 (la sol) în cadrul exercițiilor impuse, și ale Laviniei Agache au reamintit zborurile de vis ale „zeiței de la Montreal”, prezentă acum în tribună, în calitate de invitată a C.I.O. Sintem tentați să scriem, emoționați noi înșine de această superbă izbândă, că elevele lui Goreac, Cosma și Belu, eleve și în viața de toate zilele, și-au depășit, la Los Angeles, cota obișnuită. Dar ne indoim, zău așa, că așa e adevărul! De fapt, ele n-au făcut altceva decât, excelent pregătite fizic, tehnic și psihic, să-și probeze, o dată în plus, calitățile de excepție, arătând putere de luptă și curaj, fantezie și stăpânire de sine, precum și, mai presus de orice, dragoste pentru culorile patriei. La un astfel de cumul de calități se ajunge, veți fi de acord, greu și în timp. Numai că talentul și aplicația fetelor, tăria lor sufletească, implicând și o serie întreagă de sacrificii, priceperea și tenacitatea antrenorilor, neobosiți în căutările și șlefuirile lor, au scurtat drumul spre culmile performanței și virfurile ierarhiei, fetele din Carpați dovedindu-se cu adevărat cele mai bune dintre cele mai bune. Încă o dată, bravo lor!

Acest ultim și strălucitor succes, rod al excelențelor condiții puse la dispoziția gimnasticii, a întregii noastre mișcări sportive, de partid și de stat, vine să sublinieze vitalitatea și resursele școlii românești de gimnastică, tot mai pretuită și mai admirată pretutindeni. Când Nadia Comăneci s-a retras, ne-am temut, pentru o clipă, că ea nu va avea urmasă pe măsură. Dar ne-am înșelat și ce bine că ne-am înșelat! Ștafeta a fost preluată de o generație talentată și harnică, încrezătoare în marile ei capacități, care ne-a adus, prin Szabo, Agache și celelalte, vriașă satisfacție a celei dintâi medalii olimpice de aur la echipe.

Felicitându-le din nou pe fetele noastre de aur, dorindu-le succes în întrecerile pe aparate, le așteptăm cu dragoste acasă! Vă îmbrățișăm, fetelor! Hai, România!

Pe cea mai înaltă treaptă a podiumului de premiere

Îată „fișele” celor 6 gimnaste care, pregătite de antrenorii Adrian Goreac, Maria Cosma și Octavian Belu, au câștigat miercuri noapte, la ora închiderii ediției noastre, medaliile de aur în proba pe echipe:

ECATERINA SZABO: născută la 22 ianuarie 1967, la Zagon, județul Covasna; elevă; 1,45 m, 39 kg; membră a Clubului sportiv școlar „Cetate” Deva; dublă campioană europeană de junioare, Lyon (1980), Ankara (1982); dublă campioană europeană de senioare, paralele și sol, Göteborg (1983); campioană mondială de senioare, sol, Budapesta (1983).

LAVINIA AGACHE: 11 februarie 1966, Căiuți, județul Bacău; elevă; 1,4 m, 38 kg; C.S.S. „Cetate” Deva; campioană europeană de senioare, birnă, Göteborg (1983); medaliată cu argint la C.M., sărituri, paralele, echipă, Budapesta (1983).

SIMONA PAUCA: 19 septembrie 1969, Azuga, județul Prahova; elevă; 1,50 m, 38 kg; Dinamo București.

LAURA CUTINA: 13 iulie 1968, București; elevă; 1,44 m, 35 kg; Dinamo București; locul 2, individual compus, în Cupa Americii (1984).

MIHAELA STĂNUȚ: 6 iulie 1967, Sibiu; elevă; 1,55 m, 43 kg; C.S.S. Sibiu.

CRISTINA GRIGORAȘ: 11 februarie 1966, Satu Mare; elevă; 1,57 m, 41 kg; C.S.S. Onești; campioană europeană de senioare, sărituri, Madrid (1981); medaliată cu argint, individual compus, paralele, C.E. 1981.

Ca rezervă a figurat CAMELIA RENCIU.

De la stînga la dreapta: Adrian Goreac, Cristina Grigoraș, Simona Păuca, Camelia Renciu, Lavinia Agache, Mihaela Stănuț, Ecaterina Szabo, Laura Cutina, Maria Cosma

Flacăra. Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scrisori—audiențe—anchete) — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Măhai Stănescu, Emanuel Valeriu, Horia Pătrașcu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu — 25 42, 21 30, 25 58; PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică—economie—știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. Gora, Liviu Timbus — 25 66; PROBLEMELE CULTURII (Literatură—artă—invățămînt) — George Arion, Victor Niță — 1457; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj—urgente—sport) — Ovidiu Ioanițoia, Ilie Purcaru, Adrian Dohotaru, Nicolae Grigore, Dumitru Constantinescu, Oprea Georgescu, Lionel Nițescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan — 21 28; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 21 23, 25 69, 20 72, 14 53; secretar responsabil de redacție — Nicolae Cristache — 21 43; redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — 21 24; redactor șef 20 02, Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă, P.O. Box 12-201, telex 10376, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU